

Pirmsskolas mācību programma

Valsts izglītības satura centrs | ESF projekts Nr.8.3.1.1/16/1/002
Kompetenču pieeja mācību saturā

Pirmsskolas mācību programma

Mācību programma ir izstrādāta Eiropas Sociālā fonda projekta "Kompetenču pieeja mācību saturā" (turpmāk – Projekts) ietvaros.

Mācību satura izstrādi pirmsskolas, pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības pakāpē Projektā vadīja **Dace Namšone** un **Zane Oliņa**.
Mācību programmas izstrādi un sagatavošanu publicēšanai Projektā vadīja **Agrita Miesniece**.

Mācību programmu izstrādāja **Baiba Brice, Inta Bula-Biteniece, Dina Gaide, Inita Irbe, Arita Lauka, Dace Ozola, Liene Rolanda, Māra Silova, Ilona Tempelfelde**.

Mācību programmas izstrādē un pilnveidē piedalījās arī **Mārīte Akmentiņa, Edgars Bajaruns, Daiga Brakmane, Jana Buboviča, Lidija Budaha, Elga Drelinga, Inese Eglīte, Dace Eihmane, Svetlana Gorjačkina, Aija Grugule, Sandra Gūtmane, Agnese Kalniņa-Grisle, Solvita Lazdiņa, Baiba Martinsone, Ilze Mazpane, Ilze Miķelsone, Natālija Peipiņa, Silvija Riekstiņa, Māra Urdziņa-Deruma, Solveiga Vaivode-Kļaviņa, Edmunds Vanags** un Latvijas Universitātes pārstāvji: **Dace Augstkalne, Zane Baltgaile, Ilze Briška, Līgita Priede, Jolanta Skrastiņa, Linda Ummere-Tillberga, Dagnija Vīgule**.

Mācību programmu izvērtēja ārējie eksperti: mācību satura recenzente **Ineta Kromane** un zinātniskie recenzenti: **Zenta Anspoka, Juris Emsiņš, Sarmīte Goldmane, Dace Kūma, Jāzeps Logins, Nadežda Pazuhina, Uldis Švinks**.

Projekts izsaka pateicību visām Latvijas izglītības iestādēm, kas piedalījās mācību satura aprobācijā.

ISBN **978-9934-540-17-2**

Saturs

levads	5	1. pielikums. Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti	
Mērķis un uzdevumi	6	caurviju prasmēs	21
Mācību saturs	7	2. pielikums. Ieradumi pirmsskolas izglītībā	23
Mācību satura struktūra	7	3. pielikums. Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti	
Pratību pamati mācību jomās	7	mācību jomās pirmsskolas izglītības posmos	25
Valodu mācību joma	8	Valodu mācību joma	26
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	9	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	28
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	10	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	30
Dabaszinātņu mācību joma	11	Dabaszinātņu mācību joma	32
Matemātikas mācību joma	12	Matemātikas mācību joma	33
Tehnoloģiju mācību joma	13	Tehnoloģiju mācību joma	35
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	13	Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	37
Mācību satura apguves norise	15	4. pielikums. Mācību satura apguves norise	
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas		pirmsskolas izglītības 1. posmā	39
un metodiskie paņēmieni	16	Valodu mācību joma	40
Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi	19	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	43
Mācību līdzekļi	19	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	46
Mācību vide	19	Dabaszinātņu mācību joma	49
		Matemātikas mācību joma	50
		Tehnoloģiju mācību joma	53
		Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	55

5. pielikums. Mācību satura apguves norise

pirmsskolas izglītības 2. posmā	57
Valodu mācību joma	58
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	62
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	66
Dabaszinātņu mācību joma	70
Matemātikas mācību joma	73
Tehnoloģiju mācību joma	76
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	80

6. pielikums. Mācību satura apguves norise

pirmsskolas izglītības 3. posmā	83
Valodu mācību joma	84
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	88
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	93
Dabaszinātņu mācību joma	99
Matemātikas mācību joma	102
Tehnoloģiju mācību joma	105
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	110

7. pielikums. Mācību satura apguvei izmantojamo

mācību līdzekļu uzskaitījums	113
------------------------------	------------

Ievads

Pirmsskolas mācību programma (turpmāk – programma) ir veidota, lai palīdzētu pirmsskolas skolotājiem īstenot Ministru kabineta 2018. gada 21. novembra noteikumos Nr. 716 “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem” (turpmāk – vadlīnijas) noteikto pirmsskolas izglītības mērķi, uzdevumus, obligāto saturu un pirmsskolas izglītības īstenošanas principus.

Programmā iekļauts pirmsskolas izglītības satura īstenošanas mērķis, uzdevumi, mācību saturs, mācību satura apguves norise, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni un mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi.

Lai palīdzētu pirmsskolas skolotājam pēctecīgi plānot mācību procesu, mācību satura apguves norise un plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti programmā norādīti trim pirmsskolas izglītības posmiem. Mācību programmā katram pirmsskolas izglītības posmam atbilst aptuveni bērna vecums:

- 1. posms – no 1,5 gadiem līdz 3 gadiem (plānotais sasniedzamais rezultāts noteikts bērnam pilnu 3 gadu vecumā);
- 2. posms – no 3 gadiem līdz 5 gadiem (plānotais sasniedzamais rezultāts noteikts bērnam pilnu 4 gadu vecumā);
- 3. posms – no 5 gadiem līdz 6 gadiem (plānotais sasniedzamais rezultāts noteikts bērnam pilnu 6 gadu vecumā – līdz pamatzglītības uzsākšanai).

Pirmsskolas izglītības posmi noteikti, ņemot vērā bērna attīstības vajadzības un veidu, kā pirmsskolā organizē mācību darbu. Lai gan katrs pirmsskolas izglītības posms saistīts ar aptuvenu bērna vecumu, skolotājam, plānojot mācību procesu, vajadzētu ņemt vērā katra bērna individuālās attīstības īpatnības un vajadzības. Tāpēc, piemēram, grupā, kurā vairums bērnu apgūst 2. posmā plānoto, dažiem bērniem būs piemērots 1. posmā plānotais, bet kāds no bērniem spēs apgūt 3. posmā plānoto.

Lai skolotājs varētu organizēt darbu, programmas pielikumos pēctecīgi atspoguļoti plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti katrā pirmsskolas izglītības posmā visās mācību jomās, kā arī atbilstošas bērna un skolotāja darbības plānotā rezultāta sasniegšanai.

Pirmsskolā bērns gūst pirmo apzināto mācīšanās pieredzi, tā dod pamatu turpmākām skolas gaitām, tai ir nozīmīga ietekme uz bērna personības veidošanos un to, vai bērns mācīsies ar prieku un vēlēšies izzināt pasauli, parādības un sakarības. Lai nodrošinātu bērnam mūsdienīgu lietpratības izglītību, būtiski ir līdz ar saturu pilnveidot arī mācību pieeju. Mainās skolotāja loma no bērna mācīšanās uz mācību virzīšanu.

Skolotājs kā mācību procesa plānotājs un virzītājs veic šādas darbības:

1) rada situāciju, kurā bērnam rodas vajadzība apgūt jaunas zināšanas, izpratni, prasmi vai ieradumu, pārrunā sasniedzamo rezultātu (kā, kur, ar kā palīdzību to izdarīt), noskaidro bērna iepriekšējo pieredzi (ko bērns jau zina un prot);

2) piedāvā jaunu informāciju un iespēju gūt daudzveidīgu mācīšanās pieredzi un pārrunā, kādiem jābūt vērtēšanas kritērijiem, virza bērna mācīšanos un atbalsta, kad tas nepieciešams, aicina izmantot apgūto dažādos veidos un vārdiski apstiprina paveikto;

3) novērtē bērna sniegumu, sekojot līdz izpratnes un prasmju attīstībai ilgtermiņā, nosaucot sasniegto un raksturojot izaugsmi, rosina bērnu pašu novērtēt savu sniegumu pēc sākumā izvirzītajiem kritērijiem, pārrunā, kur apgūtā prasme vēl varētu noderēt un kā to uzlabot.

Ikviens bērns apgūst sasniedzamo rezultātu savā individuālā tempā. Viens to dara ātri un precīzi, citam nepieciešams ilgāks laiks, lai mēģinātu un vingrinātos, vispirms pakāpeniski apgūstot katru atsevišķo sasniedzamo rezultātu, tad pakāpeniski mācoties tos koordinēti lietot dažādās kombinācijās. Lai mācību procesā bērnam veidotos patiesa izpratne un interese par mācību saturu un iegūtās zināšanas, prasmes un ieradumi būtu noturīgi, svarīgi mērķtiecīgi plānot bērna darbību tieši sasniedzamā rezultāta apguvei.

Bērns sasniedzamā rezultāta apguvei veic šādas darbības:

1) atbild skolotāja ierosinājumam uztvert jauno informāciju – klausās, vēro, atbild uz jautājumiem, atsauc atmiņā ar jaunajām zināšanām un prasmēm saistītās zināšanas un pieredzi;

2) uztver saturu – klausās, atbild, jautā, atlasa materiālus, mēģina, praktiski darbojoties, nosauc un novērtē katru savu darbību un plāno, kas un kā vēl jāuzlabo;

3) novērtē savu sasniegto rezultātu pēc izvirzītajiem kritērijiem, izvērtē un plāno, kur vēl varēs izmantot apgūto.

Mērķtiecīgs uzsvars uz bērna darbību plānošanu un skolotāja darbu bērna mācīšanās ierosināšanai un atbalstam ir nepieciešamais priekšnoteikums, lai katrs bērns iedziļinātos mācībās un līdztekus ierastajām mācību jomām raksturīgajām zināšanām, izpratnei un prasmēm apgūtu caurviju prasmes un vērtībās balstītus ieradumus.

Mācību programmai ir ieteikuma raksturs. Skolotājs var izvēlēties šo programmu vai arī pēc šī parauga izstrādāt savu programmu.

Mērķis un uzdevumi

Mācību programma veidota, lai sasniegtu vadlīnijās noteikto pirmsskolas izglītības satura īstenošanas mērķi un uzdevumus.

Pirmsskolas izglītības satura īstenošanas mērķis ir zinātkārs, radošs un dzīvespriecīgs bērns, kas dzīvo veselīgi, droši un aktīvi, patstāvīgi darbojas, ieinteresēti un ar prieku mācās, gūstot pieredzi par sevi, citiem, apkārtējo pasauli un savstarpējo mijiedarbību tajā.

Pirmsskolas izglītības satura īstenošanas uzdevumi:

- 1) sekmēt vispusīgu bērna attīstību, ievērojot viņa vajadzības, intereses, spējas un pieredzi un liekot pamatus vērtībās balstītu ieradumu veidošanai;
- 2) attīstīt bērna sociālās un emocionālās prasmes, kas ietver sevis, savu emociju, domu un uzvedības apzināšanu, spēju saprast citus un veidot pozitīvas attiecības;
- 3) attīstīt kritisko domāšanu, prasmi pieņemt atbildīgus lēmumus, jaunradi un uzņēmējspēju, sadarbības, pilsoniskās līdzdalības un digitālās prasmes;
- 4) veidot pratību pamatus mācību jomās – valodu, sociālā un pilsoniskā, kultūras izpratne un pašizpaušme mākslā, dabaszinātņu, matemātikas, tehnoloģiju, veselība un fiziskā aktivitāte;
- 5) nodrošināt bērnam iespēju sagatavoties pamatzglītības ieguvei.

Mācību saturs

Mācību satura struktūra

Obligātais mācību saturs ir veidots, fokusējoties uz bērnam būtiskāko mācību satura apguvē, lai veidotos lietpratība (kompetence) kā komplekss bērna mācīšanās rezultāts ilgākā laika periodā. Saskaņā ar vadlīnijām pirmsskolas izglītības obligāto saturu veido vērtības un tikumi, vispārīgās jeb caurviju prasmes, zināšanas, izpratne un pamatprasmes valodu, sociālās un pilsoniskās, kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā, dabaszinātņu, matemātikas, tehnoloģiju, veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomās.

Caurviju prasmes ir pirmsskolas izglītības obligātā satura pamats. Tās ietver bērna darbības kognitīvos, emocionālos un sociālos aspektus, kas palīdz apgūt zināšanas, izpratni un pamatprasmes cilvēka darbībai nozīmīgās jomās. Vienlaikus caurviju prasmju attīstība ir svarīgs pirmsskolas izglītības mērķis, jo tās arvien vairāk nepieciešamas daudzveidīgās, to skaitā nepazīstamās un kompleksās situācijās. Vadlīnijās noteiktie plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti tādās caurviju prasmēs kā kritiskā domāšana un problēmrisināšana, jaunrade un uzņēmējspēja, pašvadīta mācīšanās, sadarbība, pilsoniskā līdzdalība un digitālās prasmes pievienoti programmas 1. pielikumā.

Pirmsskolā bērnam ir svarīgi ikdienā attīstīt vērtībās balstītus ieradumus. Vērtības un tikumus nevar tieši iemācīt, tos cilvēks apgūst visu mūžu, saredzot sev nozīmīgas vērtības ikdienas saziņā un mijiedarbē gan ģimenē, gan pirmsskolā un skolā, gan draugu un plašākas sabiedrības lokā. Pirmsskolā skolotājs veicina vecumposmam atbilstošu ieradumu veidošanos. Nozīmīgākie pirmsskolā attīstāmie ieradumi apkopoti 2. pielikumā. Tabulā pārskatāmā veidā nosaukts ieradums, ko bērns turpinās attīstīt arī pamatizglītības posmā, plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts pirmsskolā un norādīti tikumi, kas visciešāk saistīti ar attiecīgo ieradumu.

Gan caurviju prasmes, gan ieradumi attīstāmi integrētā mācību procesā līdztekus mācību jomu satura apguvei.

Obligātais mācību saturs formulēts kā pratību pamati valodu, sociālās un pilsoniskās, kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā, dabaszinātņu, matemātikas, tehnoloģiju, veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomās.

Pratību pamatā ir mācību satura lielās idejas jeb būtiskākie pamatjēdzieni, kas bērnam un jauniešiem jāapjēdz, lai veidotos vienota izpratne par apkārtnējo pasauli un sevi tajā. Lielās idejas mācību saturā tiek atsegtas, formulējot plānotos bērnam sasniedzamos rezultātus attiecīgajā mācību jomā, beidzot pirmsskolu jeb pilnu sešu gadu vecumā – līdz pamatizglītības uzsākšanai. Šo sasniedzamo rezultātu apguve veido pratību pamatus septiņās mācību jomās pirmsskolā.

Savstarpēji saistītie sasniedzamie rezultāti katrā mācību jomā grupēti satura vienībās atbilstoši lielajām idejām “Noteikumos par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem” (turpmāk – standartā). Tādējādi bērns pamatizglītībā turpina pēctecīgi attīstīt pirmsskolā apgūtos pratību pamatus. Lai izprastu pēctecību, pirmsskolas skolotājam ieteicams detalizēti iepazīties ar mācību jomu lielajām idejām un plānotajiem skolēnam sasniedzamajiem rezultātiem mācību jomās Valsts pamatizglītības standartā un mācību priekšmetu programmās.

Savukārt no sasniedzamajiem rezultātiem mācību jomās, beidzot pirmsskolu, atvasināti atbilstoši sasniedzamie rezultāti jaunākiem bērniem pirmsskolas izglītības 1. un 2. posmā. Plānojot mācību saturu, skolotājam būtu jārikojas līdzīgi – no plānotajiem bērnam sasniedzamajiem rezultātiem, kas noteikti mācību jomās izglītības posma noslēgumā, pakāpeniski atvasinot tematā un rotaļnodarbībā sasniedzamos rezultātus.

Pratību pamati mācību jomās

Turpmāk tekstā norādīts katras mācību jomas apguves mērķis jeb pratība pirmsskolas izglītības nobeigumā. Pratība ietver gan zināšanas, izpratni un pamatprasmes mācību jomā, gan caurviju prasmes un vērtībās balstītus ieradumus. No pratības katrā mācību jomā atvasinātie plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti mācību jomās trīs pirmsskolas izglītības posmos iekļauti 3. pielikumā.

Valodu mācību joma

Valodu mācību jomā pirmsskolas izglītības nobeidumā

- valodā, kurā tiek īstenota izglītības programma, bērns skaidro, kāpēc cilvēki sazinoties lieto valodu, klausās tekstu, nosauc tajā darbojošās personas, atstāsta notikumus, izdomā teksta turpinājumu, jautā par neskaidro un atbild uz konkrētu jautājumu, saprotami un secīgi stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, piedalās sarunā, nepārtrauc runātāju, runā lieto dažādas runas intonācijas, atšķir un nosauc skaņas, skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu, lasa vārdus un saprot izlasīto, raksta rakstītos burtus;

- bērns, kurš apguvis mazākumtautību pirmsskolas izglītības programmu, latviešu valodā atbild uz jautājumiem par redzēto un dzirdēto, jautā, lai iegūtu informāciju, izsaka savas vajadzības, iesaistās sarunā par tematiem, kuri saistīti ar ikdienu un mācību procesu; mācās pareizi izrunāt skaņas, pazīst iespiestos burtus, lasa īsus ikdienas situācijās un mācību procesā biežāk lietojamus vārdus.

Valodu mācību jomā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti ir sagrupēti trīs satura vienībās, kas saistītas ar atbilstošām lielajām idejām standartā.

Saziņa kontekstā

Lielās idejas

- Mēs sazināties klausoties, lasot, runājot un rakstot, lai uzzinātu un sniegtu informāciju, paustu emocijas un veidotu attiecības.
- Katrai saziņas situācijai ir konteksts, kas nosaka teksta saturu, formu un ietekmē noteiktu valodas līdzekļu izvēli.
- Dzimtā valoda ir citu valodu apguves pamats, savukārt citas valodas palīdz labāk saprast dzimto valodu.

Pirmsskolā bērnam piemīt dabiska tieksme sazināties ar citiem, lai izteiktu savas domas, vajadzības un emocijas. Šo tieksmi izmanto, lai bērns attīstītu visas valodas prasmes: klausīšanos, runāšanu, lasīšanu, rakstīšanu. Bērns saziņā ar citiem līdzās žestiem un ķermeņa valodai arvien nozīmīgāka kļūst mutvārdu saziņa. Viņš izsaka savas domas un emocijas, jautā par neskaidro un viņu interesējošo. Mutvārdu saziņā bērns sarunājas par dažādiem tematiem, izvēloties piemērotu vārdu krājumu, intonāciju un atbilstošu teikuma struktūru.

Kad bērns atbilstoši savām spējām ir apguvis rakstītprasmi un lasītprasmi, viņš sazinās ar citiem arī rakstveidā.

Pirmsskolā līdztekus dzimtajai valodai bērns var apgūt citas valodas.

Teksts un tekstveide

Lielās idejas

- Valoda un teksti mums palīdz izziņāt un saprast pašiem sevi, apkārtējo vidi un kultūru.
- Teksta radīšana ir jēgpilns process, kura laikā autors izmanto savu un citu pieredzi, rada jaunu informāciju, plāno, veido, pilnveido un prezentē tekstu.

Pirmsskolā bērns klausās dažādus tekstus: pasakas, stāstus, skaitāmpantus u. c. Tie bērnam palīdz iepazīt un saprast sevi, apkārtējo pasauli, fantazēt, iztēloties, pārdzīvot, paplašināt vārdu krājumu. Pakāpeniski bērns mācās ne vien saklausīt tekstu, bet arī atbildēt uz jautājumiem par to, izteikt savas domas par dzirdēto, izdomāt teksta turpinājumu. Izmantojot savu pieredzi un dzirdētos tekstus, bērns veido tekstus par sevi, savu pieredzi, ikdienā piedzīvoto un pārdzīvoto. Jo vairāk bērns dzird dažādus tekstus un saista dzirdēto ar savu pieredzi, jo satura ziņā bagātāks un daudzveidīgāks ir viņa paša radītais teksts.

Valodas struktūra

Lielās idejas

- Valodas ir sistēmiskas: skaņas un rakstzīmes veido vārdus, vārdi veido teikumus un izteikumus.
- Radoši darbojoties ar skaņām, vārdiem un teikumiem, mēs veidojam izpratni par valodu un tās uzbūvi.

Pirmsskolā bērns sāk veidot izpratni par valodu un tās uzbūvi, darbojoties ar skaņām, burtiem, vārdiem, teikumiem. Lai iemācītos lasīt un rakstīt, vispirms bērnam jāiemācās saklausīt un pareizi izrunāt skaņas. Iepazīstot skaņām atbilstošos burtus, bērns veido un lasa vārdus, no vārdiem veido tekstus, raksta pazīstamus burtus un vārdus. Bērns lasa un raksta burtus un vārdus savā tempā atbilstoši savām spējām.

Mazākumtautību pirmsskolas izglītības programmā bērns apgūst pratību pamatus mācību valodā, kurā tiek īstenota izglītības programma. Līdztekus mācību valodas apguvei bērns apgūst latviešu valodu. Latviešu valodā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti ir sagrupēti divās satura vienībās: saziņas kontekstā un valodas struktūra, kas saistītas ar atbilstošām lielajām idejām (sk. 8. lpp.) standartā.

Šajā izglītības programmā latviešu valodu pirmsskolā bērns apgūst bilingvāli, integrēti kopējā mācību procesā un kā ikdienas galveno saziņas valodu no piecu gadu vecuma (obligātās pirmsskolas izglītības posmā). Bērns mācās saklausīt latviešu valodā dzirdēto, atbildēt uz jautājumiem, kas saistīti ar bērna ikdienu, nosaukt ikdienā biežāk lietojamus priekšmetus, veiktās darbības, izteikt savas vajadzības, īsi pastāstīt par redzēto, dzirdēto, pārdzīvoto. Bērns mācās izteikt savas domas ar vārdiem, frāzēm, teikumiem citiem saprotami. Veidot teikumus bērns iemācās ikdienas saziņas situācijās. Sarunājoties par ikdienā aktuāliem jautājumiem, bērnam paplašinās latviešu valodas vārdu krājums un pilnveidojas skaņu izruna.

Bērns mācās pareizi izrunāt latviešu valodas skaņas un iepazīst iespēstos latviešu alfabēta burtus. Mācību vidē skolotājs izvieto uzrakstus latviešu valodā, lai bērns lasītu īsus, ikdienas situācijās un mācību procesā biežāk lietojamus vārdus.

Sociālā un pilsoniskā mācību joma

Sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā pirmsskolas izglītības nobeigumā bērns apzinās sevi, piederību ģimenei un izglītības iestādei, skaidro un atšķir labu rīcību no sliktas, novērtē paša izvēlētu un patstāvīgi veiktu darbību, prognozē dažādas rīcības sekas ar personīgo veselību un drošību saistītās ikdienas situācijās (saskarsme ar pazīstamu cilvēku un svešinieku, veselībai kaitīgu vielu lietošanas un sadzīves traumatisma risku mazināšana mājās, izglītības iestādē, uz ielas, rotaļās brīvā dabā, pie ūdenstilpēm un spēļu laukumos, kā arī ugunsdrošības, ceļu satiksmes drošības, elektrodrošības noteikumi), ievēro noteikumus, saprot, pie kā un kādā gadījumā vērsties pēc palīdzības, kad jūtas slikti vai nedroši, nosauc ārkārtas palīdzības numuru 112; skaidro, ka Latvija ir daļa no pasaules, saprot, ka cilvēki ir dažādi; atpazīst un nosauc Latvijas valsts simbolus – karogu, ģerboni un himnu, mācās ar cieņu izturēties pret tiem.

Sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti ir sagrupēti četrās satura vienībās, kas saistītas ar atbilstošām lielajām idejām standartā.

Indivīds

Lielā ideja

- Katrs cilvēks ir unikāls un vērtīgs.

Pirmsskolā bērns sāk apzināties sevi kā personību, savu “es” saistot ar vārdu, dzimumu, vecumu, izskatu. Bērns sāk apzināties, ka viņš ir cieši saistīts ar saviem ģimenes locekļiem un iepazīst tos tuvāk. Bērns sāk saprast, ka viņam piemītošās emocijas ietekmē viņa rīcību attiecībās ar citiem cilvēkiem. Bērns mācās vadīt savas emocijas un novērtēt savu rīcību. Bērns iepazīst izglītības iestādi, mācās tajā orientēties un saprasties ar citiem bērniem un pieaugušajiem.

Sabiedrība un sadarbība

Lielās idejas

- Cilvēki veido attiecības ar citiem cilvēkiem.
- Laika gaitā sabiedrība daudzveidīgu ceļoņu ietekmē piedzīvo pārmaiņas.

Pirmsskolā bērns mācās veidot cieņpilnas attiecības ar citiem cilvēkiem un rīkoties saskaņoti ar citiem. Lai sadarbotos, bērns mācās novērtēt savu un citu rīcību, saprotot, ko nozīmē laba un ko – slikta rīcība. Bērns sāk apzināties nedrošas situācijas un mācās tajās rīkoties, lai šī rīcība vēlāk veidotos par ieradumu.

Kultūru daudzveidība

Lielās idejas

- Apzinoties un iepazīstot kultūru daudzveidību un globalizācijas procesus, izprotot dažādu kultūru atšķirības un konfliktus, rodas cieņa starpkultūru komunikācijā.
- Informācijas avoti, kas atspoguļo norises sabiedrībā pagātnē un mūsdienās, ir izvērtējami kritiski.

Pirmsskolā bērns sāk iegūt izpratni par Latviju kā valsti, kurā dzīvo dažādi cilvēki. Cilvēki runā dažādās valodās un dažādi svin svētkus. Bērns iepazīst Latvijas valsts simbolus un mācās cieņpilni izturēties pret tiem.

Noteikumi

Lielās idejas

- Mūsdienu sabiedrības pašorganizācijas forma ir demokrātiska valsts. Demokrātiskas valstis savstarpējo attiecību regulēšanai veido starpvalstu organizācijas.
- Uzņēmējspēju attīstīšana sekmē sabiedrībā izmantojamo resursu apvienošanu kopējam un individuālajam labumam.

Pirmsskolā bērns sāk saprast, ka kopīgi pieņemti un ikvienam saprotami noteikumi palīdz dzīvot un darboties kopā ar citiem, justies droši, jo ir zināms, kā jārikojas katrā situācijā. Bērns ievēro noteikumus, kuri attiecas uz drošību, higiēnas normām, galda kultūru, dienas režīmu un sadarbību ar vienaudžiem.

Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma

Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomā pirmsskolas izglītības nobeigumā bērns vēro, klausās un iztēlojas, rada un īsteno ideju daudzveidīgā darbībā, mērķtiecīgi izmanto mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un, ja nepieciešams, kombinē tos, izvēlas un radoši izmanto dažādus materiālus, iepazīst latviešu un citu tautu tradicionālajai kultūrai raksturīgo, skandē tautasdziesmas, deklamē īsus dzejoļus, izspēlē pašu izdomātu vai literārā darba sižetu, muzicē, dejo, brīvi un droši improvizē ar kustībām vai skaņu rīkiem, dzied individuāli un kopā ar citiem, ar mūzikas pavadījumu un bez tā, stāsta par savu pieredzi radošā darbībā, raksturo vizuālās mākslas, mūzikas un literārā darba radīto pārdzīvojumu.

Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti ir sagrupēti trīs satura vienībās, kas saistītas ar atbilstošām lielajām idejām standartā.

Mākslas veidi un to izteiksmes līdzekļi

Lielā ideja

- Katram mākslas veidam ir tam raksturīgi izteiksmes līdzekļi.

Pirmsskolā bērns, praktiski darbojoties, sāk iepazīt mākslas veidus (vizuālā māksla, mūzika, teātris, literatūra) un to izteiksmes līdzekļus. Vizuālajā mākslā variē un kombinē līnijas, laukumus, formas, krāsas, ritmus, apjomu. Mūzikā dzied atbilstoši dziesmas tonalitātei un ritmam, dejo mūzikas ritmā. Teātra mākslā apgūst prasmi uzstāties auditorijas priekšā.

Radošā darbība

Lielā ideja

- Radošajā darbībā cilvēks pēta un pauž savu identitāti, izprot atšķirīgus pasaules uzskatus un tradīcijas, novērtē mantojumu un mākslinieciskās inovācijas.

Pirmsskolā bērns vērojot, klausoties un iztēlojoties rod ideju radošam darbam. Savas idejas īstenošanai bērns atlasa materiālus un eksperimentē ar izvēlētajiem tehniskajiem paņēmieniem. Bērns sāk apgūt muzicēšanas prasmi, dzied, spēlē mūzikas instrumentus vai skaņu rīkus, improvizē ar muzikāli ritmiskām kustībām. Darbojoties ar dažādiem materiāliem un tehnikām, lietojot dažādus vizuālās mākslas izteiksmes līdzekļus, bērns īsteno radošas idejas, attīsta iztēli, fantāziju, gūst pozitīvas emocijas no radošā procesa un tā rezultāta. Piedaloties literārā darba skatuviskā priekšnesumā, iepazīst un salīdzina literārā teksta un savas pašizpaušmes atšķirības.

Emociju un viedokļu paušana kultūras pieredzē

Lielā ideja

- Ideju, emociju un viedokļa paušanā nepieciešama drosme, neatlaidība un gatavība izmēģināt dažādas pieejas.

Pirmsskolā bērns sāk iepazīt kvalitatīvus mākslas darbus, lai gūtu emocionālu pārdzīvojumu un jaunu pieredzi. Regulāra oriģinālu mākslas darbu vērošana un klausīšanās veido ieradumu izzināt, iepazīt, gūt prieku no cita radīta darba. Bērns mācās pastāstīt par vēroto vai dzirdēto mākslas darbu un gūtajām emocijām. Bērns iepazīst latviešu un citu tautu tradicionālajai kultūrai raksturīgo: dzied tautasdziesmas, piedalās rotaļās, dejās, gatavojas gadskārtu svētkiem un piedalās to svinēšanā, iepazīstas ar senajām zīmēm.

Dabaszinātņu mācību joma

Dabaszinātņu mācību jomā pirmsskolas izglītības nobeigumā bērns novērojot, salīdzinot un eksperimentējot izzina apkārtņē raksturīgo dzīvo organismu – augu, dzīvnieku un sēņu – pazīmes, iežu un ūdens īpašības, salīdzina no dažādiem materiāliem – stikla, koka, plastmasas, papīra, akmens – izgatavotu priekšmetu īpašības un to izmantošanas iespējas, novēro debess ķermeņus un to kustību, novēro zemes virsmas dažādību (līdzena, nelīdzena) tuvākajā apkārtņē, stāsta par novērotajām pārmaiņām dabā, mainoties gadalaikiem, dienā naktij, laikapstākļiem, saprot drošas uzvedības pamatus saskarsmē ar dzīvniekiem (to skaitā kukaiņiem), augiem un sēnēm (to skaitā nepazīstamiem), saprot, ka jāsaudzē daba un tās resursi, iesaistās tuvākās apkārtnes sakopšanas darbos.

Dabaszinātņu mācību jomā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti ir sagrupēti četrās saturā vienībās, kas saistītas ar atbilstošām lielajām idejām standartā.

Matērija

Lielā ideja

- Visumā matērija sastāv no ļoti mazām daļiņām.

Pirmsskolā bērns sāk veidot pētnieciskās darbības prasmes: novēro, eksperimentē, salīdzina, novērtē, pastāsta par uzzināto. Pētnieciskajā darbībā bērns veido izpratni par nelielu matērijas daļu – ikdienā izmantojamo priekšmetu īpašībām, kuri izgatavoti no dažādiem materiāliem: no stikla, koka, plastmasas, papīra, akmens.

Zemes sistēmas

Lielā ideja

- Zemes sistēmu mijiedarbība ietekmē Zemes virsmas un klimata veidošanos.

Pirmsskolā pētnieciskajā darbībā bērns pēta apkārtņē raksturīgo iežu, piemēram, smilšu, māla, akmeņu īpašības (cietība, plastiskums, forma, krāsa) un ūdens īpašības (krāsa, šķidrums, ciets). Veidojot izpratni par zemes virsmas dažādību, bērns pēta zemes virsmu tuvākajā apkārtņē, atrodot zemākās un augstākās vietas. Pirmsskolā bērns sāk pētīt Zemes atmosfēru, novērojot laikapstākļus visos gadalaikos, nosaucot novērotās dabas parādības un saistot tās ar noteiktu gadalaiku.

Visums

Lielā ideja

- Mūsu Saules sistēma ir ļoti maza daļa (viena no miljardiem galaktiku) Visumā.

Pirmsskolā bērns iegūst priekšstatu par Visumu, novērojot debess ķermeņus (Saule, Mēness, zvaigznes) dažādās diennakts daļās.

Organismi

Lielās idejas

- Organismu dzīvības procesus nodrošina šūnas, kuru dzīves ilgums ir ierobežots.
- Organismi bieži ir atkarīgi no citiem organismiem vai konkurē ar tiem par enerģiju un materiāliem.

Pirmsskolā pētnieciskajā darbībā bērns iepazīst dzīvo dabu tuvākajā apkārtņē, izpētot organismu – augu, dzīvnieku un sēņu – īpašības. Lai veidotu bērna izpratni par katra organisma vietu dabā, pētot organismus, tos saista ar vidi, kurā tie dzīvo, piemēram, dārzs, parks, upe. Pētot dabā organismus, ir svarīgi veidot saudzīgu attieksmi un drošas uzvedības prasmes attiecībā pret tiem, kā arī rūpēties, lai prasmes kļūtu par ieradumu.

Matemātikas mācību joma

Matemātikas mācību jomā pirmsskolas izglītības nobeigumā bērns darbojoties nosaka skaitļa sastāvu desmit apjomā, veido skaitļa sastāva dažādas variācijas, izsaka pieņēmumu par skaitu attēlos un priekšmetu kopās un skaitot to pārbauda, skaitu apzīmē ar tam atbilstošu ciparu, raksta ciparus, ar nosacītiem mēriem nosaka garumu, platību un ietilpību, ar lineālu mēra garumu, izzina ģeometriskas figūras, to skaitā telpiskus ķermeņus, raksturo to formu un saista ar pazīstamiem objektiem, šķiro priekšmetus pēc vairākām pazīmēm un salīdzina pēc skaita un lieluma (lietojot vārdus "vairāk", "mazāk", "lielāks", "mazāks"), nosauc objektu atrašanās vietu telpā un plānē (lietojot vārdus "virs", "zem", "pie", "aiz", "blakus", "pa labi", "pa kreisi"), radoši un atbilstoši noteiktam nosacījumam veido ritmiskas rindas un citus sakārtojumus no priekšmetiem un ģeometriskām figūrām.

Matemātikas mācību jomā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti ir sagrupēti trīs saturu vienībās, kas saistītas ar atbilstošām lielajām idejām standartā.

Matemātikas valoda

Lielās idejas

- Matemātikas valodu izmanto saziņai un zinātniskai jēdzienu, ideju, problēmu risinājumu aprakstīšanai.
- Skaitļus izmanto konkrētu, arī praktisku uzdevumu atrisināšanai. Katrai darbībai ar skaitļiem ir noteikta jēga, un to izpildei ir noteikti likumi/algoritmi.

Pirmsskolā bērns praktiskā darbībā veido izpratni par skaitu, skaitli un ciparu (noteiktu skaitu, piemēram, puķes vāzē, zīmuļi kastītē, apzīmē ar skaitli un pieraksta ar cipariem). Bērns mācās pierakstīt skaitļus no viens līdz desmit, izmantojot ciparus no 0 līdz 9. Ciparu 0 lieto tikai skaitļa 10 pierakstīšanai, neveidojot izpratni par to kā skaitli. Bērns sāk veidot prasmi meklēt visus iespējamus variantus, attēlojot skaitļa sastāvu priekšmetiskā darbībā. Apgūstot matemātikas valodas pamatus, svarīgi, lai bērnam veidotos izpratne, nevis tikai iegaumēšana bez izpratnes.

Sakarības starp lielumiem

Lielās idejas

- Risināt problēmu matemātikai raksturīgi nozīmē saskatīt struktūras, sistēmas, sakarības, veidot vispārīgus modeļus un tos pierādīt.
- Sakarības starp lielumiem apraksta algebriskie modeļi un funkcijas. Izmantojot šos modeļus problēmu risināšanai, tos pārveido, nodrošinot ekvivalenci.
- Datus par objektiem, situācijām, notikumiem, procesiem var matemātiski apstrādāt, analizēt, lai pieņemtu pamatotus lēmumus.

Pirmsskolā bērns sāk saskatīt sakarības starp atsevišķiem objektiem un objektu kopām: nosaka objektu kopīgās un atšķirīgās īpašības, grupē objektus atbilstoši dotajai pazīmei vai to izvēlas pats. Bērns veido sakārtojumus, sākot ar vienkāršāko – priekšmetu kārtošanu rindā – un beidzot ar dažādu sakārtojumu veidošanu pēc paša izvēles, ievērojot saskatīto likumsakarību, piemēram, periodiskumu, priekšmetu pazīmes. Bērns sāk mācīties pārbaudīt savu apgalvojumu – izsaka pieņēmumu par priekšmetu kopas skaitu un skaitot to pārbauda. Bērns sāk saprast, kāpēc nepieciešams mērīt garumu, platību, ietilpību, un veido prasmes mērīt ar nosacīto mēru un lineālu.

Figūru īpašību, novietojuma un raksturojošo lielumu izpēte

Lielā ideja

- Figūru īpašību, novietojuma, to raksturojošo lielumu izpēte ļauj risināt konkrētas, arī praktiskas, problēmas, formulēt vispārīgus secinājumus par objektiem, telpu, formu.

Pirmsskolā bērns praktiskā darbībā pēta dažādas formas (apaļas, stūrainas u. c.), ģeometriskās figūras (riņķi, trijstūri, četrstūri) un telpiskus ķermeņus (lodi, kubu, piramīdu). Darbojoties ar priekšmetiem vai pašam pārvietojoties, bērns iemācās noteikt objektu atrašanās vietu telpā un plānē vai savu atrašanās vietu telpā.

Tehnoloģiju mācību joma

Tehnoloģiju mācību jomā pirmsskolas izglītības nobeigumā bērns stāsta par sava darba ieceri, plāno savas ieceres īstenošanas soļus, izvēlas nepieciešamos materiālus, īsteno ieceri un novērtē rezultātu, apgūst dažādas tehnikas, paņēmienus un drošības noteikumus materiālu un instrumentu izmantošanā savas ieceres īstenošanai, veido un savieno detaļas, iegūstot sev vēlamu formu no piedāvātajiem vai izvēlētajiem materiāliem, tur un pareizā satvērienā lieto rakstāmpiederumus un darbarīkus, piedalās vienkāršu un veselīgu ēdienu pagatavošanā, iepazīstot veselīga uztura nozīmi.

Tehnoloģiju mācību jomā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti ir sagrupēti divās satura vienībās, kas saistītas ar atbilstošām lielajām idejām standartā.

Vajadzību un iespēju apzināšana, risinājuma meklēšana un izvēle, risinājuma plānošana un īstenošana, risinājuma vērtēšana un pilnveide

Lielā ideja

- Dizaina risinājumi (produktu un informācijas dizains, vides risinājumi) tiek radīti dizaina procesā.

Pirmsskolā bērnam veidojas izpratne par to, kā top lietas. Tas ir process, kurā bērns iepazīst vairākus secīgus dizaina procesa soļus: vajadzību un iespēju apzināšana, risinājuma meklēšana un izvēle, risinājuma plānošana un īstenošana, risinājuma vērtēšana un pilnveide. Bērns mācās pamatot izstrādājumu izgatavošanas nepieciešamību un izmantot dizaina domāšanas procesu kā problēmu risināšanas veidu. Bērns apzinās savas ieceres nepieciešamību, plāno tās īstenošanas soļus, izvēlas nepieciešamos materiālus, īsteno savu ieceri un novērtē ieceres īstenošanas procesu un rezultātu.

Darbs ar materiāliem un to apstrādes tehnikas

Lielā ideja

- Atbilstošu un drošu materiālu un tehnoloģiju izvēle, to prasmīga izmantošana dod iespēju radīt labākus dizaina risinājumus (produktu un informācijas dizaina, vides risinājumus).

Pirmsskolā bērns savas ieceres īstenošanai izvēlas vienkāršus materiālus – papīru, veidošanas materiālus, tekstilu, dabas materiālus, dārzenus un augļus – un apgūst dažādus darba paņēmienus un drošības noteikumus to apstrādē. Bērns līmē, griež, loka, veido, pin, šuj atbilstošos materiālus, mazgā, griež vienkāršus pārtikas produktus. Bērns veido paradumu pareizi satvert un lietot darba piederumus un rakstāmpiederumus.

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā pirmsskolas izglītības nobeigumā bērns ar prieku iesaistās nodarbībās telpās un ārā un veido veselīga dzīvesveida ieradumus, apzinoties riskus veselībai un mācoties tos novērst, sev un citiem drošā veidā pārvietojas pa dažādām šķēršļu joslām un piedalās kustību rotaļās, apvienojot soļošanu, skriešanu, rāpošanu, rāpšanos, notur līdzsvaru, pārvieto priekšmetus un pārvar šķēršļus, izvēloties darbības veidu atbilstoši situācijai, daudzveidīgi izmanto sīkās motorikas prasmes, apzinās savu dzimumu un ķermeņa neaizskaramību, ikdienā regulāri ievēro personīgo higiēnu, stāsta, kādi individuālie aizsardzības līdzekļi jālieto dažādās kustību aktivitātēs, piemēram, pārvietojoties ar velosipēdu.

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti ir sagrupēti divās satura vienībās, kas saistītas ar atbilstošām lielajām idejām standartā.

Fiziskās aktivitātes**Lielās idejas**

- Daudzveidīgu pamatkustību apguve dod iespēju iesaistīties interesantās, drošās un veselību veicinošās fiziskajās aktivitātēs un ir pamats fiziskās veselības nostiprināšanai.
- Regulāras, sistemātiskas un daudzveidīgas fiziskās aktivitātes ir fiziskās veselības un veselīga dzīvesveida paradumu pamatā.

Pirmsskolā bērns attīsta pamatkustības, kas iekļautas trīs pamatkustību grupās: pārvietošanās (soļošana, skriešana, rāpošana, pārvietošanās ar sporta inventāru), šķēršļu pārvarēšana (lēkšana, lišana, kāpšana, rāpšanās, velšanās) un priekšmetu pārvietošana (mešana, ripināšana, tveršana un sitienu pa priekšmetu). Lai stiprinātu bērna imunitāti, dažādas fiziskās aktivitātes visos gadalaikos notiek ārā, svaigā gaisā.

Drošība un veselība**Lielās idejas**

- Fiziskā aktivitāte ir priekšnosacījums labai fiziskajai un garīgajai veselībai.
- Drošību un veselību sev un citiem ietekmē gan paša izvērtēti lēmumi, apzinoties varbūtējos riskus un izvērtējot savu rīcību, gan gatavība atbilstoši reaģēt negaidītās un nepazīstamās situācijās.

Pirmsskolā bērns sāk veidot izpratni par veselīgu dzīvesveidu un fizisko aktivitāšu nozīmi. Bērns mācās izvēlēties veselīgu uzturu, ievērot dienas režīmu, gērbties atbilstoši laikapstākļiem. Bērns regulāri piedalās fiziskajās aktivitātēs, ievēro drošības noteikumus un sāk izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus. Bērns mācās apzināties sava ķermeņa neaizskaramību un saskatīt iespējamus traumu gūšanas veidus.

Mācību satura apguves norise

Pirmsskolā mācību saturu bērns apgūst integrētā mācību procesā – rotaļnodarbībā visas dienas garumā, ietverot vairākās mācību jomās plānotos bērnam sasniedzamos rezultātus.

Skolotājs sadarbībā ar kolēģiem plāno mācību satura īstenošanu kā integrētu mācību procesu, izvēloties bērnam aktuālu tematu, kas saistīts ar bērna interesēm, notikumiem sabiedrībā vai norisēm dabā. Lai bērns varētu iedziļināties un nesteidzoties apgūtu sasniedzamos rezultātus, tematu plāno laikposmam, kas nav īsāks par vienu mēnesi.

Plānojot mācības, skolotājs formulē tematam atbilstošu, konkrētu un bērnam saprotamu galveno ziņu un izvēlas kompleksus bērnam sasniedzamos rezultātus visās mācību jomās, ietverot gan mācību jomai raksturīgo zināšanu, izpratnes un pamatprasmju apguvi, gan caurviju prasmju apguvi, kā arī vērtībās balstītu ieradumu attīstību.

No tematam atlasītajiem plānotajiem bērnam sasniedzamajiem rezultātiem skolotājs tālāk atvasina sasniedzamos rezultātus īsākam laikposmam – nedēļai, dienai – un plāno bērna un skolotāja darbības to apguvei, nodrošinot bērnam iespēju katru dienu daļu no mācību satura apgūt ārpus telpām, iekļaujot katru dienu regulāras fiziskās aktivitātes un apstākļus veselību veicinošu ieradumu veidošanai, paredzot dažādus pasākumus, piemēram, kas saistīti ar valsts svētkiem, gadskārtu ieražām un tradīcijām. Skolotājs mācību procesā maina plānotos sasniedzamos rezultātus un aktivitātes atbilstoši bērna vajadzībām vai citu apstākļu ietekmē.

Temata sasniedzamo rezultātu plānošanai ieteicams izmantot programmas 3., 4., 5. un 6. pielikumu. 3. pielikumā ir pēctecīgi norādīti katrā mācību jomā plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti pirmsskolas izglītības 1., 2. un 3. posmā. Programmas 4., 5. un 6. pielikumā piedāvātas ieteicamās bērna un skolotāja darbības plānoto bērnam sasniedzamo rezultātu apguvei katrā mācību jomā. Šie pielikumi veidoti atsevišķi katram pirmsskolas izglītības posmam. Tabulās iepretim attiecīgās mācību jomas sasniedzamajiem rezultātiem norādītas nozīmīgākās bērna un skolotāja darbības šo sasniedzamo rezultātu apguvei. Skolotāja uzdevums, plānojot mācību saturu, ir mērķtiecīgi kombinēt šīs darbības integrētā mācību procesā, izvēloties bērniem atbilstošus un iesaistošus tematus šo darbību veikšanai.

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem, īstenojot mūsdienīgu izglītību, ir esošās vērtēšanas sistēmas pārskatīšana, atbilstoši saskaņojot vērtēšanas mērķi, formu un saturu.

Vērtēšanas uzsvars mainās no rezultātu novērtēšanas uz vērtēšanu, lai uzlabotu mācīšanos. Lai bērns varētu uzlabot savu sniegumu atbilstoši plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem, viņam ir nepieciešama efektīva atgriezeniskā saite par savu sniegumu. Snieguma uzlabošanai ir jādod bērnam pietiekami ilgs laiks un jāsniedz atbalsts.

Vērtēšana ir neatņemama mācīšanās sastāvdaļa, kas gan skolotājam, gan bērnam ļauj plānot uzlabojumus mācību procesā.

Mācību sasniegumu vērtēšana pirmsskolā notiek saskaņā ar vadlīnijās noteiktajiem pirmsskolas izglītības vērtēšanas pamatprincipiem:

1) atklātības un skaidrības princips – bērnam ir zināmi un saprotami plānotie sasniedzamie rezultāti un viņa snieguma vērtēšanas kritēriji.

Bērnam ir zināms un saprotams piedāvātās darbības vai darba galarezultātā plānotais sasniedzamais rezultāts un vērtēšanas kritēriji. Vērtēšanas kritēriju izvirzīšanā skolotājs iesaista bērnus, kopā pārrunājot, kādu rezultātu sagaida, kādam tam vajadzētu būt, kas liecinātu par to, ka tas ir izdevies;

2) metodiskās daudzveidības princips – mācību snieguma vērtēšanai izmanto dažādus vērtēšanas metodiskos paņēmienus.

Mācību snieguma vērtēšanai izmanto dažādus vērtēšanas metodiskos paņēmienus: saruna par paveikto, bērna pašvērtējums (kas man izdodas un kā to var ieraudzīt, pie kā man vēl jāpiestrādā un kā es to varu paveikt), savstarpējā vērtēšana, uzsverot pozitīvo, nosaucot paveiktās darbības, kas izdevušās, u. c. Vērtēšanai var izmantot arī strukturētu novērošanu, sarunu, aptauju, eksperimentu, vizualizēšanu, uzdevumu veikšanu, darbu mapi. Var izmantot arī daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutvārdu, rakstisku, praktisku prasmju, kombinēta, individuāla, pāra vai nelielas grupiņas snieguma u. c. vērtēšanu;

3) sistēmiskuma princips – bērna snieguma vērtēšanas pamatā ir sistēma, kuru raksturo regulāru, pamatotu un noteiktā secībā veidotu darbību kopums.

Lai sniegtu atgriezenisko saiti bērnam par notiekošo vai padarīto un iegūtu informāciju par paredzēto zināšanu un prasmju apguvi, bērna snieguma vērtēšana notiek regulāri un

atkārtoti. Ja nepieciešams, ikdienas mācību procesā skolotājs fiksē, cik lielā mērā bērns ir apguvis plānotos sasniedzamos rezultātus;

4) iekļaujošais princips – vērtēšanu pielāgo ikviena bērna dažātajām mācīšanās vajadzībām.

Vērtēšanu pielāgo bērnu dažātajām mācīšanās vajadzībām: atšķirīgi vērtēšanas kritēriji, rezultāta sasniegšanai atšķirīgs paredzētais laiks, skolotāju un citu darbinieku atbalsts;

5) izaugsmes princips – mācību snieguma vērtēšanā, īpaši mācīšanās posma noslēgumā, tiek ņemta vērā individuālā mācību snieguma attīstība.

Vērtēšana palīdz sekot līdzi katra bērna izaugsmei. Veicinot ikviena bērna izaugsmi, bērna snieguma vērtēšana ir vienlīdz nozīmīga bērnam, skolotājiem, vecākiem. Skolotāju, bērna vecāku un atbalsta personāla sadarbība ir priekšnoteikums bērna izaugsmes veicināšanai.

Atbilstoši vadlīnijās un mācību programmā definētajiem sasniedzamajiem rezultātiem pirmsskolā ilgākā laika periodā vairākkārt tiek vērtētas idejas, prasmes, vērtībās balstīti ieradumi, kompleksi rezultāti. Plānojot vērtēšanu, skolotājam svarīgi izvēlēties sasniedzamajam rezultātam atbilstošus vērtēšanas kritērijus, metodiskos paņēmienus un vērtēšanas formu.

Zināšanas un izpratni bērns parāda, veicot uzdevumus, risinot problēmas, piedaloties sarunās vai diskusijās u. tml. Zināšanas bērns demonstrē, nosaucot, stāstot, piemēram, nosauc novērotās dabas parādības, stāsta, ka cilvēki var sazināties dažādi. Izpratni bērns demonstrē, skaidrojot, rīkojoties, piemēram, skaidro, kas jāievēro, rīkojoties ar karstiem šķidrumiem vai priekšmetiem un nepazīstamām vielām.

Prasmju apguvi bērns demonstrē darbībā (grupē, zīmē, dzied u. c.), piemēram, veic kustības atbilstoši mūzikas ritmam un tempam, grupē priekšmetus pēc vairākām pazīmēm.

Ieradumus, kas balstīti vērtībās, bērns demonstrē darbībā ilgākā laikposmā, īpaši situācijās, kas ietver izvēles iespējas, piemēram, lai attīstītu ieradumu darboties ilgtspējīgi un apkārtējai videi draudzīgi, saudzīgi un taupīgi izmanto darba piederumus, mācību materiālus un dabas resursus, iesaistās tuvākās apkārtnes sakopšanas darbos (tikums – taisnīgums).

Kompleksu sasniedzamo rezultātu veido vērtības un tikumi, zināšanas un caurviju prasmes, izpratne un pamatprasmes.

Kompleksa sasniedzamā rezultāta apguvi bērns demonstrē darbībā, piemēram, eksperimentējot salīdzina no stikla, koka, plastmasas, papīra, akmens izgatavotu priekšmetu īpašības un to izmantošanas iespējas, ievēro un skaidro drošas uzvedības noteikumus saskarsmē ar dzīvniekiem, augiem un sēnēm.

Vērtēšanas norises laiku mācību procesā, biežumu, saturu, uzdevuma veidu, vērtēšanas formu un metodiskos paņēmienus, vērtēšanas kritērijus un vērtējuma izteikšanas veidu un dokumentēšanu izvēlas atbilstoši vienam no trim vērtēšanas veidiem – diagnosticējošā, formatīvā vai summatīvā vērtēšana. Informācija par vērtēšanu ir apkopota tabulā.

	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas mērķi	Noteikt bērna apgūtās zināšanas, izpratni, prasmes, vērtībās balstītus ieradumus un kompleksus rezultātus (turpmāk – plānotos bērnam sasniedzamos rezultātus) mācību procesa plānošanai un pilnveidei, piemēram, turpmāko plānoto bērnam sasniedzamo rezultātu precizēšanai, mācību uzdevumu izvēlei.	Noteikt bērna apgūtās zināšanas, izpratni, prasmes, vērtībās balstītus ieradumus un kompleksus rezultātus (turpmāk – plānotos bērnam sasniedzamos rezultātus) atgriezeniskās saites sniegšanai bērnam un skolotājam, lai uzlabotu bērna sniegumu un plānotu turpmāko mācību procesu. Veicināt bērna mācību motivāciju attīstīt pašvadītas mācīšanās prasmes, iesaistot viņu vērtēšanas procesā.	Noteikt bērna apgūtās zināšanas, izpratni, prasmes, vērtībās balstītus ieradumus un kompleksus rezultātus (turpmāk – plānotos bērnam sasniedzamos rezultātus) mācību rezultāta novērtēšanai un dokumentēšanai. Summatīvās vērtēšanas rezultātus var izmantot arī, piemēram, lai uzlabotu bērna sniegumu, izvērtētu mācību procesā izmantotās metodes, pieņemtu lēmumus par turpmāko darbu.
Vieta mācību procesā, norises laiks, biežums	Ieteicams veikt mācību gada, temata, prasmes vai ieraduma apguves sākumā.	Veic regulāri mācību procesa laikā.	Veic mācību gada, izglītības posma beigās. Var izmantot katra temata beigās vai apvienojot vairākus tematus.
Vērtēšanas saturs	Saturu veido bērna iepriekšējā pieredze un iepriekšējā mācību procesā apgūtās zināšanas, prasmes, vērtībās balstīti ieradumi, kas būtiski nepieciešami attiecīgajā mācīšanās posmā, piemēram, temata apguves laikā.	Saturu veido būtiskākie bērnam sasniedzamie rezultāti temata apguves laikā.	Saturu veido bērnam sasniedzamie rezultāti mācību gada, izglītības pakāpes beigās vai temata noslēgumā.
Vērtēšanas formas	Izmantojamas daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutvārdu, rakstveida, prasmju demonstrējuma, kombinētas; individuāla snieguma vai snieguma grupā.		

	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Strukturēta, sistemātiska novērošana, saruna, aptauja, eksperiments, vizualizēšana, uzdevuma veikšana, darbu mape u. c.		
Vērtētājs	Skolotājs un bērns atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.		
Vērtēšanas kritēriji, to izveide	Kritēriji nepieciešami vērtēšanas objektivitātes nodrošināšanai. Kritērijus izstrādā skolotājs atbilstoši plānotajam bērnam sasniedzamajam rezultātam, vērtēšanas formai un metodiskajam paņēmiem. Kritēriju izstrādē un vērtēšanā var iesaistīt bērnu, lai pilnveidotu pašvadītas mācīšanās prasmes.		
Vērtējuma atspoguļošana	Vērtējumu dokumentē un izsaka atbilstoši mērķauditorijai (bērns, kolēģis, atbalsta personāls, iestādes vadība, vecāki), lai mērķtiecīgi atbalstītu bērna mācīšanos un sekotu līdz bērna sniegumam ilgtermiņā. Vērtējumu var izteikt aprakstoši un apguves līmeņos. Skolotājs izvērtē, kuru informāciju dokumentēt, kuru izmantot uzreiz ikdienas darbā. Datu dokumentēšanai var izmantot skolotāja dienasgrāmatu, katra bērna snieguma aprakstus, attīstības tabulas, kritēriju lapas, bērnu darbu kolekcijas u. c.	Skolotājs vērtē četros apguves līmeņos un tos dokumentē.	

Pirmsskolas izglītības apguves nobeigumā skolotājs novērtē bērna sniegumu attiecībā pret nozīmīgākajiem sasniedzamajiem rezultātiem šādos apguves līmeņos:

- 1) sācis apgūt – bērns ir uzsācis sasniedzamā rezultāta apguvi, bet viņam ir nepieciešams atbalsts un regulāri skolotāja apstiprinājumi uzdevuma izpildei;
- 2) turpina apgūt – bērns plānoto sasniedzamo rezultātu ir apguvis daļēji, un tas nav noturīgs, dažkārt vēl nepieciešami atbalsta materiāli vai skolotāja pamudinājums;
- 3) apguvis – bērns plānoto sasniedzamo rezultātu ir apguvis pilnībā, un tas ir noturīgs, spēj to lietot patstāvīgi pazīstamās un nepazīstamās situācijās;

4) apguvis padziļināti – bērns plānoto sasniedzamo rezultātu ir apguvis pilnībā, un tas ir noturīgs, spēj to lietot patstāvīgi daudzveidīgās situācijās un pamatot pielietoto stratēģiju izvēli.

Apguves līmeņu formulējumus ieteicams izmantot arī ikdienas mācību procesā.

Pirmsskolas izglītības apguves nobeigumā skolotājs bērna snieguma aprakstu rakstiski sniedz bērna vecākiem. Ja bērns nav pilnībā apguvis kādas mācību jomas pratību pamatus, skolotājs iesaka, ko nepieciešams darīt, lai palīdzētu bērnam uzlabot sniegumu.

Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi

Mācību līdzekļi

Pirmsskolā ir nepieciešams daudzveidīgs mācību līdzekļu klāsts, lai īstenotu pirmsskolas izglītības vadlīnijās noteikto mērķi, uzdevumus un obligāto saturu. Skolotājs izvēlas mācību līdzekļus atbilstoši tematam, plānotajiem bērnam sasniedzamajiem rezultātiem un bērna vajadzībām. Katrā pirmsskolas izglītības posmā bērnam ir noteiktas vajadzības. Jaunākā vecuma bērnam īpaši svarīgi ir darboties ar daudzveidīgām rotaļlietām un priekšmetiem, lai ar maņu palīdzību tās iepazītu, veidojot priekšstatu par apkārtējo pasauli. Bērnam augot, attīstās prasmes detalizēti izziņāt pasauli, pašam radīt ko jaunu, īstenot savas idejas, tāpēc bērns izmanto daudzveidīgus uzskates materiālus, darba piederumus un izejmateriālus.

Lai skolotājs varētu plānot mācību līdzekļu izmantošanu un iegādi, 7. pielikumā ir sagrupēti mācību līdzekļi pēc to izmantošanas nolūka.

1. Metodiskie materiāli.

Skolotājs mācību procesa plānošanai un organizēšanai izmanto dažādus metodiskos materiālus pēc savām iespējām un vajadzībām.

2. Bērniem darbam.

Bērniem darbam paredzēti daudzveidīgi mācību līdzekļi: darba piederumi, izejmateriāli, spēles, rotaļlietas un citi mācību līdzekļi. Šo mācību līdzekļu skaitu noteiks tas, vai bērni tos izmantos individuāli, pāri vai grupā. Skolotājs seko līdzi mācību līdzekļu izmantošanai un vajadzības gadījumā to krājumus atjauno un papildina. Pārvietošanās līdzekļus, piemēram, slēpes un skrejriteņus, izglītības iestāde iegādājas ar domu, lai visiem vienas grupas bērniem pietiktu viena veida pārvietošanās līdzekļu.

3. Bērniem informācijas ieguvei.

Bērni informācijas ieguvei izmanto gan drukātu, gan digitālu izziņas literatūru, uzskates materiālus un citus mācību līdzekļus. Literatūru – bērnu grāmatas – skolotājs atbilstoši izziņamajam tematam izvieto telpā bērna brīvai pieejai.

4. Drošības aprīkojums.

Pirmsskolā bērns sāk mācīties lietot aizsardzības līdzekļus savai drošībai, piemēram, dodoties pastaigā ārpus izglītības iestādes, bērns uzvelk atstarojošo vestī. Aizsardzības līdzekļu lietošanai ikdienas situācijās jāklūst par bērna ieradumu.

5. Piederumi, iekārtas, ierīces.

Svarīgi, lai skolotājam ikdienas darbā, plānojot mācību procesu, kā arī mācību procesa laikā ir piekļuve datoram. Projektors ir nepieciešams, lai skolotājs bērniem varētu demonstrēt uzskates līdzekļus. Lai bērns individuāli varētu darboties ar uzskates līdzekļiem, piemēram, no atsevišķiem attēliem veidotu secīgu notikuma norisi, skolotājs tos izdrukā. Pirmsskolas vecuma bērna veselībai ir svarīgi iespējami daudz laika pavadīt ārā, svaigā gaisā, arī tad, ja laikapstākļu dēļ bērnam ir vajadzīgs specifisks apģērbs – lietusmētelis, mitrumizturīgi cimdi un zābaki vai kombinezons, kuru var nosmērēt un saslapināt. Tāpēc nepieciešami žāvēšanas skapji, kuros var izžāvēt bērna apģērbus.

Mācību vide

Pirmsskolā plānojot mācību satura apguvi, skolotājs iekārto mācību vidi atbilstoši bērnu vecumam, izziņamajam tematam un izglītības iestādes resursiem. Iekārtojot mācību vidi, ieteicams ievērot vairākus principus.

1. Mācību vide ir fiziski droša un pārraugāma.

Skolotājs iekārto mācību telpas tā, lai bērns jūtas droši, var brīvi kustēties dažādu aktivitāšu laikā, var darboties individuāli, pāri vai grupā, ir paredzēta vieta atpūtai. Lai varētu sekot katra bērna darbībai un sniegtumam, drošības noteikumu ievērošanai, mēbeles izvieto tā, lai telpa ir pārredzama.

2. Mācību vide ir daudzfunkcionāla.

Skolotājs iekārto telpas daudzfunkcionālai lietošanai – telpu iekārtojumu viegli var pārveidot no statiskas un nemainīgas mācību vides uz transformējamu, reālas dzīves problēmsituāciju risināšanai un pašvadītas mācīšanās nostiprināšanai piemērotu mācību vidi, kurā bērni var strādāt gan individuāli, gan grupās. Ir nepieciešamas daudzfunkcionālas telpas, kur pēc nepieciešamības iespējams vienkopus izmantot un pārraudzīt daudzveidīgas darba formas.

3. Mācību vidē ir paredzēta vieta atpūtai.

Skolotājs iekārto vietu bērna atpūtai mācību procesa un diendusas laikā, izmantojot gultas, matračus, pufus, paklājus, spilvenus u. c.

4. Mācību vidē mācību līdzekļi izvietoti bērnam viegli pieejamās vietās.

Pirmsskolā bērnam jāveido ieradums nepieciešamās lietas pašam paņemt un nolikt atpakaļ tām paredzētajā vietā, tāpēc mācību līdzekļus skolotājs izvieto tā, lai tie būtu bērnam brīvi pieejami atbilstoši izzināmajam tematam.

5. Mācību vidē mācību līdzekļi izvietoti bērnam zināmās zonās vai centros.

Bērnam paredzētos mācību līdzekļus ieteicams izvietot noteiktās zonās vai centros – vietās, kur sargrupēti mācību līdzekļi pēc noteikta kritērija. Var veidot skaita ziņā dažādas zonas pēc dažādiem kritērijiem, piemēram, atbilstoši izzināmajam tematam, mācību jomām, mācību līdzekļu lietojumam. Ja telpas ir nelielas, tad noteiktās, bērnam pieejamās vietās izvieto tikai tos mācību līdzekļus, kuri nepieciešami konkrētā temata apguvei. Zonu var veidot atbilstoši iespējām vairāki plaukti vai tikai viena plaukta noteiktas daļas. Zonās ieteicams izvietot zonas nosaukumu, kas bērnam viegli nolasāms.

6. Mācību vide atspoguļo mācību procesu un rosina darboties.

Skolotājs iekārto telpas tā, lai ir redzams, ko un kā bērns mācās: izzināmais temats, domu karte, “runājošā siena”, atziņas, veiktās darbības, bērnu pabeigtie un nepabeigtie darbi. Lai rosinātu bērnu izzināt un darboties, telpā izvieto burtus, vārdus, uzrakstus uz galdiem, sienām, mācību zonās.

7. Mācību vidi skolotājs veido kopā ar bērniem.

Mācību vide ir darba vide, un tā tiek mainīta atbilstoši izzināmajam tematam. Tās zonas, kuras netiek izmantotas, pārveido. Lai bērns mācību vidē orientētos, viņš piedalās mācību vides veidošanā.

8. Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas pratības pamatu apgūšanai veido specifisku mācību vidi.

Pirmsskolā bērns attīsta kustību pamatprasmes: pārvietošanos (soļošana, skriešana, rāpošana), šķēršļu pārvarēšanu (lēkšana, lišana, kāpšana, rāpošana, velšanās) un priekšmetu pārvietošanu (mešana, tveršana, ripināšana, sišana), vienlaikus sekmējot arī fizisko spēju attīstību (koordinācija, līdzsvars). Fiziskās aktivitātes pārsvarā ieteicams organizēt ārā, svaigā gaisā šim nolūkam iekārtotā, piemērotā vidē, piemēram, rotaļu un fizisko aktivitāšu laukumā, kurā bērnam ir iespējams attīstīt pamatprasmes, izmantojot dabisko vidi un fiziskām aktivitātēm paredzētos mācību līdzekļus. Pamatprasmju attīstīšanai ieteicams arī izmantot apkārtējo vidi, piemēram, paugurus, nogāzes, gravas, koku audzes.

9. Izglītības iestādes tuvāko apkārtni regulāri un mērķtiecīgi izmanto kā mācību vidi.

Mācību satura apguvei plānotās darbības pēc iespējas biežāk ieteicams organizēt ārā. Mācību iestādes teritorijā var iekārtot vietu daudzveidīgai mācību darbību veikšanai, piemēram, gleznošanai, praktiskai darbībai ar dabas materiāliem un iežiem, skaita un skaitļa izpratnes veidošanai, pamatkustību attīstīšanai. Bērna pieredzi ieteicams veidot, izmantojot reālus mācību materiālus, piemēram, smiltis, augu lapas, sēklas. Vislabāk bērns tos var iepazīt autentiskā vidē, piemēram, parkā, mežā, plavā.

1. pielikums

Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti caurviju prasmēs

Kritiskā domāšana un problēmrisināšana

Jaunrade un uzņēmējspēja

Pašvadīta mācīšanās

Sadarbība

Pilsoniskā līdzdalība

Digitālās prasmes

Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti caurviju prasmēs

Kritiskā domāšana un problēmrisināšana

Bērns lieto sadzīves darbību algoritmus pazīstamās situācijās, formulē vienkāršas sakarības un darbību secību, nosaka pazīstamu situāciju, notikumu cēloņus un sekas, mācās izvērtēt informācijas ticamību, pieņemt lēmumus, izdarīt izvēles un vērtēt izdarīto.

Jaunrade un uzņēmējspēja

Bērns izdomā vairākas risinājuma iespējas ierastu darbību veikšanai, izrāda iniciatīvu, mācās apzināties sevi kā aktīvu un radošu personību, vēlas apgūt jaunas prasmes.

Pašvadīta mācīšanās

Bērns atšķir emocijas un nosaka to cēloņus, mācās pārvaldīt savu uzvedību, ievēro dienas kārtību, spēj pagaidīt, spēj paveikt darbību līdz galam, patstāvīgi gērbjas un kārto savas mantas, mācās izvirzīt savas darbības mērķi, plānot darbību, lai īstenotu ieceri, darbojas patstāvīgi, ar atbalstu pārvar grūtības, mācās paveikt uzticēto pienākumu, lepojas ar saviem sasniegumiem, neizdošanos un kļūdas vērtē kā daļu no mācīšanās, novērtē savu un citu darbību un tās rezultātu, paskaidro savu vērtējumu.

Sadarbība

Bērns izsaka savas domas un jūtas, mācās uz klausīt citus un izteikt savu viedokli, sāk saprast, kā paša emocijas un uzvedība ietekmē citus, mācās risināt konfliktsituācijas, saskaņot darbības ar citiem, izturas pieklājīgi un rīkojas iejūtīgi, mācās veidot noturīgas attiecības un savu izpratni par draudzību, palīdz un pieņem palīdzību, mācās strādāt, izvirzot kopīgu mērķi, uzņemties un dalīt atbildību.

Pilsoniskā līdzdalība

Bērns piedalās kārtības un drošības noteikumu izveidē un apspriešanā, saprot, pieņem un ievēro tos, mācās ievērot un cienīt citu vajadzības un tiesības, mācās darboties videi draudzīgi, izvēloties darbam atbilstošus resursus un saudzīgi tos lietojot.

Digitālās prasmes

Bērns mācās atšķirt virtuālo pasauli no reālās un saprast digitālo tehnoloģiju lomu, zina noteikumus, kas jāievēro, lietojot dažādus informācijas nesējus, to skaitā digitālās ierīces.

2. pielikums

Ieradumi pirmsskolas izglītībā

Ieradumi pirmsskolas izglītībā

Ieradums	Bērna darbība, lai attīstītu ieradumu	VĒRTĪBAS, tikumi, ar kuriem ieradums saistīts
Veidot cieņpilnas attiecības ar citiem cilvēkiem.	Ievēro saziņas kultūru mācību uzdevumu veikšanā un ikdienas saskarsmē, sasveicinās, atsveicinās, pateicas, lūdz.	CILVĒKA CIENĀ laipnība
Sadarboties ar vienaudžiem un pieaugušajiem.	Ieklausās cita teiktajā, mācās saprast viņa vajadzības un vienoties par kopīgu rīcību.	CILVĒKA CIENĀ solidaritāte, taisnīgums
Kontrolēt un vadīt savu uzvedību un emocijas.	Mācās atpazīt savas emocijas, emocionālās situācijās rīkoties sev un citiem pieņemami, kā arī vērtēt savu rīcību.	KULTŪRA savaldība, atbildība
Patstāvīgi rūpēties par savām lietām, mācību vides uzturēšanu kārtībā.	Mācās paņemt mācību līdzekļus un citas lietas un nolikt atpakaļ tām paredzētajās vietās, piedalās mācību vides sakārtošanā.	DARBA TIKUMS atbildība
Ievērot zināmos kārtības un drošības noteikumus.	Spriež par konkrēta noteikuma nepieciešamību, vienojas ar citiem par to, vērtē, kā izdodas to ievērot.	DZĪVĪBA gudrība, atbildība
Plānot, vadīt savu izziņas procesu un reflektēt par to.	Rūpīgi iepazīstas ar doto uzdevumu vai vienkāršu sadzīvisku problēmu, paredz darbības uzdevuma veikšanai vai problēmas risināšanai, izvēlas materiālus un darba piederumus vai risinājuma veidus, novērtē veiktās darbības, pamana, ja ir kļūdjies, un meklē iespēju labot kļūdas vai nepilnības.	BRĪVĪBA drosme, centība
Saudzēt dabu, taupīt dabas resursus.	Saudzīgi un taupīgi izmanto darba piederumus, mācību materiālus un dabas resursus, iesaistās tuvākās apkārtnes sakopšanas darbos.	DABA mērenība, atbildība
Cienīt savu valsti, godpilni izturoties pret tās simboliem.	Iepazīstas ar Latvijas valsts simboliem un mācās izrādīt cieņu pret tiem.	LATVIJAS VALSTS godīgums

3. pielikums

Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti mācību jomās pirmsskolas izglītības posmos

Valodu mācību joma	26
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	28
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	30
Dabaszinātņu mācību joma	32
Matemātikas mācību joma	33
Tehnoloģiju mācību joma	35
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	37

Plānotie bērnam sasniedzamie rezultāti mācību jomās pirmsskolas izglītības posmos

Valodu mācību joma

*Sasniedzamais rezultāts valsts valodā mazākumtautību izglītības programmās.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Saziņa kontekstā	Saprot, ka ar vārdiem precīzāk var paust savas domas, vajadzības.	Stāsta, ka cilvēki var sazināties dažādi.	Skaidro, kāpēc cilvēki sazinoties lieto valodu.
	Atbild uz jautājumu ar darbību vai vārdiem.	Atbild uz jautājumu un uzdod vienkāršus, īsus jautājumus, saistītus ar ikdienu.	Jautā par neskaidro un atbild uz konkrētu jautājumu.
	Vārdiski vai ar darbību vēršas pie citiem, lai izteiktu savu vajadzību.	Uzklausa citus, iesaistās sarunā.	Piedalās sarunā, nepārtrauc runātāju.
	Vārdos vai neverbāli pauž emocijas.	Saklausa un mācās atšķirt runas intonācijas, kuras pauž emocijas.	Lieto runas intonācijas, paužot emocijas atbilstoši saziņas situācijai.
	*Klausās latviešu valodas vārdu skanējumā un reaģē uz atsevišķiem izteikumiem.	*Atbild uz vienkāršiem jautājumiem par zināmiem priekšmetiem, dzīvām būtnēm un darbībām.	*Atbild uz jautājumiem par redzēto un dzirdēto; jautā, lai iegūtu informāciju.
	*Sarunā pasaka un atkārto dažus biežāk dzirdētus vārdus.	*Sarunā izsaka frāzes par priekšmetiem, dzīvām būtnēm un darbībām.	*Iesaistās sarunā par tematiem, kuri saistīti ar ikdienu un mācību procesu.
		*Vēršas pie citiem, lai izteiktu savu vajadzību īsās frāzēs.	*Izsaka savas vajadzības.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Teksts un tekstveide	Ieklausās tekstā, reaģē uz to ar emocijām, darbību un valodu.	Klausās tekstu, nosauc darbojošās personas, to emocijas un darbības.	Klausās tekstu, nosauc tajā darbojošās personas, atstāsta notikumus, izdomā teksta turpinājumu.
	Nosauc pazīstamus priekšmetus, dzīvas būtnes un darbības, ko veic pats un citi.	Stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, saskaņo vārdus teikumā.	Saprotami un secīgi stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, arī par savām emocijām un rīcību.
Valodas struktūra	Klausās un atkārto dzirdētās skaņas.	Atšķir un nosauc pirmo skaņu vārdā.	Atšķir un nosauc skaņas vārdā.
		Mācās pareizi izrunāt visas skaņas.	Pareizi izrunā visas skaņas.
		Darbojoties iepazīst sev nozīmīgus burtus.	Skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu.
	Pievērš uzmanību rakstiskai informācijai.	Lasa savu vārdu un atsevišķus uzrakstus apkārtņē.	Lasa vārdus, saprot izlasīto.
		Raksta burtu elementus neierobežotā laukumā.	Raksta rakstītos burtus neierobežotā laukumā.
		*Saklausa garos patskaņus un līdzskaņus.	*Mācās pareizi izrunāt skaņas.
			*Pazīst iespiestos burtus, lasa un saprot īsus ikdienas situācijās un mācību procesā biežāk lietojamus vārdus.

Sociālā un pilsoniskā mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Indivīds	Saista sevi ar savu vārdu un ķermeni.	Stāsta par sevi (dzimums, vecums, izskats, vārds, uzvārds) un savu ģimeni (ģimenes locekļi, viņu vārdi, uzvārdi, izskats, profesijas).	Apzinās sevi un piederību ģimenei; stāsta par savu dzīvesvietu un tās tuvāko apkārtni, kur jūtas emocionāli un fiziski droši.
		Atšķir raksturīgākās emocijas (prieks, dusmas, bēdas, bailes).	Nosauc savas un cita emocijas (skumjas, bailes, izbrīns, pārsteigums) un mācās tās paust atbilstoši situācijai.
		Orientējas izglītības iestādes telpās.	Stāsta par izglītības iestādi, kuru apmeklē, piemēram, nosaukums, adrese, darbinieki, telpas, grupas telpa, galvenie notikumi.
	Piedalās pieaugušā organizētās aktivitātēs.	Veic patstāvīgi izvēlētu vai piedāvātu darbību.	Novērtē paša izvēlētu un patstāvīgi veiktu darbību.
Sabiedrība un sadarbība	Izrāda vēlmi veikt kādu darbību kopā ar citiem.	Rotaļājas un darbojas pāri un nelielā grupā.	Sadarbojoties īsteno kopīgu uzdevumu un vienojas par kopīgu mērķi.
	Izrāda līdzjūtību, kad cits ir sāpināts.	Atšķir labu rīcību no sliktas saskarsmē ar citiem.	Skaidro un atšķir labu rīcību no sliktas; vajadzības gadījumā sniedz emocionālu un praktisku atbalstu.
	Vēršas pēc palīdzības pie pieaugušā ikdienas situācijās; pieņem palīdzību.	Skaidro, kā un kādēļ vērsties pēc palīdzības pie pieaugušā sliktas pašsajūtas gadījumā, nedrošā vai vardarbīgā situācijā.	Nosauc ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112 un skaidro, kuros gadījumos to nepieciešams izmantot.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Kultūru daudzveidība		Ievēro un salīdzina atšķirīgus cilvēku paradumus.	Skaidro, ka cilvēki ir dažādi: runā dažādās valodās, dažādi svin svētkus.
	Nosauc valsti, kurā dzīvo.	Nosauc nozīmīgākās Latvijas tradīcijas, piedalās valsts svētku svinēšanā.	Skaidro, ka Latvija ir daļa no pasaules.
	Atpazīst Latvijas karogu.	Parāda Latvijas karogu un atpazīst himnu.	Atpazīst un nosauc Latvijas valsts simbolus – karogu, ģerboni un himnu, mācās ar cieņu izturēties pret tiem.
Noteikumi	Mācās ievērot vienotus, vienkāršus kārtības un drošības noteikumus.	Skaidro un cenšas ievērot grupā pieņemtos kārtības un drošības noteikumus.	Saprot vienotu kārtības un drošības noteikumu nozīmi, ievēro tos.
		Sakārto savu darba vietu pēc darba.	Patstāvīgi sagatavojas darbam, izvēloties nepieciešamos materiālus.
	Novelk apģērbu un apavus ar pieaugušā palīdzību.	Apģērbjas ar pieaugušā palīdzību.	Patstāvīgi ģērbjas un seko līdzi sava apģērba kārtībai, apzinās laikpatacību ietekmi uz apģērba izvēli.
	Mācās pareizi turēt un lietot karoti.	Pareizi tur un lieto galda piederumus.	Ēd, ievērojot galda kultūru.
		Skaidro, kas jāievēro, rīkojoties ar karstiem šķidrumiem vai priekšmetiem un nepazīstamām vielām, piemēram, medikamentiem, sadzīves ķīmiju.	Prognozē dažādas rīcības sekas ar personīgo veselību un drošību saistītās ikdienas situācijās (saskarsme ar pazīstamu cilvēku un svešinieku, veselībai kaitīgu vielu lietošanas un sadzīves traumatisma risku mazināšana mājās, izglītības iestādē, uz ielas, rotaļās brīvā dabā, pie ūdenstilpēm un spēļu laukumos, kā arī ugunsdrošības, ceļu satiksmes drošības, elektrodrošības noteikumi).

Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Mākslas veidi un to izteiksmes līdzekļi	Izmanto dažādas līnijas, laukumus, formas un krāsas radošajā darbā.	Variē līnijas, krāsas, tekstūras, formas un laukumus radošajā darbā.	Zīmē, glezno, veido, rada kolāžu, mērķtiecīgi variē un kombinē krāsas, līnijas, laukumus, tekstūras dažādos formātos un ritmos.
	Piebalso pieaugušā dziedājumam.	Dzied atbilstoši dziesmas tonalitātei un ritmam kopā ar pieaugušo.	Dzied individuāli atbilstoši dziesmas tonalitātei un ritmam ar pavadījumu un bez tā.
	Brīvi kustas mūzikas pavadījumā.	Veic kustības atbilstoši mūzikas ritmam un tempam.	Dejo vienkāršus deju soļus atbilstoši mūzikas ritmam un tempam.
	Spēlējas ar rotaļlietām, sarunājas ar tām, runā to balsīs.	Izspēlē atsevišķas epizodes no dzirdētā literārā darba.	Izspēlē pašu izdomātu vai literārā darba sižetu.
	Runā skaitāmpantus.	Runā skaitāmpantus un īsus dzejoļus.	Runā dzejoļus; maina balss skaļumu un runas tempu atbilstoši dzejoļa saturam.
Radošā darbība	Spontāni iesaistās mākslinieciskā darbībā.	Vēro, klausās, spēlējas un iztēlojas; rada un īsteno ideju sevi interesējošā mākslinieciskā darbībā.	Vēro, klausās un iztēlojas; rada un īsteno ideju daudzveidīgā mākslinieciskā darbībā.
	Izmanto mākslinieciskajā darbībā dažādus materiālus un tehniskos paņēmienus.	Mākslinieciskajā darbībā eksperimentē ar dažādiem materiāliem un tehniskajiem paņēmieniem.	Mākslinieciskajā darbībā mērķtiecīgi eksperimentē ar paša izvēlētiem materiāliem un tehniskajiem paņēmieniem.
	Rada skaņas ar dažādiem skaņu rīkiem.	Improvizē ar skaņu rīkiem un kustībām, piebalsojot mūzikai vai attēlojot literārajā darbā dzirdēto.	Muzicē individuāli un kopā ar citiem: dzied, spēlē skaņu rīkus, izpilda (improvizē) muzikāli ritmiskas kustības.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Emociju un viedokļu paušana kultūras pieredzē	Emocionāli atsaucas daudzveidīgām mākslas izpausmēm.	Stāsta par savā radošajā darbā un mākslas darbā attēlotajiem notikumiem, tēliem, izteiktajām emocijām un idejām.	Stāsta par savu pieredzi radošā darbībā, raksturo vizuālās mākslas, mūzikas un literārā darba radīto pārdzīvojumu.
	Piedalās gadskārtu svētku svinēšanā.	Dzied tautasdziesmas, piedalās rotaļās, dejās, gatavojas gadskārtu svētkiem un piedalās to svinēšanā.	Iepazīst latviešu un citu tautu tradicionālajai kultūrai raksturīgās dejas, dziesmas, zīmes, svētkus.

Dabaszinātņu mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Matērija	Praktiskā darbībā iepazīst no plastmasas, papīra, akmens, koka izgatavotus priekšmetus.	Praktiskā darbībā iepazīst un nosauc no plastmasas, papīra, akmens, koka izgatavotu priekšmetu īpašības.	Eksperimentējot salīdzina no stikla, koka, plastmasas, papīra, akmens izgatavotu priekšmetu īpašības un to izmantošanas iespējas.
Zemes sistēmas	Izmantojot maņas, novēro un iepazīst iežus un ūdeni.	Praktiskā darbībā saskata novēroto iežu un ūdens īpašības.	Novērojot, salīdzinot un eksperimentējot izzina apkārtnē raksturīgo iežu un ūdens īpašības.
		Novēro līdzenu un nelīdzenu zemes virsmu, norāda augstas un zemas vietas tuvākajā apkārtnē.	Novēro līdzenu un nelīdzenu zemes virsmu tuvākajā apkārtnē un stāsta par novēroto.
	Nosauc novērotās dabas parādības, piemēram, lietus, sniegs, varavīksne, vējš.	Novērotās dabas parādības saista ar gadalaiku.	Stāsta par atšķirīgās diennakts daļās un gadalaikos novērotajām pārmaiņām dabā un laikapstākļiem.
Visums		Vēro un nosauc novērotos debess ķermeņus.	Novēro debess ķermeņus, stāsta par novēroto.
Organismi	Novēro un iepazīst tuvākajā apkārtnē sastopamos augus un dzīvniekus.	Vēro un nosauc tuvākajā apkārtnē sastopamos augus, dzīvniekus un sēnes, raksturo to pazīmes.	Novērojot, salīdzinot un eksperimentējot izzina tuvākajā apkārtnē raksturīgo dzīvo organismu – augu, dzīvnieku un sēņu – pazīmes.
		Piedalās apkārtnes sakopšanā, augu un dzīvnieku kopšanā.	Iesaistās tuvākās apkārtnes sakopšanas darbos.
		Izturas saudzīgi pret augiem un dzīvniekiem.	Saprot, ka jāsaudzē daba un tās resursi.
	Ar pieaugušā atbalstu ievēro drošības noteikumus saskarsmē ar augiem, sēnēm un dzīvniekiem.	Ievēro un skaidro drošas uzvedības noteikumus saskarsmē ar dzīvniekiem, augiem un sēnēm.	

Matemātikas mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Matemātikas valoda	Praktiskā darbībā atšķir jēdzienus <i>viens, daudz</i> .	Praktiskā darbībā nosauc priekšmetu skaitu pieci apjomā.	Praktiskā darbībā nosauc priekšmetu skaitu desmit apjomā.
	Praktiskā darbībā nosauc priekšmetu skaitu trīs apjomā.	Izvēlas atbilstošu ciparu (1-5) priekšmetu skaita apzīmēšanai.	Skaitu apzīmē ar tam atbilstošiem cipariem, raksta ciparus.
		Praktiskā darbībā veido priekšmetu kopas pieci apjomā dažādās variācijās.	Praktiskā darbībā veido skaitļa sastāva dažādas variācijas desmit apjomā.
Sakarības starp lielumiem	Praktiskā darbībā atlasa priekšmetus pēc kopīgām un atšķirīgām pazīmēm.	Grupē priekšmetus pēc vienas pazīmes, piemēram, krāsas, lieluma, formas.	Grupē priekšmetus pēc vairākām pazīmēm, piemēram, krāsas, lieluma, formas, nozīmes, materiāla.
	Savieto priekšmetus attiecībā viens pret vienu.	Salīdzina priekšmetu kopas pēc skaita, lietojot jēdzienus <i>vairāk, mazāk, tikpat</i> .	Salīdzina priekšmetus, priekšmetu kopas pēc skaita un lieluma, lietojot jēdzienus <i>vairāk, mazāk, tikpat, lielāks, mazāks</i> .
	Praktiskā darbībā atšķir jēdzienus <i>īss, garš, plats, šaurs</i> .	Praktiskā darbībā ar nosacītu mēru nosaka garumu (attālumu) un ietilpību (cik priekšmetu vai šķidrums vienību ietilpst noteiktā objektā).	Ar nosacītiem mēriem nosaka garumu, platību, ietilpību.
			Ar lineālu mēra garumu.
	Veido taisnas rindas no priekšmetiem, ievēro atstarpes.	Pēc nosacījuma un radoši veido sakārtojumus, to skaitā ritmiskas rindas no priekšmetiem un ģeometriskajām figūrām, kas atšķiras pēc vienas pazīmes.	Pēc nosacījuma un radoši veido sakārtojumus, to skaitā ritmiskas rindas no priekšmetiem un ģeometriskajām figūrām.
			Izsaka pieņēmumu par skaitu attēlos un priekšmetu kopās un skaitot to pārbauda.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Figūru īpašību, novietojuma un raksturojošo lielumu izpēte	Atšķir priekšmetu apaļas un stūrainas formas apkārtējā vidē.	Praktiskā darbībā apkārtējā vidē izzina ģeometriskās plaknes figūras (riņķi, trijstūri, četrstūri) un telpiskus ķermeņus (lodi, kubu, piramīdu) un raksturo to formu.	Izzina ģeometriskās figūras, to skaitā telpiskus ķermeņus, raksturo to formu, saista ar atpazīstamiem objektiem, vēro tos no cita skatpunkta (no augšas, no sāniem).
	Praktiskā darbībā atšķir jēdzienus <i>uz, zem, pie, aiz</i> .	Nosauc objekta atrašanās vietu telpā, lietojot jēdzienus <i>virš, zem, pie, aiz, blakus</i> .	Nosauc objektu atrašanās vietu telpā un plaknē, lietojot jēdzienus <i>virš, zem, pie, aiz, blakus, pa labi, pa kreisi</i> .

Tehnoloģiju mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Vajadzību un iespēju apzināšana Risinājuma meklēšana un izvēle		Atbild uz jautājumiem par ieceres īstenošanas nepieciešamību.	Stāsta par savas ieceres nepieciešamību, risinājuma meklēšanu un izvēli.
Risinājuma plānošana un īstenošana		Izsaka ideju savas ieceres īstenošanai un izvēlas materiālus.	Plāno savas ieceres īstenošanas soļus, izvēlas nepieciešamos materiālus.
		Mācās īstenot savu ieceri, ievērojot drošības noteikumus attiecībā uz darba piederumu un instrumentu lietojumu.	Īsteno savu ieceri, ievērojot drošības noteikumus attiecībā uz darba piederumu un instrumentu lietojumu.
Risinājuma vērtēšana un pilnveide		Mācās novērtēt savas ieceres īstenošanas procesu un rezultātu, atbildot uz pieaugušā jautājumiem vai neverbāli, paužot emocijas par darba rezultātu.	Novērtē ieceres īstenošanas procesu un rezultātu.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Darbs ar materiāliem un to apstrādes tehnikas	Apgūst dažādus darba paņēmienus un drošības noteikumus savas ieceres īstenošanai no papīra un tekstilmateriāliem: pielīmē papīru pie pamatnes; burza papīru, lai izveidotu kādu objektu, piemēram, bumbu; plēš plānu papīru strēmelēs; lietojot šķēres, ar vienu kustību pārgriež šauru papīra sloksni.	Apgūst dažādus darba paņēmienus un drošības noteikumus savas ieceres īstenošanai no papīra un tekstilmateriāliem: līmējot savieno detaļas; plēš papīru pa līniju; loka papīru divās daļās, lai iegūtu sev vēlamo formu (kartīte); ar šķērēm izgriež vienkāršu formu siluetus.	Apgūst dažādus darba paņēmienus un drošības noteikumus savas ieceres īstenošanai no papīra un tekstilmateriāliem: līmē patstāvīgi, izvēlas atbilstošu līmi un līmēšanas paņēmieni, ievēro drošības noteikumus; izplēš no papīra vienkāršus siluetus; loka papīru pēc nosacījuma; ar šķērēm izgriež dažādus objektu siluetus; pin pīnīti no 3 pavedieniem; sien mezglu; veido uztinumu; šuj pamatdūrienu.
	Rada konstrukciju, savietojot vienkāršus telpiskus objektus.	Rada telpisku konstrukciju, kombinē dažādus materiālus un to sastiprināšanas paņēmienus.	Savieno detaļas un iegūst sev vēlamo konstrukcijas formu no piedāvātajiem vai paša izvēlētajiem materiāliem.
	Veido dažādas formas no piedāvātajiem plastiskajiem materiāliem – mīca, veltnē starp plaukstām, noapaļo, savieno detaļas; no lielāka plastiska materiāla gabala atdala mazākas daļas.	Veido regulāras un neregulāras formas no dažādiem veidošanas materiāliem – veltnē starp plaukstām un uz pamatnes, noapaļo, izvelk un formē atsevišķas detaļas, veido iespaidumus.	Veido, iegūst sev vēlamo formu no piedāvātajiem vai izvēlētajiem plastiskajiem materiāliem – veltnē starp plaukstām un ar veltnīti, noapaļo, iespiež iedobumu, izvelk, formē un savieno detaļas.
	Satver sīkus priekšmetus un veic darbības ar tiem.	Mācās pareizi turēt un lietot rakstāmpiederumus un darbarīkus.	Tur un pareizā satvērienā lieto rakstāmpiederumus un darbarīkus.
		Veic atsevišķas darbības ēdiena pagatavošanā, nosauc garšīgus un veselīgus pārtikas produktus.	Piedalās vienkāršu un veselīgu ēdienu pagatavošanā, iepazīstot veselīga uztura nozīmi.

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Fiziskās aktivitātes	Pārvietojas vidē sev pieņemamā veidā, izmantojot vides un pieaugušā piedāvātās iespējas: soļo, skrien, rāpo, lien, veļas, lec, mācās noturēt līdzsvaru.	Pārvietojas dažādās vidēs pēc nosacījuma: soļo, skrien, rāpo, lien, veļas, lec, mācās noturēt līdzsvaru.	Pārvietojas sev un citiem drošā veidā dažādās šķēršļu joslās un kustību rotaļās; apvieno soļošanu, skriešanu, rāpošanu, rāpšanos, notur līdzsvaru, izvēlas pārvietošanās veidu atbilstoši situācijai.
	Pārvar šķēršļus sev pieņemamā veidā: kāpj, rāpjas, izlien, karājas rokās.	Pārvar šķēršļus dažādos veidos pēc paša un/vai skolotāja izvirzītiem nosacījumiem sev piemērotā tempā.	Pārvar šķēršļus sev un citiem drošā veidā, izvēlas darbības veidu atbilstoši situācijai.
	Pārvieto dažādus priekšmetus sev pieņemamā veidā: tver, padod, ripina, velk, stumj, met.	Pārvieto priekšmetus dažādos veidos pēc paša un/vai skolotāja izvirzītiem nosacījumiem: tver, padod, ripina, velk, stumj, met, sper.	Pārvieto priekšmetus sev un citiem drošā veidā, izvēloties darbības veidu atbilstoši situācijai: tver, padod, ripina, velk, stumj, met, sper.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts		
	1. posms	2. posms	3. posms
Drošība un veselība	Ar prieku iesaistās fiziskajās aktivitātēs telpās un ārā, ievēro dienas režīmu.	Ar prieku iesaistās fiziskajās aktivitātēs telpās un ārā un stāsta, ka veselīgi dzīvot nozīmē lietot veselīgu uzturu, ievērot dienas režīmu, gērbties atbilstoši laikapstākļiem, regulāri iesaistīties fiziskajās aktivitātēs; mācās ievērot veselīga dzīvesveida principus.	Ar prieku iesaistās fiziskajās aktivitātēs un veido veselīga dzīvesveida ieradumus.
		Mācās saskatīt iespējamus traumu gūšanas veidus (sasitumi, zilumi, nobrāzumi) un rīkojas atbilstoši norādījumiem, kas saistīti ar drošību.	Saskata iespējamus traumu gūšanas veidus un ievēro drošības noteikumus, pārvietojoties, pārvarot šķēršļu joslu, pārvietojot priekšmetus.
		Stāsta par savām nepatīkamajām sajūtām un izjūtām.	Apzinās savu dzimumu un ķermeņa neaizskaramību.
	Veic ar personīgo higiēnu saistītas darbības pieaugušo uzraudzībā.	Ikdienā ievēro personīgo higiēnu.	Ikdienā regulāri ievēro personīgo higiēnu.
		Stāsta, kādi individuālie aizsardzības līdzekļi jālieto, pārvietojoties ar velosipēdu un skrejriteni.	Stāsta, kādi individuālie aizsardzības līdzekļi jālieto dažādās kustību aktivitātēs, piemēram, pārvietojoties ar velosipēdu.

4. pielikums

Mācību satura apguves norise pirmsskolas izglītības 1. posmā

Valodu mācību joma	40
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	43
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	46
Dabaszinātņu mācību joma	49
Matemātikas mācību joma	50
Tehnoloģiju mācību joma	53
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	55

Mācību satura apguves norise pirmsskolas izglītības 1. posmā

Valodu mācību joma

*Sasniedzamais rezultāts valsts valodā mazākumtautību izglītības programmās.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Saziņa kontekstā	Saprot, ka ar vārdiem precīzāk var paust savas domas, vajadzības.	Vēro, kā pieaugušie sazinās ar valodas palīdzību. Atbild uz jautājumiem, jautā. Lieto valodu saziņā ar pieaugušajiem un bērniem, lai izteiktu savas domas, vajadzības.	Sarunājas ar bērnu, jautā, atbild, stāsta. Runā īsiem teikumiem, nesteidzīgi, skaidri, saprotami, izteiksmīgi, piemēram, mainot intonācijas un balss skaļumu. Aicina bērnu lietot valodu ikdienas situācijās, izteikt savu vajadzību.
	Atbild uz jautājumu ar darbību vai vārdiem.	Apklust un pievēršas jautātājam. Ar ķermeņa valodu vai darbību reaģē, parādot atbildi. Atbild uz jautājumu ar dažiem (1–3) vārdiem.	Sagaida bērna atbildi un novērtē viņa centienus. Nosauc darbības, ko veic ikdienā. Stāstot un jautājot pievērš bērna uzmanību konkrētām ikdienas darbībām.
	Vārdiski vai ar darbību vēršas pie citiem, lai izteiktu savu vajadzību.	Pauž savu vajadzību vārdos un neverbālā veidā. Atbild uz jautājumu par savu vajadzību. Cenšas patstāvīgi izteikt savu vajadzību.	Lietojot dažādas intonācijas (lūdzošu, jautājošu, priecīgu u. c.), uzrunā bērnu par ikdienā veicamajām darbībām. Nesteidzina bērnu. Ja bērns neatbild, atkārto jautājumu, iedrošina bērnu atbildēt.
	Vārdos vai neverbāli pauž emocijas.	Ieklausās runātāja emocionālajā runā (dažādas intonācijas, piemēram, jautājoša, lūdzoša, ironiska, dusmīga, pavēloša). Vārdos un neverbāli pauž savas emocijas.	

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	*Klausās latviešu valodas vārdu skanējumā un reaģē uz atsevišķiem izteikumiem.	Klausās latviešu valodas vārdu skanējumā. Saprot vienkāršu norādījumu, jautājumu, mācās atbilstoši rīkoties.	Ikdienā runā nesteidzīgi, skaidri; pavada runāto, skandēto un dziedāto ar ķermeņa žestiem; norāda uz priekšmetiem, rotaļlietām, attēliem, telpā izvietotām atgādnēm, piemēram, norādot uz ķemmes attēlu, saka: <i>Atnes ķemmi!</i> Nosauc darbības, ko veic. Aicina bērnu veikt nosauktās darbības, piemēram, paņemt, iedot, atnest, parādīt. Sagaida bērna darbību un novērtē viņa centienus, pasakot, ko bērns ir veicis.
	*Sarunā pasaka un atkārtoti dažus biežāk dzirdētus vārdus.	Izrāda interesi par saklausītā vārda izrunu. Atdarina cita teikto (vārdus vai vārdu savienojumus). Patstāvīgi savā runas tempā atkārtoti dzirdētos vārdus vai vārdu savienojumus.	Ikdienu un mācību situācijās paplašina bērna vārdu krājumu par tuvākajā apkārtnē redzamo, bērnam aktuālo, temata saturu dažādās mācību jomās. Aktuālo vārdu izrunā nesteidzīgi un skaidri, vairākas reizes, aicina to atkārtot, atbalstam izmanto priekšmetus, attēlus, kustības. Izmanto tekstu – skaitāmpantu, dzejoli, dziesmu, grāmatu, rotaļu, kurā ir aktuālais vārds, un aicina to atkārtot kopā un patstāvīgi. Mērķtiecīgi jautā, lai bērns atbildētu ar aktuālo vārdu.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Teksts un tekstveide	Ieklausās tekstā, reaģē uz to ar emocijām, darbību un valodu.	Apklust un pievēršas skaņas avotam. Klausās tekstu un reaģē uz tā saturu ar mīmiku, kustībām, vārdiem.	Runā īsus tekstus. Pievērš bērna uzmanību konkrētai, ar ikdienas dzīvi saistītai darbībai; saka, ko pats vai kāds cits dara. Izsaka aicinājumu vai lūgumu veikt darbību; runā īsiem teikumiem. Gaida bērna rīcību, iedrošina, atkārtoti aicina, veic darbību kopā ar bērnu. Izmanto dažādas situācijas, kurās bērnam jāizsaka sava doma ar vārdu savienojumu vai teikumu, piemēram, nosaukt kādu priekšmetu, secīgi sakārtot sižetiskus attēlus un pastāstīt par to saturu. Jautā par redzēto un dzirdēto; aicina bērnu atbildēt ar frāzi vai teikumu. Ja nepieciešams, pareizi atkārtoti bērna teikto.
	Nosauc pazīstamus priekšmetus, dzīvas būtnes un darbības, ko veic pats un citi.	Nosauc atsevišķus priekšmetus, dzīvas būtnes un darbības. Nosauc darbības, kuras veic pats un citi.	
Valodas struktūra	Klausās un atkārtoti dzirdētās skaņas.	Klausās un atdarina apkārtņē dzirdamās skaņas. Saklusa un atkārtoti dzirdēto skaņu.	Pareizi izrunā visas skaņas. Pievērš bērna uzmanību dažādiem skaņas avotiem apkārtējā vidē – telpā un dabā. Aicina nosaukt skaņas avotu un atkārtoti dzirdēto skaņu. Uzsvērti izrunā skaņas un rotaļājoties aicina bērnu tās atkārtoti. Aicina bērnu izmēģināt skaņu un to savienojumu izrunu dažādi (skaļi, klusi, ātri, lēni). Piedāvā skaitāmpantus, spēles, rotaļas pareizas skaņu izrunas apguvei. Pievērš uzmanību skaņu izrunai, vajadzības gadījumā demonstrē bērnam pareizu runas paraugu.
	Pievērš uzmanību rakstiskai informācijai.	Vēro, kā pieaugušais lasa. Darbojas ar grāmatu (šķir lapas, vēro attēlus). Skatās grāmatu, nosauc pazīstamus priekšmetus, dzīvas būtnes, darbības. Pievērš uzmanību rakstiskai informācijai apkārtņē.	Izliek tematam atbilstošas grāmatas tā, lai bērns redz to vākus. Lasa priekšā vienam vai vairākiem bērniem vai visai grupai. Skatās grāmatu un aicina bērnu pievienoties, rosina skatīties grāmatu patstāvīgi. Jautā par grāmatā redzamo un lasīto. Lasa uzrakstus apkārtņē, pievērš bērna uzmanību rakstītajai informācijai apkārtņē.

Sociālā un pilsoniskā mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Indivīds	Saista sevi ar savu vārdu un ķermeni.	Atsaucas uz savu vārdu. Atkārto savu vārdu. Atbild uz jautājumu <i>Kā tevi sauc?</i> Pēta, iepazīst savu ķermeni. Nosauc ķermeņa daļas, ģērbjoties, skatoties spogulī, rādot citam, spēlējoties ar rotaļlietām.	Uzrunā bērnu vārdā, ja vēlas izteikt lūgumu vai ierosinājumu. Jautā bērnam: <i>Kā tevi sauc?</i> Ierosina dažādas rotaļas, kurās bērns parāda, izzina, nosauc sava ķermeņa daļas, apzina to funkcijas un iespējas, piemēram, <i>Saules zaķītis tev uzlēca uz pleca, kājas, auss...</i> Ģērbjot bērnu, nosauc ķermeņa daļas, kuras tiek apģērbtas.
	Piedalās pieaugušā organizētās aktivitātēs.	Ieklausās pieaugušā teiktajā. Atsaucas uz skolotāja piedāvātajām un organizētajām aktivitātēm. Piedāvā citiem savu rotaļlietu vai sagatavoto produktu, piemēram, cepto kūku. Rotaļājas kopā ar pieaugušo.	Piedāvā bērnam daudzveidīgas rotaļas. Plāno aktivitātes bērnu ieinteresējošā, darbošanos motivējošā veidā – piesaista uzmanību ar kādu tēlu. Interesanti izkārto spēles un materiālus, tos novieto bērnam viegli pamanāmā un pieejamā vietā. Novēro bērna darbību, mudina iesaistīties, sadarboties ar citiem.
Sabiedrība un sadarbība	Izrāda vēlmi veikt kādu darbību kopā ar citiem.	Vēro, kā citi darbojas. Atsaucas, ja kāds cits aicina iesaistīties rotaļā vai kādā darbībā. Patstāvīgi iesaistās citu bērnu rotaļās un spēlēs, ja ir interese par tām. Aicina citu bērnu iesaistīties spēlē vai kādā darbībā.	

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Izrāda līdzjūtību, kad cits ir sāpināts.	Vēro, kā cilvēki cits citu emocionāli atbalsta. Pēc aicinājuma palīdz, kad citam nepieciešams emocionāls atbalsts. Izrāda līdzjūtību, kad kādam sāp, – žēlo, samīļo.	Ikdienā pamana un emocionāli atbalsta bērnus, kuri jūtas slikti, nedroši, ir sāpināti. Pievērš citu uzmanību bērnam, kuram nepieciešams emocionāls atbalsts, rosina palīdzēt. Paskaidro, cik svarīgi ir atbalstīt otru, kad viņš jūtas slikti. Paslavē, nosaucot vārdā bērnu, kurš kādu pažēlojis, samīļojis, un viņa veikto darbību.
	Vēršas pēc palīdzības pie pieaugušā ikdienas situācijās; pieņem palīdzību.	Palīdz citam, ja redz, ka tas nepieciešams, piemēram, pienes apavus, rotaļlietu. Pieņem cita palīdzību.	Pievērš bērna uzmanību citam bērnam, kuram nepieciešama palīdzība vai emocionāls atbalsts, rosina palīdzēt. Nesteidzina bērnu, ļauj palīdzēt grupas biedram, neiejaucas, pagaida, līdz bērns īsteno savu palīdzību. Paslavē, aicina bērnu pateikties par palīdzību.
Kultūru daudzveidība	Nosauc valsti, kurā dzīvo.	Vēro attēlos Latvijas dabas ainavas, pilsētas, cilvēkus. Parāda attēlos vai pasaka atbildi uz jautājumiem par Latvijas dabu, ainavām, pilsētām, cilvēkiem. Atbild uz jautājumu <i>Kur tu dzīvo?</i>	Piedāvā attēlus, video par Latviju. Sarunā lieto vārdus <i>mūsu valsts Latvija</i> . Stāsta un jautā par Latviju.
	Atpazīst Latvijas karogu.	Vēro apkārtņē valsts karogu. Iepazīst karogu kā Latvijas valsts simbolu. Nosauc karoga krāsas. Atpazīst karogu apkārtņē un attēlos.	Pievērš uzmanību valsts karogam, stāsta, ka pēc tā var pazīt un atšķirt Latviju. Aicina saskatīt karoga krāsas un attēlot tās zīmējumos vai citos radošajos darbos.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Noteikumi	Mācās ievērot vienus, vienkāršus kārtības un drošības noteikumus.	Reaģē uz pieaugušā izteiktu signālu, piemēram, <i>Stop!</i> Mācās izprast 1–2 kārtības un drošības noteikumus, piemēram, kāpjot pa kāpnēm, pieturēties. Ievēro noteikumus ar skolotāja atgādinājumu.	Situācijā, kad radusies problēma saistībā ar uzvedību, piemēram, bērns, skrienot pa telpu, aizķēries aiz kāda krēsla, pakritis un sasitīs, jautā bērniem: <i>Kāpēc tā notika? Ko vajadzēja darīt, lai tā nenotiktu? Ko vajadzētu ievērot turpmāk?</i> Kopā ar bērniem izvēlas 1–3 noteikumus, kuri jāievēro, piemēram, pa kāpnēm kāpt citam aiz cita, nesteidzinot priekšā esošo. Vēro noteikumu ievērošanu un, ja noteikumi tiek pārkāpti, kopā ar bērniem analizē situācijas.
	Novelk apģērbu un apavus ar pieaugušā palīdzību.	Vingrinās ģērbšanās iemaņu apgūvē (atpogā, atver, atsien, novelk), darbojoties ar grupā pieejamiem materiāliem, rotaļlietām. Vēro, kā ģērbjas citi. Mēģina novilkt apģērbu un apavus. Vajadzības gadījumā vēršas pie pieaugušā pēc palīdzības.	Piedāvā materiālus pogāšanai, vēršanai, siešanai. Palīdz bērnam, ja tas nepieciešams, piemēram, atpogāt mazās pogas, atvilkt rāvējslēdzēju, atraisīt apavu auklas un pārvilkt apģērbu pāri galvai. Nesteidzina bērnu, plāno laiku ģērbšanās iemaņu apguvei. Rosina bērnu noģērbties patstāvīgi.
	Mācās pareizi turēt un lietot karoti.	Darbojas ar piedāvātajiem galda piederumiem. Izmēģina dažādus turēšanas un satveršanas veidus. Karoti satver no apakšas un tur vadošajā rokā.	Palīdz bērnam pareizi satvert karoti. Ja nepieciešams, atgādina, kā pareizi turēt karoti.

Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Mākslas veidi un to izteiksmes līdzekļi	Izmanto dažādas līnijas, laukumus, formas un krāsas radošajā darbā.	Vēro un salīdzina krāsas, līnijas, laukumus, faktūras. Parāda nosauktās krāsas mākslas darbos. Neierobežotā laukumā zīmē vertikālas, horizontālas, liektas, lauztas līnijas, ripuļus un virpuļus, liek punktus. Patstāvīgi zīmē un glezno dažādas formas laukumus, veido dažādas formas un faktūrē tās. Jauc pamatkrāsas, vēro, kā krāsas mainās. Ar kustībām parāda izteiksmes līdzekļu raksturu (ātrs, spēcīgs, maigs, mīlīgs, kluss, skaļš, ass, mīksts utt.).	Pievērš bērna uzmanību līnijām, laukumiem, formām, krāsām, faktūrām, tekstūrām apkārtējā vidē un mākslas darbos. Aicina bērnu parādīt nosaukto krāsu vai laukumu. Aicina izmantot radošajā darbībā dažādus mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus (pamatkrāsas, triepiens, laukums, forma, līnija, punkts). Darbojas kopā ar bērnu un komentē savu darbību. Rosina bērnu eksperimentēt ar krāsām, līnijām, laukumiem, tekstūrām; nesteidzina, ļauj izbaudīt atklājuma prieku. Respektē katra bērna spēju līmeni un diferencē uzdevumus. Rosina bērnu raksturot radīto darbu vizuālo izteismīgumu – kādu noskaņu, kustību izsaka līnijas, formas, krāsas, tekstūras.
	Piebalso pieaugušā dziedājumam.	Klausās pieaugušā dziedājumu un dziesmu ierakstus. Piebalso pieaugušā dziedājumam vai skaņu ierakstam.	Ar emocionālu dziedājumu rosina bērnu dziedāt. Darbojas kopā ar bērnu un komentē savu darbību. Aicina bērnu dziedāt līdzī arī dienas gaitā – dzied roku mazgāšanas, rotaļlietu kārtošanas dziesmiņas. Piedāvā klausīties mūzikas ierakstus. Brīvi kustas mūzikas pavadījumā, aicina bērnus pievienoties.
	Brīvi kustas mūzikas pavadījumā.	Klausās mūzikas ierakstus. Brīvi kustas mūzikas pavadījumā.	
	Spēlējas ar rotaļlietām, sarunājas ar tām, runā to balsīs.	Spēlējas ar rotaļlietām. Atbild uz jautājumiem, piemēram, <i>Kā saka kaķis? Kā saka pele?</i> Izpēlē ar lelli kādu epizodi. Spēlējoties ar lellēm, maina balss tembru, izteiksmi.	Dod laiku brīvām bērna rotaļām, vidē piedāvājot dažādas lelles, rotaļlietas (dzīvniekus). Pievienojas bērna rotaļai, sāk runāt lelles vai dzīvnieka tekstu, uzdodot jautājumus bērnam, iesaistot bērnu situāciju izspēlē.
	Runā skaitāmpantus.	Klausās skaitāmpantus. Izrāda emocijas (priecājas, bēdājas, dusmojas) par dzirdēto. Ar kustībām un skaņām atdarina dzirdēto un piebalso skolotāja teiktajam. Runā skaitāmpantus.	Runā skaitāmpantus, attēlojot teksta saturu ar kustībām, mīmiku, balss tembru. Aicina bērnu līdzdarboties, izveidot savas kustības, izmantot skaņu rīkus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Radošā darbība	Spontāni iesaistās mākslinieciskā darbībā.	Vēro apkārtējo vidi un pamana iespējas radoši izpausties. Atsaucas skolotāja aicinājumam vai pēc savas iniciatīvas iesaistās mākslinieciskā darbībā – atraisās un priecājas. Rada ekspresīvu zīmējumu, gleznojumu, veicot daudzveidīgas kustības dažādos virzienos, ar dažādu ātrumu, amplitūdu un spēku.	Piedāvā radošu vidi – atbalsta, uzmundrina, iedrošina, nesteidzina, ieklausās, ieskatās, uzslavē. Izvirza spēles noteikumus – piedāvā daudzveidīgus nosacījumus radošā procesa ierosināšanai, piemēram, mūziku, demonstrējumu, tematu. Demonstrē tehniskos paņēmienus, darbojas kopā ar bērnu un komentē savu darbību. Iesaistās bērna darbībā, jautā, skaidro, iesaka, uzslavē. Respektē katra bērna spēju līmeni un diferencē uzdevumus.
	Izmanto mākslinieciskajā darbībā dažādus materiālus un tehniskos paņēmienus.	Pēta piedāvātos materiālus un piederumus telpās un dabas vidē. Rada dažāda lieluma kompozīcijas plaknē (uz kartona, krāsaina papīra, auduma) vai telpā (maketu), zīmē, glezno, veido, rada kolāžu, izmēģina dažādus vizuālās mākslas materiālus un tehniskos paņēmienus. Vēro gatavos darbus un apliecina savu gandarījumu.	Demonstrē un piedāvā izmēģināt dažādus materiālus un tehniskos paņēmienus. Vēro bērna darbību, diferencē uzdevumus, ja nepieciešams. Rosina radīt kompozīcijas dažādos mākslas veidos (gleznošana, zīmēšana, kolāža, veidošana, zemes māksla), izmantojot dažādus materiālus un eksperimentējot ar tehniskajiem paņēmieniem. Palīdz priecāties par procesu un rezultātu. Uzklauša bērna teikto un, ja nepieciešams, papildina.
	Rada skaņas ar dažādiem skaņu rīkiem.	Pievērš uzmanību skaņām un trokšņiem tuvākajā apkārtnē. Darbojas ar dažādiem priekšmetiem un izzina to skanējumu (klusī vai skaļi, augstu vai zemu). Lai radītu skaņu, mērķtiecīgi darbojas ar dažādiem priekšmetiem un skaņu rīkiem.	Aicina ieklausīties skaņās, saklausīt katra skaņu avota radītās skaņas unikalitāti. Aicina radīt skaņas ar dažādiem priekšmetiem, dabas materiāliem un skaņu rīkiem. Darbojas kopā ar bērnu un parāda, kā rodas skaņas, izmantojot dažādus sadzīves priekšmetus, skaņu rīkus, dabas materiālus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Emociju un viedokļu paušana kultūras pieredzē	Emocionāli atsaucas daudzveidīgām mākslas izpausmēm.	Klausās skaņdarbu, literāru darbu vai vēro vizuālās mākslas darbu. Pauž savas emocijas ar mīmiku, kustībām un vārdiem. Izsaka zīmējumā, gleznojumā, dziesmā vai kustību improvizācijā savas emocijas.	Piedāvā bērnam vērot daudzveidīgus mākslas darbus un klausīties dažāda žanra un rakstura skaņdarbus. Aicina parādīt ar kustībām vai pastāstīt, kādas emocijas un domas izraisīja dzirdētais un redzētais, rosina paust savu attieksmi. Rosina attēlot gūtās emocijas un veidot savu radošo darbu. Aicina pastāstīt par radošās izpausmes veidu, kurš patīk visvairāk. Pieņem visas bērna atbildes.
	Piedalās gadskārtu svētku svinēšanā.	Klausās stāstījumu par svētkiem, piemēram, Ziemassvētkiem, Mārtiņiem. Piedalās telpas rotāšanā. Piedalās svētku svinēšanā.	Rosina bērna interesi par svētkiem, kas tuvojas. Jautā par bērna pieredzi. Papildina bērna teikto, aicina piedalīties rotājumu veidošanā. Komentē savu darbību saistībā ar svētku sagatavošanu un svinēšanu. Uzslavē katru bērnu par viņa iesaistīšanos un paveikto.

Dabaszinātņu mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Matērija	Praktiskā darbībā iepazīst no plastmasas, papīra, akmens, koka izgatavotus priekšmetus.	Aplūko, tausta priekšmetus, kuri izgatavoti no plastmasas, papīra, akmens, koka. Grupē priekšmetus pēc noteiktas pazīmes (krāsa, masa, faktūra, izturība u. c.). Mēģina nosaukt materiālus, no kuriem izgatavoti priekšmeti.	Piedāvā bērnam darboties ar dabas materiāliem un priekšmetiem, kuri izgatavoti no dažādiem materiāliem. Dod laiku bērnam patstāvīgai praktiskai darbībai. Rosina iepazīt un veikt darbības materiālu un priekšmetu izpēti, pievēršot uzmanību tipiskajām īpašībām. Aicina nosaukt iepazīto materiālu īpašības. Rosina saskatīt kopīgo un atšķirīgo dabas materiālos un priekšmetos, grupēt tos brīvi vai pēc norādījuma.
Zemes sistēmas	Izmantojot maņas, novēro un iepazīst iežus un ūdeni.	Iežus ņem, liek, pārliet, ber, pārber; ūdeni lej, pārlej, izlej, ielej. Vēro, tausta, grupē iežus pēc norādījuma.	Pievērš uzmanību tipiskajām iežu un ūdens īpašībām. Rosina veikt daudzveidīgas darbības ar iežiem un skaidrot, kas ir novērots.
	Nosauc novērotās dabas parādības, piemēram, lietus, sniegs, varavīksne, vējš.	Vēro dabā dažādas dabas parādības un nosauc tās, piemēram, lietus, sniegs, varavīksne, vējš. Mācās raksturot dabas parādības ar dažiem vārdiem.	Organizē pastaigas dažādos laikapstākļos. Pievērš bērnam uzmanību dabas parādībām, nosauc tās un aicina sajūst ar dažādām maņām; palīdz īsi raksturot, piemēram, slapjš, skaļš. Dod laiku novērošanai, jautā par novēroto.
Organismi	Novēro un iepazīst tuvākajā apkārtnē sastopamos augus un dzīvniekus.	Ieklausās, pievērš uzmanību dabā dzirdamajām skaņām (putnu balsis, suņa rejas, lapu čaboņa). Vēro tuvākajā apkārtnē sastopamos dzīvniekus. Vēro, tausta, smaržo tuvākajā apkārtnē augošos augus (telpaugi, koki, krūmi, puķes). Mācās nosaukt novērotos augus un dzīvniekus.	Pievērš uzmanību tuvākajā apkārtnē sastopamajiem augiem un dzīvniekiem. Dod laiku novērošanai. Runā ar bērnu par drošu rīcību saskarsmē ar nepazīstamiem augiem un dzīvniekiem (netuvoties svešiem dzīvniekiem, neaiztikt nepazīstamus augus). Jautā par novērotā auga vai dzīvnieka izskatu, palīdz nosaukt raksturīgās pazīmes.

Matemātikas mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Matemātikas valoda	Praktiskā darbībā atšķir jēdzienus <i>viens, daudz</i> .	Darbojas ar priekšmetiem – liek tos pa vienam kaudzē, grozā; konstatē, ka tagad ir daudz priekšmetu. Ņem priekšmetus pa vienam ārā; konstatē, ka grozs ir tukšs, nav neviena priekšmeta. Parāda vienu priekšmetu un daudz priekšmetu. Grupē un nosauc: <i>Viens priekšmets, daudz priekšmetu</i> .	Izvieta telpā rotaļlietas pa vienai vai grupās (daudz). Jautā: <i>Cik ir katrā grupā?</i> Aicina izvēlēties vienu rotaļlietu vai citu priekšmetu. Jautā: <i>Cik tev ir?</i> Aicina salikt rotaļlietas grupā un jautā: <i>Cik ir tagad?</i> Piedāvā vienu lielu un daudz mazu priekšmetu. Aicina: <i>Atrodi, kur ir daudz priekšmetu, kur ir viens priekšmets!</i> Aicina grupēt un nosaukt noteikta skaita priekšmetus sadzīvīskās situācijās, piemēram, klājot galdu, dalot rotaļlietas, paņemot cepumus. Nosauc bērna darbības un rosina viņu pašu nosaukt savas darbības.
	Praktiskā darbībā nosauc priekšmetu skaitu trīs apjomā.	Atrod noteikta skaita priekšmetus (viens, divi, trīs). Pie viena vai diviem priekšmetiem pievieno vēl vienu. Uzliek priekšmetus atbilstoši skaitam (viens, divi, trīs). Grupē priekšmetus pa vienam, diviem un trim. Nosauc priekšmetu skaitu.	
Sakarības starp lielumiem	Praktiskā darbībā atlasa priekšmetus pēc kopīgām un atšķirīgām pazīmēm.	Darbojas ar dažāda lieluma priekšmetiem. Parāda priekšmetus pēc nosacījuma, piemēram, mazus un lielus, apaļus un stūrainus, raibus un vienkrāsainus. Atlasa priekšmetus pēc vienas kopīgas pazīmes; nosauc pazīmi, pēc kuras atlasīja. Atlasa atšķirīgos priekšmetus no kopas, kurā pārsvarā ir vienādi priekšmeti.	Izvieta telpā dažāda lieluma priekšmetus, arī sadzīvē izmantojamos, piemēram, kastī, traukus, apģērbu. Aicina atrast priekšmetu pēc noteiktas pazīmes, piemēram, lielu, mazu, vienkrāsainu. Aicina nosaukt, kādi vēl priekšmeti ir redzami un kādas ir to raksturīgās pazīmes. Sagaida visu bērnu atbildes. Piedāvā dažādu priekšmetu kopas, aicinot saskatīt vienādos priekšmetus un nosaukt to kopīgās pazīmes. Rosina atlasīt no priekšmetu kopas atšķirīgos priekšmetus un nosaukt to pazīmes.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Savieto priekšmetus attiecībā viens pret vienu.	Grupē priekšmetus divās grupās pēc vienas pazīmes (krāsa, forma). Apkārtējā vidē saskata pēc daudzuma atšķirīgas vai vienādas priekšmetu kopas. Savieto priekšmetus attiecībā viens pret vienu, piemēram, viens zaķis – viens burkāns, divi zaķi – divi burkāni.	Piedāvā dažādas priekšmetu kopas. Rosina šķirot priekšmetus pēc vienas pazīmes, savietot sašķirotos priekšmetus, piemēram, iedot katram zaķim pa vienam burkānam. Rosina salīdzināt vienāda skaita kopas. Lieto jēdzienus <i>tikpat, vairāk, mazāk</i> . Uzdod atvērtus jautājumus, lai bērns atbildētu ar vārdiem <i>tikpat, vairāk, mazāk</i> .
	Praktiskā darbībā atšķir jēdzienus <i>īss, garš, plats, šaurs</i> .	Darbojas ar dažāda lieluma, garuma, platuma priekšmetiem. Parāda priekšmetus vai dabas materiālus pēc noteiktas pazīmes, piemēram, īsu vai garu zariņu, platu vai šauru celiņu.	Piedāvā dažāda garuma un platuma priekšmetus praktiskai darbībai. Jautā par priekšmeta pazīmēm. Papildina bērna teikto. Aicina atrast priekšmetu pēc noteiktas pazīmes, piemēram, platu lapu, garu stiebru.
	Veido taisnas rindas no priekšmetiem, ievēro atstarpes.	Vēro, kā skolotājs kārtot priekšmetus rindā, un līdzdarbojas. Vingrinās priekšmetu kārtošā dažādās rindās. Kārtot priekšmetus rindā un ievēro atstarpes.	Piedāvā priekšmetus, figūras kārtošā. Darbojoties kopā ar bērnu, veido priekšmetu rindu, nosaucot katru priekšmetu, piemēram, bumba, klucītis, bumba... Darbojoties kopā ar bērnu, kārtot priekšmetus vertikāli. Aicina bērnu veidot rindas un ievērot atstarpes starp priekšmetiem. Atbalsta bērna praktisko darbību, līdzdarbojas, palīdz bērnam.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Figūru īpašību, novietojuma un raksturojošo lielumu izpēte	Atšķir priekšmetu apaļas un stūrainas formas apkārtējā vidē.	Darbojas ar apaļiem un stūrainiem priekšmetiem, telpiskām figūrām. Atnes, aiznes, paņem, noliek priekšmetus pēc noteiktas formas. Grupē apaļas un stūrainas formas priekšmetus.	Izvieta telpā apaļas un stūrainas formas priekšmetus un rosina iepazīt tos. Piedāvā sajukt priekšmeta formu ar plaukstu, pirkstu, pēdu. Piedāvā atrast grupā līdzīgas formas objektus. Pievērs uzmanību stūrainām mēbelēm. Aicina bērnu ievērot drošību. Aicina šķirot apaļas un stūrainas formas priekšmetus, piemēram, stūrainos likt kastītē, apaļos – bļodiņā.
	Praktiskā darbībā atšķir jēdzienus <i>uz, zem, pie, aiz</i> .	Vēro, kur pieaugušais novieto priekšmetu (<i>uz, zem, pie, aiz</i>). Klausās un ievēro skolotāja nosauktā priekšmeta atrašanās vietu. Darbojas ar priekšmetiem, novieto tos noteiktā vietā, piemēram, lapu uz galda, ratiņus zem plaukta.	Ikdienas situācijās nosauc darbības, ko veic, uzsverot vārdus, kuri raksturo priekšmetu atrašanās vietu, piemēram, <i>nolieku zem galda</i> vai <i>nolieku uz galda</i> . Aicina atnest vai nolikt kādu priekšmetu, nosaucot tā atrašanās vietu attiecībā pret citu priekšmetu, piemēram, <i>noliec krūzi uz galda, bumbu – aiz durvīm</i> . Rosina novietot rotaļlietas noteiktā vietā grupas telpā vai ārā.

Tehnoloģiju mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Darbs ar materiāliem un to apstrādes tehnikas	Apgūst dažādus darba paņēmienus un drošības noteikumus savas ieceres īstenošanai no papīra un tekstilmateriāliem: pielīmē papīru pie pamatnes; burza papīru, lai izveidotu kādu objektu, piemēram, bumbu; plēš plānu papīru strēmelēs; lietojot šķēres, ar vienu kustību pārgriež šauru papīra sloksni.	Iepazīst dažādas līmes (līmes zīmulis, šķidrā līme) un pamatnes. Apgūst līmēšanas secību: uzklāj līmi uz līmējamā papīra, uzliek papīru uz pamatnes, piespiež. Iepazīst papīru, to burzot. Burza papīru plaukstās, pirkstos, izveidojot sev vēlamu formu (apaļu vai garenu). Satver plānu papīru rokās. Ar vienas rokas pirkstiem pietur papīru, ar otras rokas pirkstiem plēš papīru strēmelēs. Iepazīst šķēres, izpēta to mehānismu. Ar vienu kustību pārgriež šauru papīra sloksni.	Sagatavo nepieciešamos materiālus papīra līmēšanai, burzīšanai, plēšanai, griešanai. Piedāvā bērnam problēmsituāciju, kurā būtu nepieciešams apgūt jauno prasmi, piemēram, lācītim pielīmēt acis un ausis. Aicina bērnu izteikt savas domas; uzklausa, papildina, parāda, kā jārikojas. Darbojas kopā ar bērnu, stāsta, ko dara, un palīdz, ja nepieciešams. Demonstrē pareizu šķēru satvērienu un griešanas paņēmieni, lai ar vienu kustību pārgrieztu papīra sloksni. Pārrunā drošības noteikumus, darbojoties ar asiem priekšmetiem. Piedāvā savākt papīra atgriezumus un izmantot tos mākslinieciskajā darbībā.
	Rada konstrukciju, savietojot vienkāršus telpiskus objektus.	Liek telpiskus objektus blakus vai citu uz cita. Darbojoties iepazīst dažādu formu savietojamības iespējas (var/nevar uzlikt vai salikt). No konstruēšanas materiāliem veido telpiskus objektus un nosauc izveidoto, piemēram, tilts, tornis, ceļš.	Piedāvā dažādus konstruēšanas materiālus, rosina izzināt piedāvāto materiālu savietojamības iespējas. Darbojas kopā ar bērnu, jautā un rosina nosaukt izveidoto konstrukciju.
	Veido dažādas formas no piedāvātajiem plastiskajiem materiāliem – mīca, veltnē starp plaukstām, noapaļo, savieno detaļas; no lielāka plastiska materiāla gabala atdala mazākas daļas.	Izzina dažādus veidošanas materiālus, piemēram, mīklu vai plastilīnu, tos mīcot, veltnējot, staipot, spiežot. Vēro, kā pieaugušais veltnē apaļas un garenas formas. Veltnē starp plaukstām veidošanas materiālu, izveltnējot apaļas (bumbiņa) un garenas (desiņa, kociņš) formas. Satver plastisku materiālu un ar pirkstiem atdala dažāda lieluma mazākas daļas.	Piedāvā iepazīt dažādus veidošanas materiālus, to īpašības. Darbojas kopā ar bērnu, demonstrē veltnēšanas kustības. Rosina bērnu veltnēt dažādas formas. Piedāvā plastisku materiālu (mīkstu). Aicina no vienas plastiska materiāla pikas atdalīt mazākas daļas. Kopā ar bērniem darbojoties, demonstrē, kā ar pirkstiem no lielāka plastiska materiāla gabala atdalīt mazākas daļas.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	<p>Satver sīkus priekšmetus un veic darbības ar tiem.</p>	<p>Iepazīst dažādus materiālus un sīkus priekšmetus tuvākajā apkārtnē un veic darbības ar tiem, piemēram, ieliek/izņem, ver, sprauž, skrūvē, atver/aizver. Darbojas ar vienkāršām mozaīkām, puzzle. Ver nelielus priekšmetus uz stieples, kociņa, auklas. Izver auklu caur sacaurumotu pamatni.</p>	<p>Piedāvā dažādus materiālus darbībām ar sīkiem priekšmetiem. Rosina veikt darbības ar sīkiem priekšmetiem, piemēram, pārlikt pupas citā traukā, skrūvēt vāciņus, izvērt stiepli vai auklu. Seko, lai darbošanās ar sīkiem priekšmetiem būtu bērnam droša.</p>

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Fiziskās aktivitātes	Pārvietojas vidē sev pieņemamā veidā, izmantojot vides un pieaugušā piedāvātās iespējas: soļo, skrien, rāpo, lien, veļas, lec, mācās noturēt līdzsvaru.	Izrāda prieku par kustību aktivitātēm telpās un ārā. Vēro un atdarina citu kustības. Pārvietojas izklaidus, izvairoties citam no cita. Rāpo un veļas pa dažādām virsmām (arī slīpām). Pārvietojas ar vienkāršiem tehniskiem līdzekļiem (stumjamas mašīnas, līdzsvara ritenis). Izmanto vides un pieaugušā piedāvātās iespējas (dažādas konstrukcijas, dabas resursi). Vingrinājumus izpilda taisnvirzienā uz priekšu.	Pedalās kustību aktivitātēs kopā ar bērnu, demonstrē paraugu, iedrošina un atbalsta bērnu. Atbalsta bērna iniciatīvu kustēties telpā un ārā. Pārrauga bērna darbību bez organizatoriskas iejaukšanās. Ļauj risināt kustību uzdevumus sev pieņemamā tempā. Piedāvā kustību uzdevumus telpā un ārā atbilstoši sezonai. Rosina bērnu izvērtēt situāciju un izvēlēties situācijai atbilstošu un drošu darbības veidu. Piedāvā izmantot palīgmateriālus kustību dažādošanai un priekam. Rosina piedalīties organizētās kustību aktivitātēs.
	Pārvar šķēršļus sev pieņemamā veidā: kāpj, rāpjas, izlien, karājas rokās.	Izrāda prieku par kustību aktivitātēm. Pārkāpj uz grīdas novietotam šķērslim. Uzkāpj un nokāpj no paaugstinājuma, uz kura var uzkāpt patstāvīgi. Izlien zem šķēršļa. Pārrāpjas šķērslim ķermeņa vidukļa augstumā. Karājas rokās pie virves vai cita horizontāli novietota priekšmeta, kad pieaugušais viņu pacēlis.	Izmanto apkārtne esošo vidi. Pedalās kustību aktivitātēs kopā ar bērnu, demonstrē paraugu, iedrošina un atbalsta bērnu. Veido šķēršļu joslas ar vienu vai diviem kustību uzdevumiem. Pārrauga bērna darbību bez organizatoriskas iejaukšanās. Ļauj veikt kustību uzdevumus bērnam pieņemamā tempā. Piedāvā kustību uzdevumus telpā un ārā atbilstoši sezonai. Rosina bērnu izvērtēt situāciju un izvēlēties situācijai atbilstošu darbības veidu.
	Pārvieto dažādus priekšmetus sev pieņemamā veidā: tver, padod, ripina, velk, stumj, met.	Tver un padod dažāda lieluma priekšmetus sadarbībā ar pieaugušo. No paša izvēlēta sākuma stāvokļa ripina, piemēram, bumbu nenoteiktā virzienā un seko tai. Met nenoteiktā virzienā nelielus, plaukstu tvēriem atbilstošus priekšmetus. Velk un stumj dažādus priekšmetus.	

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Drošība un veselība	Ar prieku iesaistās fiziskajās aktivitātēs telpās un ārā, ievēro dienas režīmu.	<p>Ieklausās pedagoga skaidrojumā par ikdienā paredzētajām darbībām.</p> <p>Iesaistās dienas režīmā paredzētajās aktivitātēs.</p> <p>Cenšas bez atgādinājuma iekļauties dienas režīmā.</p> <p>Ievēro dienas režīmu bez atgādinājuma.</p>	<p>Paskaidro, ka ir noteikta kārtība, lai visi kopā justos labi.</p> <p>Pārrunā, kuras ir ikdienas darbības, piemēram, ēdienreizes, atpūta, un kāpēc tās nepieciešamas.</p> <p>Rosina izveidot dienas režīma karti ar zīmējumiem vai simboliem.</p> <p>Aicina veikt dienas režīmā plānoto darbību vai aktivitāti.</p> <p>Uzslavē par dienas režīma ievērošanu.</p>
	Veic ar personīgo higiēnu saistītas darbības pieaugušo uzraudzībā.	<p>Vēro pieaugušā demonstrētās ar personīgo higiēnu saistītās darbības (mazgā un slauka rokas, ķemmē matus, slauka degunu, muti).</p> <p>Veic ar personīgo higiēnu saistītās darbības sev pieņemamā tempā.</p>	<p>Demonstrē un aicina veikt ar personīgo higiēnu saistītās darbības.</p> <p>Sniedz īsas norādes.</p> <p>Seko, kā bērns ievēro iepriekš pārrunātos higiēnas noteikumus.</p>

5. pielikums

Mācību satura apguves norise pirmsskolas izglītības 2. posmā

Valodu mācību joma	58
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	62
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	66
Dabaszinātņu mācību joma	70
Matemātikas mācību joma	73
Tehnoloģiju mācību joma	76
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	80

Mācību satura apguves norise pirmsskolas izglītības 2. posmā

Valodu mācību joma

*Sasniedzamais rezultāts valsts valodā mazākumtautību izglītības programmās.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Saziņa kontekstā	Stāsta, ka cilvēki var sazināties dažādi.	Vēro dažādus sazināšanās veidus. Praktiski izmēģina dažādus verbālos un neverbālos sazināšanās veidus, piemēram, saskatās, izmanto žestus, mīmiku, iedod roku, nosūta zīmīti. Stāsta par savu sazināšanās pieredzi.	Piedāvā saziņas situācijas, kurās notiek saziņa verbāli un neverbāli. Rosina pastāstīt, kā cilvēki sazinās, un papildina bērna teikto. Rosina sazināties dažādi, piemēram, bez vārdiem, saskatīties, nosūtīt dāvanu, runāt pa rotaļu telefonu, rakstīt ziņu. Jautā par bērna sazināšanās pieredzi.
	Atbild uz jautājumu un uzdod vienkāršus, īsus jautājumus, saistītus ar ikdienu.	Atbild uz jautājumiem. Atbild uz atvērtiem jautājumiem, piemēram, <i>Kā tu zini?</i> <i>Kāpēc tu tā domā?</i> Saprotami jautā citam. Sagaida atbildi uz savu jautājumu.	Rada problēmsituāciju (vide, apstākļi), kurā bērnam nepieciešams sazināties ar citiem. Jautā un iedrošina bērnu atbildēt un izteikt savas domas, jautāt. Dod pietiekamu laiku atbildei, nesteidzinot, nesakot priekšā.
	Uzklausu citus, iesaistās sarunā.	Klausās citu runā. Atbild uz jautājumiem. Nepārtrauc citu. Uzdod jautājumus un sagaida atbildi.	Piedāvā vienam vai vairākiem bērniem kopā veicamu uzdevumu, piemēram, izveidot no dažādiem materiāliem telpisku objektu telpas dekorēšanai. Aicina bērnus vienoties par uzdevuma veikšanas soļiem un katram individuāli veicamo darbību. Dod pietiekami daudz laika sarunai, nesteidzina bērnu, nesaka priekšā. Jautājot par darba veikšanas soļiem, iesaista sarunā bērnus, kuriem nepieciešams atbalsts sarunas uzsākšanai. Rosina kopīgi spēlēt spēles, rotaļāties, stāstīt stāstus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Saklausā un mācās atšķirt runas intonācijas, kuras pauž emocijas.	Klausās dažādās intonācijās izrunātu tekstu. Atdarina dzirdēto ar balsi dažādās intonācijās, mīmiku, ķermeņa žestiem, skaņu rīkiem, roku lellēm, rotaļlietām un dabas materiāliem. Atpazīst intonāciju (priecīga, bēdīga, dusmīga, bailīga).	Saziņas situācijā jautā par dzirdēto intonāciju, piemēram, <i>Kā tikko runāja Pēteris? Kāpēc viņš tā runāja? Kā vēl var runāties izteikt savas sajūtas?</i> Aicina rotaļāties atdarināt dažādas intonācijas. Piedāvā klausīties tekstus ar dažādām intonācijām un atpazīt dzirdētās intonācijas.
	*Atbild uz vienkāršiem jautājumiem par zināmiem priekšmetiem, dzīvām būtnēm un darbībām.	Klausās un atkārto sev zināmus vārdus. Atbild uz jautājumiem, nosaucot priekšmetus, dzīvas būtnes, darbības.	Ikdienu situācijās runā latviešu valodā, nosaucot priekšmetus, dzīvas būtnes, darbības. Runā nesteidzīgi, gramatiski pareizi, dažādās intonācijās. Vairākas reizes atkārto teikto. Pārjautā, piemēram, <i>Ko es paņēmu? Ko es darīju?</i>
	*Sarunā izsaka frāzes par priekšmetiem, dzīvām būtnēm un darbībām.	Saklausā runā zināmus vārdus, vārdu savienojumus. Rīkojas atbilstoši saklausītajai informācijai (lūgumam, aicinājumam atnest, aiznest, uzlikt u. c.). Lieto runā īsas, vienkāršas frāzes par to, ko dara vai redz mācību procesā ikdienā.	Ikdienu situācijās nosauc priekšmetus, ar kuriem darbojas, dzīvniekus, kurus redz, un aicina izpildīt dažādas darbības. Piedāvā rotaļas un spēles, kurās jānosauc dzīvas būtnes, priekšmeti, darbības. Sākumā piedāvā nelielu objektu un darbību skaitu, pakāpeniski to palielinot atbilstoši bērna prasmēm. Jautā par nosaukumiem, kuri bērnam vēl nav zināmi, nosauc tos, skaidri izrunā un aicina bērnu tos atkārtot vairākkārt. Jautā bērnam par viņa vajadzībām. Rosina bērnu izteikt savu vajadzību ar valodas palīdzību. Sagaida bērna izteikumu, palīdz to noformulēt.
	*Vēršas pie citiem, lai izteiktu savu vajadzību īsās frāzēs.	Atbild uz jautājumu par savu vajadzību. Izsaka savu vajadzību.	

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Teksts un tekstveide	Klausās tekstu, nosauc darbojošās personas, to emocijas un darbības.	leinteresēti klausās pedagoga stāstījumā, lasījumā vai audioierakstā. Atbild uz jautājumiem par teksta saturu. Jautā par ilustrācijās redzamo un teksta saturu. Nosauc darbojošās personas. Stāsta par darbojošos personu emocijām un darbībām.	Aicina pastāstīt pasaku vai stāstu. Stāsta vienkāršus stāstus, pasakas. Jautā par notikumiem un personām, kas darbojas gan bērna, gan skolotāja stāstītajā. Jautā par tekstā paustajām emocijām.
	Stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, saskaņo vārdus teikumā.	Nosauc priekšmetus, dzīvas būtnes, to īpašības un darbības. Stāsta par sižetiskajā attēlā redzamo. Stāsta par savu pieredzi vienkāršos teikumos, saskaņojot vārdus pēc nozīmes.	Aicina piedalīties spēlēs un rotaļās, kurās jānosauc priekšmeti, dzīvas būtnes, to īpašības un darbības, piemēram, <i>Kas tas ir? Iedomājies, kas būtu, ja...! Sacerēsīm pasakas!</i> Aicina pastāstīt par kādu spilgtu notikumu bērna dzīvē, uzdod rosinošus jautājumus. Rosina novērtēt savu stāstu.
Valodas struktūra	Atšķir un nosauc pirmo skaņu vārdā.	Atkārti dzirdēto skaņu. Saklausa un nosauc paspilgtināti izrunātu pirmo skaņu vārdā. Nosauc pirmo skaņu vārdā.	Skaidri un saprotami izrunā vārdus. Runā lēni, pareizi izrunā visas skaņas. Uzsver un paspilgtina pirmo skaņu vārdā. Piedāvā rotaļas un spēles skaņu saklausīšanai un vārdu, kuri sākas ar noteiktu skaņu, nosaukšanai. Pievērš uzmanību pareizai skaņu izrunai. Vajadzības gadījumā demonstrē pareizu runas paraugu. Novērtē ikvienu bērna sniegumu pareizā skaņu izrunā.
	Mācās pareizi izrunāt visas skaņas.	Klausās un atdarina pareizu skaņu izrunu daudzveidīgā rotaļdarbībā. Mācās pareizi izrunāt visas skaņas.	
	Darbojoties iepazīst sev nozīmīgus burtus.	Iepazīstas ar sev nozīmīgiem burtiem, piemēram, sava vārda pirmo burtu vai tēta vārda pirmo burtu. Iepazīst burta formu, piemēram, attēlo to ar kustībām, veido no dažādiem materiāliem. Nosauc izveidoto burtu. Apkārtējā vidē atrod un nosauc pazīstamus burtus.	Darbojoties kopā ar bērnu, lasa atsevišķus burtus, raksta un lasa savu vārdu. Aicina bērnu nosaukt sava vārda pirmo burtu, aicina to uzrakstīt (ar lielajiem iespiedburtiem vai rakstītajiem burtiem atbilstoši bērna prasmēm). Parāda burtu un nosauc to. Aicina attēlot burtu, saskatīt tā formu, nosaukt attēloto burtu. Rosina apkārtņē saskatīt pazīstamos burtus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Lasa savu vārdu un atsevišķus uzrakstus apkārtnē.	lepazīstas ar sava vārda grafisko attēlojumu. Atrod sava vārda kartīti un to lieto atbilstoši vajadzībai (pieliek pie sava darba). Lasa atsevišķus uzrakstus, atpazīst zināmus vārdus. Izvēlas sev interesējošu grāmatu vai žurnālu un atrod tajā pazīstamus vārdus. Lasa savu vārdu un citus pazīstamus vārdus.	Aicina piedalīties sava vārda kartītes izgatavošanā (uzlīmēt, izkrāsot burtu siluetus). Piedāvā ikdienā lietot sava vārda kartīti. Sagatavo un tuvākajā apkārtnē izvieto uzrakstus atbilstoši tematam, priekšmetu nosaukumus u. c. Maina tos atbilstoši tematam, notikumam. Kopīgi veido uzrakstus, norādes. Aicina izlasīt savu vārdu sarakstā un uz "runājošās sienas".
	Raksta burtu elementus neierobežotā laukumā.	Vēro, kā pieaugušais raksta uz dažādām virsmām ar dažādiem rakstāmpiederumiem. Zīmē dažādas līnijas un formas neierobežotā un ierobežotā laukumā. Pārvelk dažādas līnijas (taisnas, liektas, laužas). Atdarina pieaugušā rakstīšanas darbības, raksta burtu elementus (svītra, lociņš, ovāls, pusovāls, cilpa).	Aicina bērnu izmēģināt rakstīšanu ar dažādiem rakstāmpiederumiem uz dažādām virsmām, piemēram, sniegā, uz asfalta vai gaismas galda neierobežotā un ierobežotā laukumā. Raksta kopā ar bērnu. Darbojas kopā ar bērnu, nosauc savas darbības. Raugās, lai bērns pareizi satver zīmuli. Piedāvā pārvilkt un zīmēt dažādu veidu līnijas. Piedāvā dažādu veidu vingrinājumus burtu elementu rakstīšanai, pārvilkšanai. Uzslavē bērna centību un neatlaidību.
	*Saklausa garos patskaņus un līdzskaņus.	Saklausa un atšķir garu un īsu patskani, parāda to ar žestiem. Mācās saklausīt līdzskaņus. Saklausa un nosauc patskaņus un līdzskaņus vārda sākumā.	Piedāvā spēles un rotaļas patskaņu un līdzskaņu izrunas apguvei. Skaidri un uzsvērti izrunā skaņas. Rosina izmantot žestus, simbolu kartītes garo un īso patskaņu apzīmēšanai. Aicina nosaukt patskaņus un līdzskaņus vārda sākumā.

Sociālā un pilsoniskā mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Indivīds	Stāsta par sevi (dzimums, vecums, izskats, vārds, uzvārds) un savu ģimeni (ģimenes locekļi, viņu vārdi, uzvārdi, izskats, profesijas).	Stāsta par sevi, nosaucot dzimumu, vecumu, vārdu. Sāk lietot uzvārdu, stāstot par sevi. Raksturo savu izskatu, piemēram, matu un acu krāsu. Stāstot par ģimenes locekļiem, nosauc viņu vārdus, uzvārdus un profesijas, raksturo viņu izskatu.	Aicina bērnu pateikt savu vārdu un uzvārdu. Aicina izteikt domas par vārda un uzvārda nepieciešamību; papildina bērna teikto, stāstot, ka vārds var būt vairākiem cilvēkiem vienāds, bet vārds kopā ar uzvārdu ir individuāls un pēc tā citi zina, par kuru cilvēku ir runa (izvēlas konkrētu, bērnam zināmu piemēru). Aicina nosaukt bērna ģimenes locekļu vārdus un uzvārdus, viņu profesijas vai nodarbošanos. Jautā, ar ko cilvēki atšķiras cits no cita; jautā par katru pazīmi.
	Atšķir raksturīgākās emocijas (prieks, dusmas, bēdas, bailes).	Apkārtnē, attēlos, filmās un citur vēro dažādus cilvēkus un viņu emocijas. Ar mīmiku un žestiem atdarina novērotās emocijas. Raksturo savas izjūtas ikdienas situācijās (es priecājos, bēdājos, dusmojos, baidos). Nosauc savas emocijas (priecīgs, bēdīgs, dusmīgs, bailīgs).	Ikdienas situācijās nosauc savas emocijas un paskaidro, kāpēc tā jūtas. Jautā bērnam par viņa izjūtām: <i>Kā tu jūties?</i> Palīdz nosaukt emocijas. Aicina pastāstīt, kāpēc bērns tā jūtas. Piedāvā darboties ar emociju lellēm un apzīmējumiem.
	Orientējas izglītības iestādes telpās.	Dodas līdz pieaugušajam uz citām izglītības iestādes telpām, piemēram, uz ēdnīcu. Nosauc iestādes telpu, kurā atrodas. Parāda, kur atrodas dažādas pirmsskolas izglītības iestādes telpas, piemēram, zāle.	Ikdienas situācijās nosauc telpas, kurās atrodas kopā ar bērniem. Jautā bērnam par telpām, piemēram, <i>Kas šī par telpu? Ko šajā telpā dara? Ar ko tā atšķiras no citām telpām?</i> Aicina bērnu būt par gidu vecāku vai citu grupu bērnu ekskursijās pa izglītības iestādi.
	Veic patstāvīgi izvēlētu vai piedāvātu darbību.	Patstāvīgi izvēlas un veic sevi interesējošu darbību. Meklē dažādus risinājumus darbības veikšanai. Cenšas patstāvīgi tikt galā ar izvēlēto darbību.	Atbalsta bērna ieceri vai palīdz izvēlēties darbību atbilstoši bērna spējām; pārrunā ar bērnu, kāds rezultāts ir sagaidāms. Pieņem un pozitīvi novērtē bērna sasniegumu, neuzsverot vienu pareizo risinājumu. Pārrunā ar bērnu, vai rezultātu izdevās sasniegt.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Sabiedrība un sadarbība	Rotaļājas un darbojas pāri un nelielā grupā.	Vēro, kā citi bērni kopā rotaļājas. Pēc cita bērna vai skolotāja aicinājuma sāk rotaļāties pāri ar otru bērnu. Pēc paša iniciatīvas iesaistās sevi interesējošās rotaļās pāri ar otru bērnu. Izrāda vēlmi un rotaļājas nelielā grupā.	Dod laiku bērna brīvai rotaļdarbībai. Pievienojas bērnam viņa rotaļā, darbojas kopā ar bērnu, pieaicina vēl kādu bērnu. Darbojoties komentē bērna un paša veiktās darbības. Kad abi bērni sadarbojas rotaļā, atstāj viņus divatā. Rosina spēlēt galda spēles divatā vai četratā. Komentē, pozitīvi novērtējot bērna darbību. Pārrunā ar bērnu, kā viņš novērtē savu rotaļāšanos pāri un grupā.
	Atšķir labu rīcību no sliktas saskarsmē ar citiem.	Vēro cilvēkus saskarsmē. Atdarina labu rīcību, piemēram, palīdz citiem, dalās ar rotaļlietām. Saskata labu un sliktu rīcību, stāsta par to. Sliktas saskarsmes gadījumā sniedz emocionālu un praktisku atbalstu citam bērnam vai lūdz citu bērnu palīdzību.	Ar cieņu un vienlīdzīgi izturas pret visiem. Ikdienas situācijās pievērš bērna uzmanību labai un sliktai rīcībai saskarsmē ar citiem, komentē to. Ikdienas situācijās vēro bērnus saskarsmē, rosina rīkoties pareizi, neaizskart citus, būt draudzīgiem, izpalīdzīgiem. Uzslavē par atbalsta sniegšanu citam.
	Skaidro, kā un kādēļ vērsties pēc palīdzības pie pieaugušā sliktas pašsajūtas gadījumā, nedrošā vai vardarbīgā situācijā.	Zina, ka jāvēršas pie pieaugušā, ja svešinieks uzrunā un aicina doties līdzī, ja cits aizskar bērna ķermeni, ja bērns sajūt bailes vai pamana briesmas, ja ir sliktā pašsajūta. Mācās atpazīt nedrošas situācijas un pareizi rīkoties tajās. Skaidro, kā rīkoties sliktas pašsajūtas gadījumā, nedrošās un vardarbīgās situācijās.	Ikdienas dzīvē pievērš uzmanību gadījumiem, kad jāvēršas pie pieaugušā pēc palīdzības. Pārrunā, kāpēc jāvēršas pie pieaugušā. Modelē nedrošas situācijas, lai bērns tās atpazītu un tajās pareizi rīkotos. Ievēro un atbalsta bērna individuālo vajadzību pēc drošības.
Kultūru daudzveidība	Ievēro un salīdzina atšķirīgus cilvēku paradumus.	Vēro cilvēkus apkārtņē un attēlos. Ievēro un nosauc atšķirīgus cilvēku paradumus (atšķirīgs apģērbs, svētku svinēšana u. c.). Mācās pieņemt atšķirības.	Rosina vērot cilvēkus apkārtņē un attēlos, saskatīt līdzības un atšķirības. Pievērš bērna uzmanību atšķirīgiem paradumiem, piemēram, galvassegas lietošanā mazam bērnam, pieaugušam cilvēkam, dažādu kultūru pārstāvjiem. Pievērš bērna uzmanību atšķirīgiem paradumiem svētku svinēšanā ģimenēs. Rosina salīdzināt tradīcijas. Aicina pieņemt atšķirīgus cilvēku ģērbšanās paradumus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Nosauc nozīmīgākās Latvijas tradīcijas, piedalās valsts svētku svinēšanā.	Iepazīstas ar valsts svētku tradīcijām. Zina, ka Latvijā svin dažādus svētkus, to skaitā Latvijas dzimšanas dienu. Stāsta, kā var svinēt svētkus. Piedalās svētku sagatavošanā izglītības iestādē. Piedalās valsts svētku svinēšanā.	Aicina izteikt domas par svētkiem, to svinēšanu. Skaidro, ka Latvijā cilvēki svin dažādus svētkus, piemēram, Latvijas dzimšanas dienu. Rosina kopā saplānot svētkus izglītības iestādē un katram piedalīties to sagatavošanā un svinēšanā. Seko, lai ikviens bērns iesaistītos, gūstot prieku un gandarījumu; paredz pārsteigumu.
	Parāda Latvijas karogu un atpazīst himnu.	Pazīst Latvijas karogu. Klausās valsts himnu. Nostājas miera stājā, dzirdot himnu.	Aicina atpazīt Latvijas valsts karogu un izteikt domas par tā nozīmi. Skaidro, ka katrai valstij ir himna, pēc kuras valsti var atpazīt; himnai skanot, ir jāpieceļas kājās un jāstāv miera stājā, atdodot godu.
Noteikumi	Skaidro un cenšas ievērot grupā pieņemtos kārtības un drošības noteikumus.	Izsaka domas par savu un cita rīcību. Stāsta par kārtības un drošības noteikumiem savā ģimenē un mājās, to nozīmi. Uzklausā, piedāvā un pieņem skolotāja vai cita bērna izvirzītos 3–5 noteikumus grupā. Kopā ar skolotāju vizualizē noteikumus. Mācās pārvaldīt savas emocijas un kontrolēt rīcību, kā arī ievērot grupā pieņemtos noteikumus.	Jautā par noteikumiem, kurus bērns ievēro mājās. Pārrunā, kādēļ ir nepieciešami noteikumi, kāpēc tie jāievēro. Modelē dažādas situācijas, kurās ir vēlama un nevēlama rīcība; jautā bērna viedokli par atbalstāmu un drošu rīcību, par iekšējām izjūtām. Aicina vienoties par 3–5 noteikumiem grupā. Kopā ar bērniem vizualizē noteikumus, izvieto tos redzamā vietā. Regulāri seko un atgādina, lai bērni ievērotu pieņemtos noteikumus.
	Sakārto savu darba vietu pēc darba.	Zina, kur katrai lietai telpā jāatrodas. Mācās nolikt vietā paņemtās lietas. Sakārto savu darba vietu pēc darba, noliekot vietā izmantotās rotaļlietas un instrumentus.	Kopā ar bērnu sakārto telpā rotaļlietas un instrumentus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Apģērbjas ar pieaugušā palīdzību.	Mācās uzvilkt sev apģērbu. Cenšas veikt darbības noteiktā laikā, piemēram, uzvilkt vai novilkt apavus. Vēršas pēc palīdzības pie pieaugušā, ja pats nespēj apģērbties.	Seko līdzī bērna ģērbšanās prasmēm, vajadzības gadījumā sniedz atbalstu. Rosina palīdzēt citam bērnam. Aicina bērnu veikt darbības noteiktā laikā, piemēram, uzvilkt vai novilkt apavus pirms kustību aktivitātēm. Organizē ģērbšanos nelielās grupās. Atgādina, ka mītrs apģērbs un apavi jāliek žāvēties.
	Pareizi tur un lieto galda piederumus.	Darbojas ar paša izvēlētiem un piedāvātiem galda piederumiem. Ēdot pareizi tur galda piederumus.	Pareizi lieto galda piederumus. Seko, kā bērns izvēlas un lieto galda piederumus. Jautā bērnam: <i>Kā jāsakārto galda piederumi?</i> Papildina bērna teikto par galda kultūru; pārrunā, kāpēc ir jāēd klusu, kāpēc jālieto galda piederumi.
	Skaidro, kas jāievēro, rīkojoties ar karstiem šķidrumiem vai priekšmetiem un nepazīstāmām vielām, piemēram, medikamentiem, sadzīves ķīmiju.	Vēro, kas notiek, ja neievēro drošības noteikumus, rīkojoties ar karstiem šķidrumiem vai priekšmetiem un nepazīstāmām vielām. Atbild uz jautājumiem par savu rīcību attiecībā uz karstiem šķidrumiem vai priekšmetiem un nepazīstāmām vielām. Skaidro, kāpēc jāuzmanās, rīkojoties ar karstiem šķidrumiem vai priekšmetiem un nepazīstāmām vielām.	Piedāvā problēmsituācijas (attēli, video), kur netiek ievēroti drošības noteikumi, rīkojoties ar karstiem šķidrumiem vai priekšmetiem un nepazīstāmām vielām. Jautā, kā vajadzētu rīkoties. Sagaida atbildes. Uzdot atvērto jautājumu, lai bērns skaidrotu noteikumu ievērošanas nepieciešamību.

Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Mākslas veidi un to izteiksmes līdzekļi	Variē līnijas, krāsas, tekstūras, formas un laukumus radošajā darbā.	Vēro un salīdzina krāsas, līnijas, laukumus, formas, tekstūras, faktūras apkārtējā vidē un mākslas darbā. Nosauc priekšmeta vai dabas objekta krāsu gan saviem vārdiem, gan izmantojot skolotāja piedāvātos atslēgvārdus. Parāda nosauktās krāsas, laukumus, triepienus, līnijas, tekstūras mākslas darbos. Eksperimentē ar krāsām, līnijām, laukumiem, formām, tekstūrām. Jauc pamatkrāsas; vēro, kā krāsas mainās; pārrunā iegūto rezultātu. Zīmē un glezno dažādas formas laukumus; aizpilda tos ar krāsu, tekstūru; izgriež un līmē dažādas formas un teksturējuma laukumus kolāžas kompozīcijā; veido dažādas formas un fakturē tās. Nosauc izteiksmes līdzekļus.	Piedāvā pētīt krāsas, līnijas, laukumus, formas, tekstūras mākslas darbos un apkārtējā vidē. Piedāvā radošai darbībai daudzveidīgus mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus. Aicina variēt krāsas, līnijas, laukumus, tekstūras, faktūras. Rosina bērnu eksperimentēt ar krāsām, līnijām, laukumiem, tekstūrām. Nesteidzina bērnu, ļauj izbaudīt atklājuma prieku, pārrunā iegūto rezultātu. Darbojas kopā ar bērnu un komentē savu darbību. Respektē katra bērna spēju līmeni un diferencē uzdevumus. Rosina nosaukt vizuālas atšķirības un raksturot radīto darbu izteiksmīgumu – kādu noskaņu, spēku, kustību, informāciju izsaka līnijas, formas, krāsas, tekstūras, faktūras.
	Dzied atbilstoši dziesmas tonalitātei un ritmam kopā ar pieaugušo.	Klausās pieaugušā dziedājumu. Pievienojas pieaugušā dziedājumam, mācās dziedāt atbilstoši dziesmas tonalitātei un ritmam. Dzied atbilstoši dziesmas tonalitātei un ritmam kopā ar pieaugušo.	Piedāvā klausīties, kā cilvēki dzied (dziesmu ieraksti, skolotāja dziedājums). Aicina bērnus dziedāt kopā. Atbalsta bērna ierosmi dziedāt. Dzied un/vai spēlē mūzikas instrumentu un rosina bērnu līdzdarboties. Rosina bērnu muzikālai kustību darbībai dažādās rotaļu situācijās (šūpuļdziesma lellei). Muzikālo darbību iekļauj arī dienas gaitā: dzied, iet rotaļās, klausās mūzikas ierakstus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Veic kustības atbilstoši mūzikas ritmam un tempam.	Rotaļdarbībā brīvi kustas mūzikas ritmā, apgūst latviešu tautasdeju soļus, piemēram, gājienā un tecīņus pa vienam vai pāros virzīties pa/pret dejas ceļu. Atbilstoši mūzikas daļām maina kustības virzienu. Patstāvīgi veido apli vai atrod deju partneri. Dejo pa vienam vai ar partneri. Dejo vienkāršus latviešu tautasdeju soļus.	Rosina veikt kustības atbilstoši mūzikas ritmam un tempam. Piedāvā skatīties mūsdienu deju un tautasdeju ierakstus. Demonstrē vienkāršus tautasdeju soļus (gājiena, tecīņus) un aicina tos atkārtot. Rosina dejojot pa vienam, pāri, grupās; saskaņot kustības un kustību virzienu.
	Izspēlē atsevišķas epizodes no dzirdētā literārā darba.	Klausās literāro tekstu (pasaku, dzejoli, lugu). Atbild uz jautājumiem par dzirdētā teksta saturu. Piedalās dzirdētā teksta fragmenta dramatisācijā, spēlējot kādu lomu (paša izvēlētu vai pēc skolotāja pamudinājuma).	Piedāvā klausīties pasaku, dzejoli vai lugu. Runā lieto dažādas runas intonācijas. Uzdod jautājumus par dzirdēto. Sadala lomas. Rosina bērnu lietot dažādas runas intonācijas, spēlējot savu lomu.
	Runā skaitāmpantus un īsus dzejoļus.	Klausās skaitāmpantus un īsus dzejoļus. Runā skaitāmpantus. Atbild uz jautājumiem par dzirdētā dzejoļa saturu. Runā dzejoli kopā ar skolotāju. Patstāvīgi runā īsus dzejoļus.	Piedāvā klausīties skaitāmpantus, dzejoļus. Runā dzejoli izteiksmīgi, lietojot dažādas runas intonācijas. Uzdod jautājumus par dzirdēto. Rosina runāt līdzīgi, tekstu pavadot ar bērnu ieteiktām kustībām. Aicina runāt zināmos skaitāmpantus un pavadīt tos ar kustībām. Novērtē bērna veikumu, nosaucot veikto darbību.
Radošā darbība	Vēro, klausās, spēlējas un iztēlojas; rada un īsteno ideju sevi interesējošā mākslinieciskā darbībā.	Vēro mākslas darbu, kādu dabas objektu vai priekšmetu un rod ideju radošam darbam. Rada un īsteno iecerī – iejūtas noskaņā, izsaka emocijas, vēro un attēlo novēroto un pieredzēto, eksperimentē, spēlējas mākslinieciskajā darbībā.	Piedāvā vērot (klausīties) mākslas darbu, kādu dabas objektu vai priekšmetu. Aicina pastāstīt par savu emocionālo pārdzīvojumu. Rosina bērnu veidot radošo darbu, attēlojot savu pārdzīvojumu. Visi vienojas par mākslinieciskās izteiksmes veidu vai katrs bērns izvēlas savu mākslinieciskās izteiksmes veidu. Iesaistās bērna darbībā, jautā, skaidro, iesaka, uzslavē. Respektē katra bērna spēju līmeni un diferencē uzdevumus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Mākslinieciskā darbībā eksperimentē ar dažādiem materiāliem un tehniskajiem paņēmieniem.	<p>lesaistās sarunā un mākslinieciskajā darbībā.</p> <p>Atraisās, atbrīvojas, rotaļājas, iejūtas noskaņā, attēlo, stāsta, eksperimentē, rada idejas gan spontāni, gan mērķtiecīgi.</p> <p>Rada un īsteno savu ieceri zīmējumā, gleznojumā, veidojumā, kolāžā.</p> <p>Stāsta par savu prieku, aizrautību, pārstiegumu, atklājumiem radošajā procesā.</p> <p>Novērtē radošā darba neparastumu un izteiksmīgumu.</p>	<p>Rada drošu vidi – atbalsta, ļauj darboties, nesteidzina, ieklausās, ieskatās.</p> <p>Jautā par bērna pieredzi, novēroto un piedzīvoto; noskaņo, izvirza problēmjasautājumu. Piedāvā daudzveidīgus radošā procesa veidus, mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un tehniskos paņēmienus ieceres īstenošanai.</p> <p>Diferencē uzdevumu, ja nepieciešams.</p> <p>Izstāda bērnu darbus.</p> <p>Palīdz kvalitatīvi novērtēt procesu un rezultātu, piedāvā jautājumus un atslēgvārdus refleksijai.</p> <p>Atrod īpašo un vērtīgo katra bērna darbā.</p>
	Improvizē ar skaņu rīkiem un kustībām, piebalsojot mūzikai vai attēlojot literārajā darbā dzirdēto.	<p>Mūzikas pavadījumā spēlē skaņu rīkus pēc savas izvēles.</p> <p>Pēc savas izvēles izpilda kustības mūzikas pavadījumā.</p> <p>Spēlē skaņu rīkus pēc nosacījuma.</p> <p>Klausās literārus darbus (pasakas, stāstus, dzejoļus), kurus var papildināt ar dažādām skaņu rīku radītām skaņām.</p> <p>lesaistās literāra darba apskaņošanā un/vai vienkāršā inscenējumā.</p> <p>Veic kustības atbilstoši literārajā darbā uztvertajam.</p> <p>Spēlē skaņu rīkus atbilstoši mūzikas raksturam.</p>	<p>Piedāvā klausīties mūziku.</p> <p>Piedāvā izvēlēties dažādus skaņu rīkus ritmizēšanai.</p> <p>Rosina brīvi ritmizēt, spēlēt skaņu rīkus mūzikas pavadījumā.</p> <p>lesaista bērnu ritma rotaļās, aicinot spēlēt skaņu rīkus pēc nosacījuma.</p> <p>Rosina klausīties literāru darbu, papildinot to ar kustībām, skaņu, zīmēšanu, attēliem.</p> <p>Rosina attēlot dzirdamo vai dzirdēto ar kustībām, skaņu, krāsām, attēliem u. c.</p>

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Emociju un viedokļu paušana kultūras pieredzē	Stāsta par savā radošajā darbā un mākslas darbā attēlotajiem notikumiem, tēliem, izteiktajām emocijām un idejām.	Klausās mūziku vai literāru darbu vai vēro vizuālās mākslas darbu. Pauž savas emocijas, klausoties stāstu, skaņdarbu, vērojot vizuālās mākslas darbu. Raksturo mākslas darbu un savu radošo darbu, lietojot vārdus, piemēram, <i>košs, grezns, neparasts, prasmīgs, precīzs, priecīgs, spilgts, interesants, jocīgs, mīlīgs, nopietns</i> .	Aicina bērnu klausīties literāru darbu vai mūziku un atbilstoši literārā darba vai mūzikas ritmam, tempam brīvi attēlot zīmējumā, gleznojumā savas emocijas, emocionālo noskaņu. Aicina pastāstīt par mākslas darbu un/vai savu radošo darbu un tā izraisītajām emocijām.
	Dzied tautasdziesmas, piedalās rotaļās, dejās, gatavojas gadskārtu svētkiem un piedalās to svinēšanā.	Iepazīstas ar svētku tradīcijām. Zīmē, veido radošos darbus telpu rotāšanai, apsveikuma kartītēm, izmantojot latviešu etnogrāfisko rakstu elementus. Mācās dziedāt tautasdziesmas, dejot tautasdejas. Piedalās svētku svinēšanā, priecājas par svētkiem.	Tuvojoties svētkiem, uzklausa bērnu domas par svētku svinēšanu. Iepazīstina ar svētku svinēšanas tradīcijām. Kopā plāno svētku pasākumu. Seko, lai ikviens bērns iesaistās, gūstot prieku un gandarījumu.

Dabaszinātņu mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Matērija	Praktiskā darbībā iepazīst un nosauc no plastmasas, papīra, akmens, koka izgatavotu priekšmetu īpašības.	Darbojas ar priekšmetiem, kuri izgatavoti no plastmasas, papīra, akmens, koka (kārto, savieno, izliek dažādas formas). Izvēlas, veido, būvē dažādus objektus no plastmasas, papīra, akmens, koka priekšmetiem. Mācās atšķirt materiālus. Mācās nosaukt priekšmetu raksturīgās īpašības saistībā ar to materiālu.	Piedāvā darboties ar dažādiem priekšmetiem, kuri izgatavoti no plastmasas, papīra, akmens, koka. Pievērš uzmanību materiālu īpašībām. Aicina izteikt savas domas par materiālu īpašībām un nosaukumiem. Pieņem bērna izteikumus un papildina tos.
Zemes sistēmas	Praktiskā darbībā saskata novēroto iežu un ūdens īpašības.	Darbojas, izzina (novēro, uzdod jautājumus, modelē, eksperimentē, grupē, attēlo, secina) iežus un ūdeni. Izsaka savas domas par novēroto. Mācās nosaukt iežu un ūdens raksturīgās īpašības.	Piedāvā vidi dabā un telpā pētniecībai, lai noskaidrotu, piemēram, kas notiek, ja ūdeni ielej traukā vai smiltīs. Atbalsta bērna izteikumus par iežu un ūdens īpašībām, papildina tos. Rosina vērot, pētīt, salīdzināt, eksperimentēt, pastāstīt par novēroto.
	Novēro līdzenu un nelīdzenu zemes virsmu, norāda augstas un zemas vietas tuvākajā apkārtnē.	Vēro dažādas virsmas apkārtējā vidē. Veido no dabas materiāliem līdzenas un nelīdzenas virsmas. Tuvākajā apkārtnē saskata līdzenu un nelīdzenu virsmu, norāda augstākas un zemākas vietas.	Aicina novērot apkārtējā vidē līdzenas un nelīdzenas virsmas (galda virsma, grīdas segums, smiltis smilškastē) un tās īsi raksturot. Palīdz formulēt viedokli, jautā. Rosina veidot līdzenas un nelīdzenas virsmas no dabas materiāliem. Aicina saskatīt līdzenu un nelīdzenu zemes virsmu dabā, norādīt augstākas un zemākas vietas.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Novērotās dabas parādības saista ar gadalaiku.	Vēro un nosauc dažādas dabas parādības, piemēram, lietus, sniegs, krusa, migla, varavīksne, vējš. Īsi raksturo dabas parādības (stiprs vējš, dziļš sniegs).	Organizē pastaigas dažādos laikapstākļos, pievērš bērna uzmanību dabas parādībām. Rosina vērot dabas parādības un to ietekmi uz apkārtējo vidi. Dod laiku vērošanai, jautājumu uzdošanai. Uzdod atvērtus jautājumus, rosina domāt par novēroto, sajusto. Rosina īsi raksturot dabas parādības. Novērtē, kuras dabas parādības bērns pazīst.
Visums	Vēro un nosauc novērotos debess ķermeņus.	Vēro debess ķermeņus. Nosauc debess ķermeņus un tiem raksturīgākās pazīmes, piemēram, krāsa, spožums, forma.	Kopā ar bērniem novēro, izzina debess ķermeņus, palīdz saskatīt raksturīgās pazīmes. Organizē debess ķermeņu vērojumus dažādos gadalaikos. Rosina debess ķermeņus novērot ikdienā.
Organismi	Vēro un nosauc tuvākajā apkārtnē sastopamos augus, dzīvniekus un sēnes, raksturo to pazīmes.	Novēro tuvākajā apkārtnē sastopamos augus, sēnes un dzīvniekus, to izskatu, uzvedību. Stāsta par novēroto. Nosauc tuvākajā apkārtnē sastopamos augus, sēnes un dzīvniekus, atpazīst tos attēlos, video un audio ierakstos, īsi raksturo tos.	Organizē vērojumus tuvākajā apkārtnē. Jautā par augiem, sēnēm, dzīvnieku izskatu un uzvedību, palīdz tos īsi raksturot. Piedāvā video un audio ierakstus bērna pieredzes paplašināšanai.
	Piedalās apkārtnes sakopšanā, augu un dzīvnieku kopšanā.	Darbojas kopā ar pieaugušo (laista telpaugus, grābj lapas, lasa nokritušos zarus). Stāsta par paveikto, skaidro savu darbību.	Pievērš uzmanību apkārtnē nepieciešamajiem sakopšanas darbiem, ja tādi ir. Jautā bērna domas par tiem. Aicina kopā sakārtot vidi. Darbojas dabā, telpā, rūpējoties par augiem un dzīvniekiem (telpaugu laistīšana, akvārija tīrīšana). Ikdienas situācijās aicina bērnu palīdzēt. Vaicā par cilvēka atbildību, rūpējoties par augiem un dzīvniekiem, papildina bērna teikto.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Izturas saudzīgi pret augiem un dzīvniekiem.	Pazīst tuvākajā apkārtnē sastopamos augus un dzīvniekus. Zina, ka augi un dzīvnieki ir dzīvi un pret tiem jāizturas saudzīgi. Mācās saudzēt augus un dzīvniekus.	Rosina saskatīt, kas kopīgs augiem, dzīvniekiem un cilvēkam. Sarunā noskaidro, ka visi ir dzīvi, aug, uzņem barību. Rosina izteikt domas par to, kā jāizturas pret augiem un dzīvniekiem, aicina saudzēt tos. Vēro, kā bērns izturas pret dzīvo dabu, ja nepieciešams, atgādina par saudzīgu attieksmi.
	Ar pieaugušā atbalstu ievēro drošības noteikumus saskarsmē ar augiem, sēnēm un dzīvniekiem.	Vēro dabā vai attēlos cilvēka rūpes par augiem un dzīvniekiem (barošana, kopšana, pozitīva attieksme) un to, kā tiek ievēroti drošības noteikumi. Izsaka savu viedokli par drošību saskarsmē ar augiem, sēnēm un dzīvniekiem. Vienojas ar citiem par noteikumiem, kuri ir jāievēro. Mācās ievērot drošības noteikumus saskarsmē ar augiem, sēnēm un dzīvniekiem ikdienas situācijās.	Piedāvā attēlus vai stāsta par situāciju, kurā jāievēro drošības noteikumi, piemēram, skrien svešs suns, kaķis, lido lapsene, aug nātre. Rosina izteikt savas domas, kā rīkoties droši. Pozitīvi novērtē katra bērna drošu rīcību.

Matemātikas mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Matemātikas valoda	Praktiskā darbībā nosauc priekšmetu skaitu pieci apjomā.	Atrod noteikta skaita (trīs, četri) priekšmetus. Pie noteikta skaita (trim vai četriem) priekšmetiem pieliek klāt vēl vienu. Uzliek priekšmetus atbilstoši skaitam (četri, pieci). Nosauc priekšmetu skaitu.	Aicina ņemt, grupēt, pielikt klāt vēl vienu, skaitīt un nosaukt noteikta skaita priekšmetus sadzīves situācijās, piemēram, apģērba pogas, mašīnas riteņi, dzīvnieka ķepas.
	Izvēlas atbilstošu ciparu (1–5) priekšmetu skaita apzīmēšanai.	Praktiskā darbībā mācās pazīt ciparus. Iepazīst cipara formu, kas izveidota no dažādiem materiāliem, piemēram, no koka, auduma, lamināta, filca. Izgatavo ciparus no dažādiem materiāliem. Saskata un nosauc ciparus apkārtējā vidē. Ciparu kartīti pieliek pie atbilstošas priekšmetu kopas.	Izvieta telpā noteikta skaita (1–5) attēlu un ciparu kartītes. Pievērs bērnu uzmanību cipariem apkārtējā vidē. Jautā par tiem, papildina bērna teikto, iepazīstina ar ciparu, parādot un nosaucot to. Piedāvā materiālus ciparu izgatavošanai. Piedāvā apzīmēt priekšmetu skaitu ar atbilstošu ciparu.
	Praktiskā darbībā veido priekšmetu kopas pieci apjomā dažādās variācijās.	Praktiski darbojas ar skaitāmo materiālu, izzinot skaitļa sastāvu. Veido skaitli no vieniem. Praktiskā darbībā doto skaitli dala divos vai vairākos mazākos skaitļos. Veido skaitļa sastāva dažādas variācijas (5 sastāv, piemēram, no 1, 1, 3 vai no 2, 3).	Piedāvā veidot skaitļa sastāvu praktiskā situācijā, piemēram, grupā esam 5 bērni – 3 meitenes un 2 zēni. Kopā ar bērniem sagatavo skaitāmo materiālu. Jautā par priekšmetu skaitu dažādās kombinācijās apkārtējā vidē.
Sakarības starp lielumiem	Grupē priekšmetus pēc vienas pazīmes, piemēram, krāsas, lieluma, formas.	Praktiski darbojas ar dažādiem priekšmetiem, izzinot priekšmetu pazīmes. Grupē priekšmetus pēc nosacījuma. Grupē priekšmetus pēc saviem ieskatiem un paskaidro savu izvēli.	Piedāvā dažādus priekšmetus grupēšanai, piemēram, ķirbju, saulespuķu, gurķu sēklas. Aicina sargrupēt pēc lieluma. Jautā: <i>Pēc kādas vēl pazīmes tās atšķiras?</i> Sagaida bērna skaidrojumu. Rosina sargrupēt sēklas pēc kādas citas pazīmes un paskaidrot savu izvēli.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Salīdzina priekšmetu kopas pēc skaita, lietojot jēdzienus <i>vairāk, mazāk, tikpat</i> .	Salīdzina pēc skaita vienādas vai nevienādas priekšmetu kopas, savietojot priekšmetus attiecībā viens pret vienu. Salīdzinot kopas pēc skaita, lieto jēdzienus <i>vairāk, mazāk, tikpat</i> .	Piedāvā salīdzināt nevienāda skaita priekšmetu kopas, piemēram, 15 zilās un 14 sarkanas pogas. Jautā: <i>Kā vairāk/mazāk – zilo vai sarkano pogu? Kā to var pārbaudīt?</i> Rosina savietot pogas attiecībā viens pret vienu. Jautā: <i>Kuru pogu ir vairāk/mazāk? Kas jādara, lai zilo pogu būtu tikpat, cik sarkano?</i> Par vienāda skaita kopām lieto jēdzienu <i>tikpat</i> .
	Praktiskā darbībā ar nosacītu mēru nosaka garumu (attālumu) un ietilpību (cik priekšmetu vai šķidrums vienību ietilpst noteiktā objektā).	Praktiski darbojas ar dažāda garuma, platuma un ietilpības priekšmetiem (uzliek, ieliek). Izsaka vārdos savu vērojumu, lietojot jēdzienus <i>garš/īss, plats/šaurš</i> . Mēra garumu un ietilpību ar nosacīto mēru.	Aicina atrast priekšmetus, kas atšķiras pēc lieluma, garuma, platuma, un piedāvā tos salīdzināt. Lieto atbilstošus jēdzienus un rosina bērnu lietot šos jēdzienus. Uzslavē bērnu par jaunā jēdziena lietojumu. Piedāvā problēmsituāciju, kurā nepieciešams izmērīt ietilpību, piemēram, cik glāžu ūdens var ieliet krūzē. Aicina skaidrot, ko dara, kāpēc dara un pie kāda secinājuma nonāk. Līdzīgi mēra garumu, piemēram, jautā: <i>Kā var izmērīt attālumu no krēsla līdz durvīm?</i> Rosina domāt, kāds varētu būt nosacītais mērs. Parāda, kā mērs jāpieliek pie mērāmā objekta sākumpunkta un kā veikt mērīšanu. Darbojoties kopā ar bērniem, veic mērīšanu. Rosina izdomāt, kādi vēl varētu būt nosacītie mēri.
	Pēc nosacījuma un radoši veido sakārtojumus, to skaitā ritmiskas rindas, no priekšmetiem un ģeometriskajām figūrām, kas atšķiras pēc vienas pazīmes.	Turpina iesāktu ritmisko rindu. Izdomā un saliek ritmisku rindu (sakārtojumus) dažādos virzienos – horizontāli, vertikāli vai pa diagonāli, piemēram, krelles, celiņu, torni.	Rada situāciju, kurā jāveido ritmiska rinda. Veido ritmiskas rindas, piemēram, krelles. Nosauc katra rindas nākamā priekšmeta pazīmi, piemēram, liels, mazs. Rosina saskatīt ritmiskumu sadzīvē. Piedāvā bērnam salikt paša izdomātu ritmisku rindu.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Figūru īpašību, novietojuma un raksturojošo lielumu izpēte	Praktiskā darbībā apkārtējā vidē izzina ģeometriskās plaknes figūras (riņķi, trijstūri, četrstūri) un telpiskus ķermeņus (lodi, kubu, piramīdu) un raksturo to formu.	Atšķir apaļas un stūrainas formas priekšmetus. Liek vienu figūru uz otras un salīdzina tās. Saista ģeometriskās plaknes figūras un telpiskus ķermeņus ar pazīstamiem objektiem (riņķis – vingrošanas aplis, gredzens u. c., piramīda – mājas tornis). Grupē ģeometriskās figūras, nosauc tās un raksturo to formu.	Izvieta telpā apaļas un stūrainas formas priekšmetus un rosina darboties ar tiem. Piedāvā grupēšanai dažāda lieluma ģeometriskās plaknes figūras (riņķis, trijstūris, četrstūris) un telpiskus ķermeņus (lode, kubs, piramīda). Lieto jēdzienus <i>riņķis, trijstūris, četrstūris, lode, kubs, piramīda</i> . Aicina apkārtējā vidē saskatīt dažādas ģeometriskās figūras, to skaitā telpiskus ķermeņus un pastāstīt par tiem.
	Nosauc objekta atrašanās vietu telpā, lietojot jēdzienus <i>virš, zem, pie, aiz, blakus</i> .	Veic darbības ar dažādiem priekšmetiem telpā attiecībā pret sevi vai objektu – novieto <i>virš, zem, aiz, pie, blakus</i> . Atrod nepieciešamo objektu pēc norādījuma, nosauc tā atrašanās vietu.	Piedāvā dažādas rotaļas, piemēram, meklēt, kur atrodas kāds priekšmets. Aicina atnest priekšmetu vai nosaukt priekšmeta atrašanās vietu telpā.

Tehnoloģiju mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Vajadzību un iespēju apzināšana Risinājuma meklēšana un izvēle	Atbild uz jautājumiem par ieceres īstenošanas nepieciešamību.	Saskata nepieciešamību izgatavot kādu produktu savām vai citu vajadzībām, piemēram, putnu barotavu. Spriež, kādam jābūt labam gala produktam, lai tas atbilstu iecerei (putnu barotava, kura neizmirst un kuru var iekarināt kokā). Pēta apkārtējo vidi savas ieceres īstenošanai. Atbild uz jautājumiem par savu pieredzi līdzīga produkta gatavošanā. Izvēlas vienu piemērotāko variantu savas ieceres īstenošanai.	Uzklausa un atbalsta bērna vajadzību izgatavot kādu produktu. Jautā par produkta nepieciešamību, kādam mērķim tas paredzēts. Rosina kopīgi pieņemt vērtēšanas kritērijus labam gala produktam. Palīdz pierakstīt kritērijus vai aicina tos atzīmēt citādi. Rosina izpētīt apkārtējo vidi ieceres īstenošanai. Jautā par bērna pieredzi vai līdzdalību līdzīga produkta radīšanā, darba veikšanā. Rosina izdomāt vienu vai vairākus variantus savas ieceres īstenošanai, piemēram, necaurspīdīga vai caurspīdīga, liela vai maza, ūdensizturīga barotava. Jautā bērnam, kādi materiāli un kādā veidā varētu tikt izmantoti. Palīdz izvēlēties vienu piemērotāko variantu.
Risinājuma plānošana un īstenošana	Izsaka ideju savas ieceres īstenošanai un izvēlas materiālus.	Apkārtējā vidē meklē nepieciešamos materiālus savas ieceres īstenošanai. Izvēlas nepieciešamos materiālus, patstāvīgi vai kopā ar pieaugušo sagatavo tos.	Rosina apkārtējā vidē meklēt un izvēlēties nepieciešamos materiālus. Palīdz, ja nepieciešams, piemērotu materiālu sagādāšanā (arī sadarbībā ar vecākiem). Uzdod jautājumus par bērna ieceres īstenošanu: <i>Ko tu vēlies izgatavot? Kādus materiālus un darba piederumus tu izmantosi? Ko un kā darīsi?</i> Uzklausa un piedāvā dažus risinājumus vai atbalsta materiālus. Ja nepieciešams, palīdz ar padomu.
	Mācās īstenot savu ieceri, ievērojot drošības noteikumus attiecībā uz darba piederumu un instrumentu lietojumu.	Iekārto savu darba vietu. Meklē risinājumus savas ieceres īstenošanai. Secīgi veic plānotos ieceres īstenošanas soļus, pakāpeniski nonāk līdz gala rezultātam. Ja nepieciešams, lūdz palīdzību, padomu pieaugušajam.	Aicina bērnu plānot, kā iekārtot savu darba vietu. Aicina atcerēties un pateikt, kādi drošības noteikumi jāievēro, strādājot ar izvēlētajiem materiāliem un darbarīkiem, piemēram, īlenu, šķērēm. Ja bērnam noteikumi nav zināmi, iepazīstina ar tiem. Aicina veikt plānotos ieceres īstenošanas soļus. Vēro bērna darbību, atbalsta un palīdz.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Risinājuma vērtēšana un pilnveide	Mācās novērtēt savas ieceres īstenošanas procesu un rezultātu, atbildot uz pieaugušā jautājumiem vai neverbāli, paužot emocijas par darba rezultātu.	Atbild uz jautājumiem par savas ieceres īstenošanas soļiem. Mācās vērtēt savas ieceres rezultātu (gala produktu) pēc iepriekš izvirzītajiem kritērijiem. Izsaka priekšlikumus produkta pilnveidei.	Jautā par ieceres īstenošanas soļiem: <i>Ko tu dariji? Kā tu to paveici? Kas veicās viegli, kas – grūti?</i> Jautā par izmantotajiem tehnoloģiskajiem paņēmieniem. Aicina izvērtēt gala produktu pēc iepriekš kopā ar bērniem izvirzītajiem kritērijiem.
Darbs ar materiāliem un to apstrādes tehnikas	Apgūst dažādus tehnoloģiskos paņēmienus un drošības noteikumus savas ieceres īstenošanai no papīra un tekstilmateriāliem: līmējot savieno detaļas; plēš papīru pa līniju; loka papīru divās daļās, lai iegūtu sev vēlamu formu (kartīte); ar šķērēm izgriež vienkāršu formu siluetus.	Izvēlas papīru, tekstilmateriālus un tehnoloģiskos paņēmienus. Stāsta par drošības noteikumiem. Vienmērīgi noklāj ar līmi savienojamās detaļas. Izmanto materiālam atbilstošu līmi. Piespiež uzlikto detaļu un pārliecinās, vai tā ir pielīmēta.	Rosina bērnu izvēlēties materiālus līmēšanai. Vēro un darbojas kopā ar bērnu, iesaka dažādas detaļu savienošanas iespējas, tās līmējot.
		Satver plānu papīra strēmeli starp abu roku rādītājpirkstu un īkšķi. Viegli saspiežot papīru starp pirkstiem, lēni plēš to pa noteiktu līniju.	Rada situāciju, kurā nepieciešams noplēst papīru pa noteiktu līniju, piedāvājot plānu un ne pārāk lielu papīra lapu plēšanai. Darbojas kopā ar bērnu, aicinot eksperimentēt ar plēšanu, kamēr izdodas noplēst pa līniju. Plēš papīru, stāstot, kā to dara. Ja nepieciešams, parāda, palīdz.
		Vēro, kā locīt papīru. Mācās locīt plānu papīru. Loka papīru divās daļās; locījuma vietu nogludina ar pirkstiem, nedaudz piespiežot.	Darbojas kopā ar bērnu, lokot un stāstot, ko un kā dara. Pievērš uzmanību precizitātei papīra locīšanā. Rosina novērtēt savu darbu.
		Griež pa taisnu un liektu līniju. Izgriež vienkāršu formu (apaļu, stūrainu).	Pārrunā drošības noteikumus, darbojoties ar šķērēm (kā satvert, griezt, padot, uzglabāt). Piedāvā apvilkt un izgriezt siluetu. Piedāvā dažādus materiālus griešanai, piemēram, papīru, tekstilu, dabas materiālus. Vēro bērnu, vajadzības gadījumā parāda, kā pareizi griezt ar šķērēm.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Rada telpisku konstrukciju, kombinē dažādus materiālus un to sastiprināšanas paņēmienus.	Izvēlas materiālus noteikta objekta konstruēšanai. No konstruēšanas materiāliem rada telpiskus objektus. Eksperimentē ar materiālu sakārtošanu un sastiprināšanu, darbojoties ar dažādu veidu (vienlaikus ne vairāk kā diviem) materiāliem. Darbojoties iepazīst dažādu formu savienojamības iespējas. Savieno detaļas bez palīgīdzekļiem, nosauc izveidoto konstrukciju. Stāsta par savas konstrukcijas stabilitāti, izturību, savienojumu precizitāti.	Piedāvā dažādus materiālus, rosina izzināt to īpašības un savienojamības iespējas. Rosina veidot bērna izvēlēta objekta, piemēram, pils, konstrukciju. Jautā par konstrukcijas izveidei nepieciešamajiem materiāliem. Atbalsta bērna darbošanos. Rosina izvērtēt, kā izveidotā konstrukcija atbilst iepriekš pārrunātajiem kritērijiem, piemēram, vai ir stabila, vai detaļas ir precīzi savienotas.
	Veido regulāras un neregulāras formas no dažādiem veidošanas materiāliem – veltnē starp plaukstām un uz pamatnes, noapaļo, izvelk un formē atsevišķas detaļas, veido iespaidumus.	Veido no veidošanas materiāla regulāras vai neregulāras formas, veltnē, izvelk detaļas no vienas pikas. Savieno atsevišķas detaļas. Vingrinās veidošanas materiāla veltnēšanā starp plaukstām vai uz plaknes, piemēram, uz paliktņa vai uz auduma ar faktūru (mežģīnes, maisauduma), mainot piespieduma stiprumu. Piespiež veidošanas materiālu virsmai, izsmērē, nogludina. Veido punktu un līniju iespaidumus veidošanas materiālā.	Piedāvā dažādus veidošanas materiālus, piemēram, mīklu, mālu. Rosina bērnu veidot regulāras un neregulāras formas. Darbojas kopā ar bērnu, vēro bērna darbību. Ja nepieciešams, demonstrē dažādus veidošanas paņēmienus (veltnēšanas kustības, detaļu izvilksana, nospieduma ieguves iespējas, instrumentu pielietošana) ar dažādiem veidošanas rīkiem. Iedrošina bērnu spēlēties un eksperimentēt. Rosina papildināt izveidoto formu, izmantojot veidošanas palīgriekus (koka irbulīšus, saldējuma kociņus, stieples, salmiņus u. c.) punktu un līniju iespaidumu veidošanai plastiskā materiālā. Palīdz bērnam, aicina viņu novērtēt savu darbu.
	Mācās pareizi turēt un lietot rakstāmpiederumus, darbarīkus.	Novēro, kā pareizi turēt un lietot rakstāmpiederumus un darbarīkus. Izvēlas un mācās tos lietot atbilstoši vajadzībai.	Piedāvā bērnam daudzveidīgus un atbilstošus rakstāmpiederumus, darbarīkus. Demonstrē bērnam, kā tos pareizi satvert un lietot.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	<p>Veic atsevišķas darbības ēdiena pagatavošanā, nosauc garšīgus un veselīgus pārtikas produktus.</p>	<p>Nosauc veselīgus pārtikas produktus, kurus ikdienā lieto uzturā. Atbild uz jautājumiem par veselīgu pārtikas produktu apstrādes veidiem. Mācās apstrādāt veselīgus pārtikas produktus (mazgāt, griezt, lobīt) pirms to lietošanas uzturā.</p>	<p>Sagādā (sadarbībā ar iestādes administrāciju) veselīgus pārtikas produktus. Piedāvā iepazīt pēc izskata, garšas un smaržas veselīgus pārtikas produktus (augļus, ogas, dārzeņus, graudaugus, garšaugus u. c.). Rosina atpazīt un nosaukt notīrītus veselus vai sagrieztus, sasmalcinātus pārtikas produktus. Rosina apstrādāt veselīgus pārtikas produktus (mazgāt, griezt, lobīt).</p>

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Fiziskās aktivitātes	Pārvietojas dažādās vidēs pēc nosacījuma: soļo, skrīen, rāpo, lien, veļas, lec, mācās noturēt līdzsvaru.	Pārvietojas dažādā tempā un ar virziena maiņu. Lec ar abām kājām uz priekšu, uz augšu. Lec uz vadošās kājas. Rāpo uz priekšu, atpakaļ, sānis. Pārvietojas pa dažāda augstuma šķēršļiem un virsmām (taisna, slīpa, šaura, plata). Pārvietojas pa vertikāliem šķēršļiem (zvedru siena). Pārvietojas pa līniju, joslu, iezīmētā laukumā. Piedalās kustību rotaļās. Zina, kādi drošības noteikumi jāievēro pārvietojoties, un mācās tos ievērot.	lekārto vidi, nodrošinot iespēju bērnam pārvietoties un pārvarēt šķēršļus dažādos veidos. Piedāvā kustību uzdevumus ar nosacījumu (pārvietoties dažādos virzienos – uz priekšu, atpakaļ, sānis). Piedāvā inventāru šķēršļu joslas izveidei. Veido šķēršļu joslas ar 3–4 kustību uzdevumiem. Piedāvā daudzveidīgu inventāru (lielāku, mazāku, smagāku, vieglāku, augstāku, zemāku) vienam un tam pašam kustību uzdevumam. Piedāvā kustību uzdevumus, kas veicami individuāli, pāros un mazās grupās. Piedāvā kustību rotaļas.
	Pārvar šķēršļus dažādos veidos pēc paša un/vai skolotāja izvirzītiem nosacījumiem sev piemērotā tempā.	Saskata šķērslī un izvēlas tā pārvarēšanas veidu. Mēģina pārvarēt šķērslī dažādos veidos. Iepazīst sava ķermeņa kustību spējas, priecājas par paveikto.	Rosina izmēģināt dažādus šķēršļa pārvarēšanas veidus, apzinoties sava ķermeņa iespējas.
	Pārvieta priekšmetus dažādos veidos pēc paša un/vai skolotāja izvirzītiem nosacījumiem: tver, padod, ripina, velk, stumj, met, sper.	Met priekšmetu noteiktā virzienā ar vienu, ar abām rokām. Tver pieaugušā mestu priekšmetu. Met un tver bumbu atsītienā pret grīdu. Met horizontālā mērķī. Vada (ripina, stumj, vel) priekšmetu ar roku, pārvietojoties dažādos veidos (pietupienā, rāpojot). Ripina priekšmetu pāros.	

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Drošība un veselība	Ar prieku iesaistās fiziskajās aktivitātēs telpās un ārā un stāsta, ka veselīgi dzīvot nozīmē lietot veselīgu uzturu, ievērot dienas režīmu, ģērbties atbilstoši laikapstākļiem, regulāri iesaistīties fiziskajās aktivitātēs; mācās ievērot veselīga dzīvesveida principus.	Zina, ka jālieto daudzveidīgs uzturs (augļi, dārzeņi, graudaugi, piena produkti u. c.). Zina, ka jāievēro dienas režīms (laikus jāiet gulēt, jāēd regulāri – noteiktās ēdienreizēs). Zina, ka jāģērbjas atbilstoši laikapstākļiem. Zina, ka regulāri jāpiedalās fiziskās aktivitātēs. Stāsta par veselīga dzīvesveida ieradumiem.	Piedāvā attēlus vai stāsta par problēmsituāciju, kurā netiek ievērots kāds no veselīga dzīvesveida pamatprincipiem. Rosina izteikt savas domas par iespējamām sekām. <i>Jautā: Kas jāievēro, lai labi justos?</i> Piedāvā attēlus vai video par veselīgu dzīvesveidu. <i>Jautā: Ko tu ievēro? Kas vēl ir jāievēro?</i>
	Mācās saskatīt iespējamās traumu gūšanas veidus (sasitumi, zilumi, nobrāzumi) un rīkojas atbilstoši norādījumiem, kas saistīti ar drošību.	Stāsta par savu pieredzi saistībā ar traumu gūšanu. Stāsta, kas jāievēro, lai izvairītos no traumām. Mācās apzināties traumu gūšanas iespējas ikdienā un izvairīties no tām.	Rosina dalīties pieredzē attiecībā uz traumu gūšanu. <i>Jautā: Kāpēc šajā gadījumā radās trauma?</i> Kopā secina, kas jāievēro, lai izvairītos no traumām. Atgādina par traumu gūšanas iespēju konkrētā situācijā. Uzslavē bērna apzinātu rīcību.
	Stāsta par savām nepatīkamajām sajūtām un izjūtām.	Vēro un nosauc dažādas citu cilvēku darbības, piemēram, mazgāšanās dušā, atrašanās aukstā telpā, sadošanās rokās rotaļas laikā. Stāsta par patīkamām un nepatīkamām sajūtām un izjūtām.	Ikdienas situācijās pievērš bērna uzmanību viņa sajūtām un izjūtām. <i>Jautā: Kā tu jūties? Kas tev ir patīkami, kas – nepatīkami?</i>
	Ikdienā ievēro personīgo higiēnu.	Vēro pieaugušā demonstrētās ar personīgo higiēnu saistītās darbības (mazgā un slauka rokas, ķemmē matus, slauka degunu, muti). Veic ar personīgo higiēnu saistītās darbības sev pieņemamā tempā.	Demonstrē un aicina veikt ar personīgo higiēnu saistītās darbības. Sniedz īsas norādes. Seko, kā bērns ievēro iepriekš pārrunātos higiēnas noteikumus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Stāsta, kādi individuālie aizsardzības līdzekļi jālieto, pārvietojoties ar velosipēdu un skrejriteni.	Iepazīstas ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (ķivere, ceļu sargi, roku un elkoņu sargi), kas jālieto, pārvietojoties ar velosipēdu un skrejriteni. Ieklausās pieaugušā skaidrojumā par riskiem, veicot konkrētas kustības, aktivitātes. Mācās uzvilkt aizsargekipējumu.	Skaidro un demonstrē, kāds aizsargekipējums jālieto, pārvietojoties ar velosipēdu un skrejriteni; kāpēc ir jāievēro drošības noteikumi. Seko, lai bērns regulāri ievērotu drošības noteikumus.

6. pielikums

Mācību satura apguves norise pirmsskolas izglītības 3. posmā

Valodu mācību joma	84
Sociālā un pilsoniskā mācību joma	88
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	93
Dabaszinātņu mācību joma	99
Matemātikas mācību joma	102
Tehnoloģiju mācību joma	105
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	110

Mācību satura apguves norise pirmsskolas izglītības 3. posmā

Valodu mācību joma

*Sasniedzamais rezultāts valsts valodā mazākumtautību izglītības programmās.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Saziņa kontekstā	Skaidro, kāpēc cilvēki sazinoties lieto valodu.	Lieto valodu ikdienā, sazinoties ar bērniem un pieaugušajiem. Stāsta par savu saziņas pieredzi. Spriež, kāpēc cilvēki sazinoties lieto valodu.	Rosina bērnu padomāt, kāpēc saziņā viņš izmanto valodu. Uzklausa un pieņem bērna viedokli. Ja nepieciešams, papildina bērna teikto.
	Jautā par neskaidro un atbild uz konkrētu jautājumu.	Iesaistās dialogā, uzklausa citus. Uzrunā citus, lai jautātu. Mācās nepārtraukt runātāju. Saprotami atbild uz jautājumu.	Rada situācijas, kurās nepieciešams sarunāties, piemēram, kopīgi jāveic darbs. Rosina bērnus izdomāt kopīgas nodarbes, spēlēties kopā. Seko, kā bērns ievēro saziņas kultūru – klausās cita runā, nepārtrauc, izsaka domu skaidri un saprotami.
	Piedalās sarunā, nepārtrauc runātāju.	Vēršas pie cita, uzrunājot to. Stāsta par sev aktuālo lietu, notikumu. Klausās, kad stāsta cits. Piedalās sarunā, izsaka domas, mācās tās pamatot.	Aicina izvērtēt dažādas ikdienas dzīves situācijas vai dzirdēto literārā darba fragmentu. Uzdod atvērtos jautājumus: <i>Kāpēc? Kā tu domā? Kā tu rīkotos?</i> Pieņem bērna viedokli, rosina to pamatot.
	Lieto runas intonācijas, paužot emocijas atbilstoši saziņas situācijai.	Klausās tekstus, kas tiek runāti dažādās intonācijās, un dzirdēto attēlo ar balsi, mīmiku, ķermeņa žestiem. Runājot lieto saziņas situācijai atbilstošas intonācijas.	Aicina saziņas situācijā saklausīt dažādas intonācijas un pamatot savu viedokli. Rosina lietot runā dažādas intonācijas. Seko, lai bērns lieto saziņas situācijai atbilstošas intonācijas.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	*Atbild uz jautājumiem par redzēto un dzirdēto; jautā, lai iegūtu informāciju.	Atsaucas uz aicinājumu un norādījumu ikdienas saziņā. Nosauc ikdienā lietojamus priekšmetus un darbības. Īsi raksturo sevi. Atbild uz vienkāršiem jautājumiem par sevi un darbībām, kuras veic. Jautā par ikdienā piedzīvoto.	Ikdienā runā nesteidzīgi, skaidri un saprotami izrunājot vārdus. Piedāvā spēles, rotaļas, kurās jāatbild uz jautājumiem par savu izskatu, ģimeni, vecumu, aizraušanos, mājām un ikdienā veiktajām darbībām. Ja bērnam grūti atbildēt, uzdod jautājumu, kurā ietverta iespējamā atbilde. Veido problēmsituācijas, kurās bērnam jāuzdod vienkārši, īsi jautājumi par ikdienas norisēm. Uzdod atvērtus jautājumus, kuros iekļauti apgūtie jaunie vārdi. Ikdienā rosina un seko, lai bērns izsaka latviešu valodā savas vajadzības. Ja nepieciešams, palīdz formulēt vajadzību, vispirms ļaujot padomāt un atcerēties vajadzīgos vārdus. Uzslavē bērnu par katru jaunu sasniegumu.
	*Iesaistās sarunā par tematiem, kuri saistīti ar ikdienu un mācību procesu.	Jautā un atbild uz jautājumiem, kuri saistīti ar ikdienu. Stāsta par sev aktuālo lietu, notikumu. Klausās, kad stāsta cits. Piedalās sarunā par sev aktuālu tematu, izmantojot apgūto vārdu krājumu.	
	*Izsaka savas vajadzības.	Vēršas pie cita, uzrunājot to. Atbild uz vienkāršiem jautājumiem par savu vajadzību. Izsaka ar ikdienu saistītas vajadzības, piemēram, <i>es gribu zīmēt</i> .	
Teksts un tekstveide	Klausās tekstu, nosauc tajā darbojošās personas, atstāsta notikumus, izdomā teksta turpinājumu.	Pēc teksta klausīšanās meklē atbildes uz jautājumiem, izmantojot attēlus, vārdu kartes. Nosauc darbojošās personas, raksturo tās. Atstāsta notikumus pareizā secībā ar atbalsta materiāliem vai bez tiem. Izdomā stāsta turpinājumu un izstāsta to.	Stāsta pasakas, stāstus ar uzskati un bez tās. Lasa priekšā. Jautā par stāstīto un lasīto: <i>Kas? Kāds? Cik? Ko darīja?</i> Rosina izdomāt teksta turpinājumu un jautā: <i>Kā tu domā, kas notiks pēc tam?</i> Nesteidzina, ļauj padomāt, uzslavē. Aicina novērtēt bērna izdomāto teksta turpinājumu.
	Saprotami un secīgi stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, arī par savām emocijām un rīcību.	Pēc teksta klausīšanās atbild uz jautājumiem un jautā par neskaidro. Saprotami un secīgi stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, arī par savām emocijām un rīcību.	Aicina bērnu pastāstīt par redzēto, dzirdēto un piedzīvoto. Uzdod jautājumus, lai bērns izteiktos skaidri un stāstītu secīgi. Nepārtrauc runātāju un vajadzības gadījumā labo teikto, piemēram, saskaņo locījumus, darbības vārdu laikus. Rosina bērnu novērtēt savu stāstīšanas prasmi.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Valodas struktūra	Atšķir un nosauc skaņas vārdos.	Paspilgtināti izrunājot skaņas, nosaka to skaitu vārdā. Piedalās daudzveidīgās darbībās, kurās jāsaklausa, jāatšķir un jānosauc skaņas, piemēram, nosauc attēlā redzamā priekšmeta nosaukumu pa skaņām. Atšķir un nosauc skaņas vārdos.	Piedāvā rotaļas un spēles skaņu saklausīšanai vārdos. Izrunā vārdu pa skaņām. Aicina runāt līdzi un pie katras nosauktās skaņas veic kādu iepriekš norunātu kustību, tad kopā secina, cik skaņu vārdā. Izrunā vārdu pa skaņām, apzīmējot katru skaņu ar priekšmetu, piemēram, ozolzīli. Rosina saskaitīt priekšmetus, nosakot skaņu skaitu vārdā. Pēc tam vēlreiz visi kopā skaļi izrunā vārdu pa skaņām. Paspilgtināti izrunājot skaņas, kopā ar bērniem nosaka to skaitu vārdā. Aicina patstāvīgi nosaukt skaņas vārdā.
	Pareizi izrunā visas skaņas.	Klausās un atdarina pareizu skaņu izrunu. Klausās un pareizi atkārto grūtāk izrunājamas skaņas. Ikdienā pareizi izrunā visas skaņas.	Piedāvā spēles un rotaļas pareizas skaņu izrunas veidošanai. Runā lēni, pareizi izrunā visas skaņas. Pievērš uzmanību tam, kā bērns izrunā skaņas vārdos, vajadzības gadījumā demonstrē pareizu izrunu. Nenorāda uz kļūdaini izrunātu skaņu, bet kopā ar bērnu izrunā to vēlreiz, pēc tam aicina bērnu izrunāt skaņu pašam.
	Skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu.	Klausās skaņas skanējumā. Nosauc saklausīto skaņu. Atrod skaņai atbilstošo burtu un parāda to.	Aicina nosaukt burtus, kurus pazīst. Piedāvā visiem spēlēt spēli "Skaņa – burts", atrodot skaņai atbilstošo burtu. Paspilgtināti izrunā skaņu. Rosina atrast skaņai atbilstošo burtu un parādīt to. Ja nepieciešams, palīdz bērnam un parāda vajadzīgo burtu.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Lasa vārdus, saprot izlasīto.	Nosauc apkārtņē un tekstā redzamos pazīstamos burtus. Nosauc zināmam burtam atbilstošu skaņu. Saliek vārdu no burtiem, ievērojot virzienu no kreisās puses uz labo. Lasa savu vārdu. Lasa īsus vārdus apkārtējā vidē, grāmatās, žurnālos, digitālos informācijas avotos.	Lasīšanai piedāvā burtus, īsus vārdus un vārdu spēles. Rada situācijas, kurās nepieciešams izlasīt, piemēram, kādu uzrakstu. Cenšas strādāt ar bērniem mazās grupās vai individuāli.
	Raksta rakstītos burtus neierobežotā laukumā.	Patstāvīgi raksta burtu elementus (svītra, lociņš, ovāls, pusovāls, cilpa). Saskata apkārtņē, tekstā pazīstamus rakstītos burtus, nosauc tos. Pazīst un pārvelk rakstītos burtus. Raksta rakstītos burtus.	Piedāvā dažādu veidu vingrinājumus burtu elementu rakstīšanai, pārvilkšanai. Seko pareizam zīmuļa satvērienam. Aicina uzrakstīt jau zināmos rakstītos burtus. Rada situāciju, kurā piedāvā iemācīties rakstīt jaunu burtu. Piedāvā rakstīt, piemēram, smiltīs, uz papīra vai gaismas galda neierobežotā un ierobežotā laukumā. Aicina novērtēt, kā burts izdevies, kā to varētu uzrakstīt vēl labāk.
	*Mācās pareizi izrunāt skaņas.	Klausās un atkārtō dzirdētās skaņas. Atšķir skaņas pēc skanējuma (īss vai garš patskanis). Vingrinās īso un garo patskaņu, līdzskaņu un divskaņu izrunā. Mācās pareizi izrunāt skaņas vārdos.	Piedāvā vingrinājumus un spēles skaņu izrunas veidošanai, īpaši garo patskaņu, divskaņu un citu skaņu, kas nav bērna dzimtajā valodā, izrunai. Runā lēni, saprotami, paspilgtinot apgūstamo skaņu. Rosina runāt pareizi, kļūdas gadījumā demonstrē pareizu skaņas izrunu, aicina bērnu runāt kopā ar skolotāju.
	*Pazīst iespīestos burtus, lasa un saprot īsus ikdienas situācijās un mācību procesā biežāk lietojamus vārdus.	Pazīst sev nozīmīgus burtus. No dažādiem materiāliem veido burtus, iepazīstot to formu un vizuālo attēlu. Nosauc izveidoto burtu. Atrod un nosauc apkārtējā vidē burtus, kurus pazīst. Lasa dažus vārdus, piemēram, savu vārdu, uzrakstus, norādes.	Parāda jauno burtu un nosauc to. Aicina attēlot burtu, izmantojot dažādus materiālus un nosaukt attēloto burtu. Kopā ar bērniem veido uzrakstus, sava vārda kartīti. Aicina apkārtņē saskatīt zināmos burtus, vārdus un izlasīt tos.

Sociālā un pilsoniskā mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Indivīds	Apzinās sevi un piederību ģimenei; stāsta par savu dzīvesvietu un tās tuvāko apkārtni, kur jūtas emocionāli un fiziski droši.	Stāsta par sevi un piederību ģimenei. Stāsta par savu dzīvesvietu un tuvākajā apkārtnē esošajiem objektiem. Mācās nosaukt savas dzīvesvietas adresi.	Aicina bērnu pastāstīt par sevi un piederību ģimenei, arī par savu dzīvesvietu un tuvākajā apkārtnē esošajiem objektiem. Rīko pastaigas, mācību ekskursijas tuvākajā apkārtnē, aicina vērot ielu nosaukumus un numurus vai māju nosaukumus. Kopā noskaidro vārda <i>adrese</i> nozīmi. Pārrunā ar bērniem, kāpēc ir jāzina savas dzīvesvietas adrese. Rosina lietot savu adresi dažādās rotaļu situācijās, piemēram, nosaucot adresi taksometra vadītājam.
	Nosauc savas un cita emocijas (skumjas, bailes, izbrīns, pārsteigums) un mācās tās paust atbilstoši situācijai.	Runā, stāsta par savām un cita emocijām, izjūtām ikdienas situācijās. Nosauc savas un cita emocijas. Mācās paust emocijas un pārvaldīt uzvedību.	Piedāvā rotaļas dažādu emociju atpazīšanai, nosauc emocijas. Pārrunā, kā cilvēks izrāda savas emocijas. Pārrunā, kā cilvēks var savaldīt savas emocijas. Kopīgi modelē dažādas situācijas.
	Stāsta par izglītības iestādi, kuru apmeklē, piemēram, nosaukums, adrese, darbinieki, telpas, grupas telpa, galvenie notikumi.	Iepazīstas ar izglītības iestādes un grupas nosaukumu vai numuru. Atbildot uz jautājumiem, stāsta, kuru grupu un izglītības iestādi apmeklē; nosauc izglītības iestādes adresi; stāsta par darbiniekiem, telpām, grupu, notikumiem. Saviem vārdiem stāsta par izglītības iestādi.	Rosina atrast izglītības iestādes nosaukumu. Pārrunā, kāpēc grupai un iestādei nepieciešams nosaukums; kas un kāpēc strādā izglītības iestādē; kādas telpas ir izglītības iestādē un kādam nolūkam tās paredzētas; kādi notikumi ir palikuši atmiņā.
	Novērtē paša izvēlētu un patstāvīgi veiktu darbību.	Atbild uz jautājumu par to, ko vēlas darīt. Paskaidro darba vai rotaļas secību; skaidro, kādu rezultātu vēlas sasniegt. Stāsta par savu darbību un sasniegto rezultātu. Mācās izteikt vērtējumu savam un cita darbam – kas izdevās labi, ko nākamreiz darīs citādi.	Ja nepieciešams, palīdz bērnam izvēlēties darbības mērķi. Uzmundrina, iedrošina bērnu darboties pašam, jautā, ko un kāpēc viņš dara. Paslavē par darbošanos, izdomu, sasniegto rezultātu. Iedrošina nākamajām patstāvīgajām darbībām.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Sabiedrība un sadarbība	Sadarbojoties īsteno kopīgu uzdevumu un vienojas par kopīgu mērķi.	Aicina uz sadarbību grupas biedrus, lai sasniegtu iecerēto rezultātu. Papildina cita piedāvāto rīcības veidu ar saviem priekšlikumiem. Sadarbojoties ieklausās citā, uzklausa citu domas, jautā citu domas. Mācās piekāpties vai uzņemties iniciatīvu.	Piedāvā veikt uzdevumu kopā ar draugu vai nelielā grupā. Ja sadarbība ar draugu izdodas,icina izvēlēties sadarbībai kādu citu grupas biedru vai nelielu grupu (2–3 bērni). Novērtē un kopā ar bērnu pārrunā, kā viņš jūtas, vai uzdevumu izdevās paveikt.
	Skaidro un atšķir labu rīcību no sliktas; vajadzības gadījumā sniedz emocionālu un praktisku atbalstu.	Vēro dažādus uzvedības modeļus. Pauž savu attieksmi par vēroto. Mācās ievērot labas uzvedības noteikumus saskarsmē. Stāsta par labas un sliktas rīcības piemēriem, prognozē to iespējamās sekas.	Pievērš uzmanību labas un sliktas rīcības piemēriem ikdienas situācijās. Rosina novērtēt rīcību un prognozēt tās iespējamās sekas. Piedāvā spēlēt lomu spēles, izspēlēt labu un sliktu rīcību. Aicina novērtēt savu rīcību ikdienas situācijās.
	Nosauc ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112 un skaidro, kuros gadījumos to nepieciešams izmantot.	Stāsta par situācijām, kurās jāvēršas pie pieaugušā pēc palīdzības (svešinieks uzrunā un aicina doties līdzi, cits cilvēks aizskar bērna ķermeni, kādam citam ir nepieciešama palīdzība, bērns sajūt bailes, sāpes, pamana briesmas u. c.). Piedalās lomu spēlēs. Ikdienas dzīvē pievērš uzmanību gadījumiem, kad jāvēršas pie pieaugušā pēc palīdzības. Stāsta, kādi ir glābšanas dienesti un to pamatfunkcijas. Stāsta, kuros gadījumos jāzvana uz 112. Piedalās spēlēs un modelē situācijas, kurās nepieciešama glābšanas dienestu palīdzība.	Atbalsta bērnu, kurš ir nedrošs, neaktīvs. Pārrunā, kuros gadījumos un kāpēc jāvēršas pie pieaugušā pēc palīdzības. Modelē vēlamo rīcību nedrošās situācijās. Ievēro un atbalsta bērna individuālo vajadzību pēc drošības. Piedāvā skatīties videoierakstus, analizēt situācijas. Pārrunā glābšanas dienestu pamatfunkcijas. Organizē tikšanos ar glābšanas dienestu darbiniekiem. Pārrunā, kā jārikojas nedrošās situācijās, kuros gadījumos jāzvana uz 112.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Kultūru daudzveidība	Skaidro, ka cilvēki ir dažādi: runā dažādās valodās, dažādi svin svētkus.	Vēro apkārtnē un attēlos pēc izskata un paradumiem atšķirīgus cilvēkus. Stāsta par kopīgo un atšķirīgo cilvēku izskatā, valodā un rīcībā. Skaidro, ka cilvēki sazinās dažādās valodās, viņiem ir atšķirīgi svētki un tradīcijas svētku svinēšanā. Mācās pieņemt atšķirības.	Rosina vērot cilvēkus apkārtnē un attēlos, saskatīt kopīgo un atšķirīgo. Pievērs bērna uzmanību dažādām saziņā lietotajām valodām. Jautā, kuras valodas bērns zina, kurās valodās viņš prot sarunāties, kurās valodās sazinās ģimenē, kurās valodās runā Latvijā. Aicina nosaukt svētkus, kurus svin ģimenē. Jautā par svētku svinēšanas tradīcijām Latvijā. Salīdzina svētku tradīcijas. Rosina pieņemt atšķirības svētku svinēšanā, respektējot katra cilvēka izvēli, ja tā netraucē citus.
	Skaidro, ka Latvija ir daļa no pasaules.	Zina, ka dzīvo Latvijā. Pastāsta, ka Latvija ir valsts, kurā ir pilsētas un lauki, upes, ezeri, dzīvo dažādu tautību cilvēki utt. Stāsta, kuras valstis vēl zina. Skaidro, ka Latvija ir daļa no pasaules.	Noskaidro bērna zināšanas par Latviju. Aicina pastāstīt par citām, bērnam zināmām valstīm. Skaidro, ka Latvija ir viena no pasaules valstīm. Piedāvā attēlus un video par Latviju un citām bērnu minētajām valstīm.
	Atpazīst un nosauc Latvijas valsts simbolus – karogu, ģerboni un himnu, mācās ar cieņu izturēties pret tiem.	Atbild uz jautājumu, kurā valstī dzīvo. Piedalās valsts svētkos, klausās un dzied valsts himnu, pazīst valsts karogu, iepazīst Latvijas ģerboni. Saprot, ka pret valsts simboliem jāizturas ar cieņu. Apgūst uzvedības noteikumus himnas skanēšanas laikā.	Pievērš uzmanību izglītības iestādē novietotajai Latvijas valsts simbolikai. Jautā par Latvijas valsts simboliem, papildina bērna teikto. Akcentē izturēšanos ar cieņu pret Latvijas valsts simboliem. Organizē valsts himnas atskaņošanu un pārrunā uzvedības noteikumus, kas jāievēro tās skanēšanas laikā.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Noteikumi	Saprot vienotu kārtības un drošības noteikumu nozīmi, ievēro tos.	Piedalās sarunā par noteikumiem telpās, kurās uzturas. Pārrunā, kāpēc ir nepieciešami noteikumi. Izsaka savus priekšlikumus, kādus noteikumus ieviest grupā, piemēram, runāt mierīgā balsī. Vienojas par noteikumiem, kuri visiem jāievēro izglītības iestādes telpās. Spriež par sekām, kas varētu notikt, ja neievēro noteikumus. Ievēro kārtības un drošības noteikumus izglītības iestādē.	Jautā par bērnam zināmiem noteikumiem iestādes telpās, kurās viņš uzturas. Pievērš bērna uzmanību simboliem, uzrakstiem telpās, jautā bērna viedokli, skaidro to nozīmi. Rosina skaidrot kārtības un uzvedības noteikumu ievērošanas nepieciešamību. Atkārtoti aktualizē drošības noteikumus pirms pasākuma un atbilstoši vajadzībai. Iesaista bērnu jaunu noteikumu pieņemšanā, ja tādi nepieciešami. Rosina spriest par par sekām, kas varētu notikt, ja neievēro noteikumus.
	Patstāvīgi sagatavojas darbam, izvēloties nepieciešamos materiālus.	Izvēlas nepieciešamos resursus darbam, piemēram, ja zina, ka būs jāgrīez papīrs, paņem papīru un šķēres. Sakārto savu darbavietu pirms un pēc darbošanās.	Vienojas ar bērniem par dažādu mācību materiālu atrašanās vietu telpā. Kopā ar bērniem izvieto mācību materiālus telpā. Rosina bērnu patstāvīgi sagatavot savu darba vietu. Paredz laiku, lai bērns patstāvīgi varētu sagatavoties darbam.
	Patstāvīgi ģērbjas un seko līdzī sava apģērba kārtībai, apzinās laikapstākļu ietekmi uz apģērba izvēli.	Vingrinās aizsiet auklas, aizvilkt rāvējslēdzēju, sapogāt pogas. Patstāvīgi apģērbjas. Pārbauda sava apģērba kārtību.	Nodrošina materiālus un laiku, lai bērns varētu vingrināties apģērba un apavu dažādu aizdares veidu apguvē. Parāda vienkāršāko paņēmieni apavu auklu sasiešanai. Rosina paskatīties spogulī, lai pārbaudītu sava apģērba kārtību.
	Ēd, ievērojot galda kultūru.	Ēdot ievēro galda kultūru (skaļi nesarunājas; sakošļā ēdienu ar aizvērtu muti; krūzi tur aiz osas vienā rokā; lai izsmeltu pēdējo šķidrumu no šķīvja, to paliec virzienā no sevis; karotē un uz dakšīņas paņem nedaudz ēdiena; vajadzības gadījumā ēdienu pietur ar dakšīņu un sagriež ar nazi; lieto salveti). Dakšīņu satver no augšas, kad sāk mācīties lietot nazi.	Pievērš uzmanību glīti servētam galdam. Aicina to novērtēt un pārrunā, kas jādara, lai katru dienu būtu gaumīgs galda klājums. Rosina ievērot galda kultūru. Ja nepieciešams, palīdz bērnam. Paspalv bērnu par centību. Piedāvā bērnam pašam uzlikt ēdienu uz sava šķīvja (ieliet zupu). Seko līdzī tam, kā bērns ievēro galda kultūru.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	<p>Prognozē dažādas rīcības sekas ar personīgo veselību un drošību saistītās ikdienas situācijās (saskarsme ar pazīstamu cilvēku un svešinieku, veselībai kaitīgu vielu lietošanas un sadzīves traumatisma risku mazināšana mājās, izglītības iestādē, uz ielas, rotaļās brīvā dabā, pie ūdenstilpēm un spēļu laukumos, kā arī ugunsdrošības, ceļu satiksmes drošības, elektrodrošības noteikumi).</p>	<p>Kopā ar skolotāju pārrunā drošības noteikumus, kas saistās ar personīgo veselību un drošību. Atbild uz jautājumiem, kāpēc ir jāievēro drošības noteikumi. Iepazīstas ar ugunsdrošības, ceļu satiksmes drošības un elektrodrošības noteikumiem izglītības iestādē. Ievēro apgūtos ceļu satiksmes noteikumus. Kopā ar pieaugušo pareizi lieto elektroierīces (dators, interaktīvā tāfele u. c.). Prognozē, kas varētu notikt, ja neievērotu noteikumus. Stāsta, kā rīkotos nedrošā situācijā.</p>	<p>Modelē problēmsituācijas drošības noteikumu apguvei. Pārrunā drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību. Seko, kā bērns ievēro drošības noteikumus. Vajadzības gadījumā organizē atkārtotas sarunas par noteikumiem. Piedāvā attēlus vai stāsta par problēmsituācijām, kurās netiek ievēroti noteikumi. Pārrunā, kādas varētu būt rīcības sekas dažādās ar personīgo veselību un drošību saistītās ikdienas situācijās, ja neievērotu ugunsdrošības, ceļu satiksmes drošības, elektrodrošības un citus noteikumus. Kopā izspēlē dažādas nedrošas situācijas.</p>

Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Mākslas veidi un to izteiksmes līdzekļi	Zīmē, glezno, veido, rada kolāžu, mērķtiecīgi variē un kombinē krāsas, līnijas, laukumus, tekstūras dažādos formātos un ritmos.	Vēro un salīdzina krāsas, līnijas, laukumus, formas, tekstūras, faktūras un raksturo tās saviem vārdiem un izmantojot skolotāja piedāvātos atslēgvārdus. Eksperimentē ar krāsām, līnijām, laukumiem, formām, tekstūrām. Patstāvīgi zīmē un glezno dažādas formas laukumus; zīmē, griež un līmē dažādas formas un tekstūrējuma laukumus kolāžas kompozīcijā; veido dažādas formas un faktūrē tās. Stāsta par savu pieredzi vērojot, gleznojot, kombinējot, veidojot. Nosauc izteiksmes līdzekļus, to raksturu (ātrs, spēcīgs, maigs, mīļīgs, kluss, skaļš, ass, mīksts utt.).	Rosina saskatīt mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un to izteiksmīgumu (noskaņa, raksturs) mākslas darbos un apkārtējā pasaulē. Piedāvā radošai darbībai daudzveidīgus mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus (krāsa, tekstūra, triepiens, laukums, forma, līnija, punkts). Rosina bērnu eksperimentēt ar krāsām, līnijām, laukumiem, tekstūrām. Nesteidzina bērnu, ļauj izbaudīt atklājuma prieku, pārrunā iegūto rezultātu. Aicina variēt krāsas, līnijas, laukumus, tekstūras, faktūras. Respektē katra bērna spēju līmeni un diferencē uzdevumus. Rosina bērnu raksturot radīto darbu izteiksmīgumu – kādu noskaņu, spēku, kustību un informāciju izsaka līnijas, formas, krāsas, tekstūras.
	Dzied individuāli atbilstoši dziesmas tonalitātei un ritmam ar pavadījumu un bez tā.	Klausās dziesmu ierakstus vai skolotāja dziedājumu. Dzied bērnu dziesmas, latviešu tautsdziesmas. Dzied aktīvi, atbilstoši individuālajām spējām. Dzied izteiksmīgi, vieglā, gaišā balsī, neforsējot, bez pavadījuma (<i>a capella</i>) vai ar to. Pavada dziedāšanu ar kustībām, vienkāršiem skanošajiem žestiem vai skaņu rīkiem, piemēram, dziesmas ievaddaļā vai starpspēlēs. Radoši izmanto kustības, skaņu rīkus un skanošos žestus dziesmu pavadījumam. Dzied grupā vai individuāli ar pavadījumu un bez tā atbilstoši dziesmas tonalitātei un ritmam.	Piedāvā bērnam klausīties dziesmu ierakstus un savu (skolotāja) dziedājumu. Rosina dziedāt ar pavadījumu un bez tā. Dzied kopā ar bērnu, iedrošina, atbalsta. Dzied vai atskaņo bērnu dziesmas, apvieno dziedāšanu ar kustībām, skanošajiem žestiem vai skaņu rīku spēlēšanu. Aicina bērnu improvizēt. Atbalsta bērna vēlmi dziedāt.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Dejo vienkāršus deju soļus atbilstoši mūzikas ritmam un tempam.	Veic kustības atbilstoši mūzikas ritmam un tempam. Apgūst vienkāršus deju soļus, piemēram, gājienā, tecīņus, palēciena soli, galopā virzīties gatvē vai aplī (pa/pret dejas ceļu). Atbilstoši mūzikas daļām maina kustības virzienu. Patstāvīgi veido apli vai atrod deju partneri. Dejo pa vienam vai ar partneri. Dejo atbilstoši mūzikas ritmam un tempam. Saviem vārdiem stāsta par dejošanas nozīmību – aizrautību, prieku, svētķu izjūtu u. c.	Rosina veikt kustības atbilstoši mūzikas ritmam un tempam. Piedāvā skatīties mūsdienu deju un tautasdeju ierakstus. Ja nepieciešams, demonstrē deju soļus. Seko līdzī bērna stājai. Aicina novērtēt dejošanas nozīmi.
	Izspēlē pašu izdomātu vai literārā darba sižetu.	Klausās tekstu (pasaku, stāstu, dzejoli, lugu). Atbild uz jautājumiem par dzirdētā teksta saturu, izsaka savu viedokli par tēlu rīcību. Piedalās dzirdētā vai paša izdomātā teksta dramatisācijā, izspēlējot kādu lomu (paša izvēlētu vai pēc pamudinājuma). Runā lieto dažādas runas intonācijas.	Piedāvā klausīties pasaku, stāstu, dzejoli vai lugu. Runā lieto dažādas runas intonācijas. Uzdod jautājumus par dzirdēto tekstu un tēlu rīcību. Rosina bērnu pašu izdomāt tekstu dramatisācijai. Palīdz sadalīt lomas.
	Runā dzejoļus; maina balss skaļumu un runas tempu atbilstoši dzejoļa saturam.	Klausās dzejoļu ierakstus. Izsaka savu viedokli par dzirdēto (skaļums, temps, uzsvērti vārdi). Eksperimentē ar balss skaļumu, runas tempu, kopā ar skolotāju runājot dzejoli. Runā dzejoļus, mainot balss skaļumu, runas tempu.	Piedāvā klausīties dzejoļu ierakstus vai pats norunā dzejoli, mainot balss skaļumu, runas tempu. Aicina eksperimentēt ar runas skaļumu un tempu. Aicina bērnu novērtēt pašam savu runu.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Radošā darbība	Vēro, klausās un iztēlojas; rada un īsteno ideju daudzveidīgā mākslinieciskā darbībā.	<p>lesaistās sarunā, mākslas darba vērošanā un mākslinieciskajā darbībā ar dažādu mērķievirzi (stāstīt, izrotāt, izteikt emocijas u. c.).</p> <p>Rada un īsteno ieceri – iejūtas noskaņā, izsaka emocijas, vēro un attēlo novēroto un pieredzēto, eksperimentē, spēlējas, mērķtiecīgi pārveido, savieno, izmaina, kombinē objektus mākslinieciskajā darbībā.</p> <p>Stāsta par savu radošo procesu, ieceres radīšanu un īstenošanu.</p> <p>Apliecina savu prieku, aizrautību, pārsteigumu, atklājumus, šaubas radošajā procesā.</p> <p>Novērtē sava un grupas biedru radošo darbu.</p>	<p>Aktualizē bērna pieredzi, noskaņo viņu mākslas darba uztveršanai, izvirza problēmjaudātājumu, kopā ar bērnu vēro un analizē daudzveidīgus mākslas darbus.</p> <p>Piedāvā daudzveidīgus nosacījumus radošā procesa ierosināšanai – vērot, klausīties mūziku vai stāstu, spēlēties, iztēloties u. c.</p> <p>Pārrunā ar bērnu darba ieceri, plāno procesu un rezultātu, atbalsta bērna ieceri.</p> <p>Respektē katra bērna spēju līmeni un diferencē uzdevumus.</p> <p>Rosina novērtēt radošā darba procesu, rezultāta izteiksmīgumu un nozīmību, piedāvā atslēgvārdus refleksijai.</p> <p>Jautā, palīdzot aprakstīt vārdos bērna radošo darbību (katrā reizē 1 vai 2 jautājumi): <i>Ko tu gribēji attēlot/izteikt? Kura vieta tavā darbā vislabāk atbilst tavai iecerei (ir vispriecīgākā, precīzākā, neparastākā)? Ko tu darīji pirmo reizi? Ko tu darīji citādi?</i></p> <p>Uzklausa bērnu un, ja nepieciešams, papildina viņa teikto, atrodot unikālo katrā darbā.</p>

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	<p>Mākslinieciskajā darbībā mērķtiecīgi eksperimentē ar paša izvēlētiem materiāliem un tehniskajiem paņēmieniem.</p>	<p>Rada vizuālās mākslas darbus, izmantojot dažādus materiālus un tehniskos paņēmienus.</p> <p>Patstāvīgi veido sižetisku vai dekoratīvu kompozīciju no izgrieztiem vai izplēsti papīra vai auduma siluetiem.</p> <p>Rada kompozīciju plaknē uz cietas pamatnes vai telpā (maketu), kombinē vairākus materiālus, izvēlas savai iecerei atbilstošus tehniskos paņēmienus.</p> <p>Stāsta par saviem novērojumiem, izjūtām, atklājumiem, izvēlēm radošajā darbībā.</p> <p>Pamato materiālu izvēli, raksturo to lietošanas noteikumus.</p> <p>Vienojas ar grupas biedriem par atbilstošu vietu darbu izstādīšanai – pie sienas, uz galda vai grīdas, visus kopā vai katru citā telpas vietā.</p>	<p>Nodrošina dažādu materiālu pieejamību, demonstrē to pielietojumu.</p> <p>Rosina radīt kompozīcijas dažādos vizuālās mākslas veidos, izmantojot dažādus materiālus un pēc savas izvēles eksperimentējot ar tehniskajiem paņēmieniem.</p> <p>Piedāvā zīmēt/gleznot uz liela formāta (A1 formāta loksne, tapešu rullis, kartona iesaiņojuma kastes, asfaltēts celiņš, smilšu pludmale u. c.) un ļoti maza formāta (piezīmju bločiņš, parketa dēlītis u. c.) virsmām.</p> <p>Vēro bērnu darbību.</p> <p>Ja nepieciešams, diferencē uzdevumu.</p> <p>Rosina gleznot un radīt kolāžas uz krāsaina pamata, papildinot krāsu laukumus ar krāsu nospiedumiem, zīmējumiem, aplikācijām, faktūru, veidojumiem plaknē.</p> <p>Rosina gleznot ar dažādiem otas triepieniem.</p> <p>Rosina bērnu izteikt savu viedokli par izjūtām un atklājumiem.</p> <p><i>Jautā: Kura vieta tavā darbā vislabāk atbilst tavai iecerei? Kā tu to panāci? Ko tu darīji? Ko tu darīji vispirms, ko – pēc tam?</i></p> <p>Uzklausa bērna teikto un, ja nepieciešams, papildina.</p> <p>Jautā, vai bērns vēlas savu darbu izstādīt apskatei, vienojas par atbilstošu vietu.</p> <p>Palīdz izstādīt bērnu darbus.</p>

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	<p>Muzicē individuāli un kopā ar citiem: dzied, spēlē skaņu rīkus, izpilda (improvizē) muzikāli ritmiskas kustības.</p>	<p>Darīna skaņu rīkus no pieejamajiem materiāliem. Spēlē pēc dotajiem ritma modeļiem, kā pavadījumu izmantojot klasisko vai tautas mūzikas skaņdarbu. Spēlē kopā ar citiem nelielās orķestra grupās. Improvizē, izpildot muzikāli ritmiskas kustības. Sacer savas dziesmas, dejas, skaņdarbus. Brīvi, pēc savas ieceres sniedz priekšnesumu grupas biedriem, ģimenei.</p>	<p>Rosina bērnus no pieejamajiem materiāliem darināt skaņu rīkus (bundziņas, šeikerus, lietus kokus u. c.). Sniedz kustību un ritma idejas rotaļām ar improvizāciju. Rada interesi par muzicēšanu grupā. Iesaista bērnu muzicēšanā kopā ar citiem. Aicina mūzikas ritmā improvizēt ar kustībām un radīt deju. Rosina bērnus nelielās grupās sacerēt mūziku, izmantojot ksilofonu, metalofonu vai citus instrumentus. Palīdz bērnam formulēt ieceri, jautājot, piemēram, par skaņdarba raksturu, tēlu, nosaukumu, atskaņošanā izmantojamo instrumentu. Ievēro, atbalsta un rosina bērna brīvo radošo darbību, piemēram, pieraksta bērna sacerētu dziesmu, palīdz jaunrades dejas veidošanā, instrumentu izvēlē. Rosina, palīdz izvēlēties īsas pasakas un muzikālo materiālu vienkāršiem inscenējumiem.</p>

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Emociju un viedokļu paušana kultūras pieredzē	Stāsta par savu pieredzi radošā darbībā, raksturo vizuālās mākslas, mūzikas un literārā darba radīto pārdzīvojumu.	<p>lesaistās sarunā par sabiedrības un kultūras vērtībām, pievērš uzmanību mākslas darbiem.</p> <p>Klausās mūziku, literāru darbu vai vēro vizuālās mākslas darbu.</p> <p>Stāsta par redzēto un izjusto, iztēlojas darbības, notikumus un vidi, saistot stāstījumu ar savu pieredzi.</p> <p>Pauž attieksmi un mākslas darba rosinātās emocijas saviem vārdiem vai ar piedāvātajiem atslēgvārdiem, piemēram, <i>greznis, vienkāršs, skaidri saprotams, noslēpumains, iejūtīgs, nomierinošs, svinīgs, rotaļīgs, jautrs, skumjš, mīlīgs, nopietns</i> u. c.</p> <p>Mākslas darbos gūtās emocijas un idejas izsaka zīmējumā, gleznojumā, dziesmā vai kustību improvizācijā.</p> <p>Spriež par mākslas darba un sava radošā darba nozīmību kultūras kontekstā, piemēram, iepriecināti tuvinieki.</p>	<p>Rosina sarunu par sabiedrības un kultūras vērtībām aktuālajā situācijā (svētki, notikumi, darāmie darbi, laikapstākļi u. c.).</p> <p>Piedāvā bērnam vērot daudzveidīgus mākslas darbus un klausīties dažāda žanra un rakstura skaņdarbus.</p> <p>Aicina pastāstīt, kādas emocijas un domas izraisīja dzirdētais un redzētais, rosina paust savu attieksmi.</p> <p>Uzdod bērnam jautājumus, piemēram, <i>Kas piesaista tavu uzmanību? Kāpēc? Kurš attēls vai skaņdarbs saviļņo, nomierina, iepriecina?</i></p> <p>Pieņem visas bērna atbildes.</p> <p>Ja nepieciešams, piedāvā daudzveidīgus atslēgvārdus emociju un vērtību apzīmēšanai.</p> <p>Rosina izteikt emocijas un idejas savā mākslinieciskajā darbībā.</p> <p>Rosina izvērtēt mākslas darba un bērna radošā darba nozīmību.</p>
	Iepazīst latviešu un citu tautu tradicionālajai kultūrai raksturīgās dejas, dziesmas, zīmes, svētkus.	<p>Dzied tautasdziesmas, piedalās rotaļās, dejās.</p> <p>Klausās un stāsta pasakas.</p> <p>Piedalās gadskārtu svētku norises plānošanā un svinēšanā.</p> <p>Atveido etnogrāfiskā raksta zīmes un saviem vārdiem stāsta par to nozīmi.</p>	<p>Rada interesi par latviešu un citu tautu (ja grupā ir citas tautības bērns) tradicionālajai kultūrai raksturīgo.</p> <p>Aicina dziedāt tautasdziesmas, piedalīties rotaļās un dejās.</p> <p>Atskaņo vai lasa pasakas.</p> <p>Ja iespējams, kopā ar bērniem apmeklē muzeju, piedāvā vērot attēlus un video.</p> <p>Noskaidro bērna pieredzi par gadskārtu svētkiem un aicina iesaistīties svētku norises plānošanā.</p> <p>Ja nepieciešams, papildina bērna teikto ar savu stāstījumu, atbalsta svētku norises sagatavošanā.</p> <p>Aicina bērnu atveidot savos radošajos darbos iegūto informāciju, emocionālo attieksmi pret redzēto un dzirdēto.</p>

Dabaszinātņu mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Matērija	Eksperimentējot salīdzina no stikla, koka, plastmasas, papīra, akmens izgatavotu priekšmetu īpašības un to izmantošanas iespējas.	Darbojas ar materiāliem (kārtu pēc norādes, grupē pēc savas izvēles, pamato savu darbību). Stāsta par materiālu īpašībām, nosauc materiālus. Salīdzina materiālus pēc noteikta vai paša izvirzīta kritērija, piemēram, plīst/neplīst, smags/viegls. Stāsta par savu pieredzi materiālu izmantošanā.	Piedāvā stikla, koka, plastmasas, papīra, akmens priekšmetus. Aicina salīdzināt, piemēram, stikla, plastmasas un papīra glāzes un pastāstīt par novēroto.
Zemes sistēmas	Novērojot, salīdzinot un eksperimentējot izzina apkārtnē raksturīgo iežu un ūdens īpašības.	Darbojas ar iežiem (kārtu pēc norādes, grupē pēc savas izvēles, pamato savu darbību). Raksturo iežu īpašības, piemēram, cietību, plastiskumu, formu, krāsu. Darbojas ar ūdeni, raksturo to (šķidrums, ciets). Salīdzina iežus pēc noteikta vai paša izvirzīta kritērija.	Piedāvā pētniecībai iežus un ūdeni (arī ledu). Rosina izpētīt iežus un ūdeni, nosaukt to īpašības. Aicina grupēt iežus pēc nosacījuma un bērna izvēles. Atbalsta bērna izteikumus par iežu kopīgajām un atšķirīgajām īpašībām. Rosina pastāstīt par novēroto.
	Novēro līdzenu un nelīdzenu zemes virsmu tuvākajā apkārtnē un stāsta par novēroto.	Tuvākajā apkārtnē vēro līdzenu un nelīdzenu zemes virsmu. Stāsta par novēroto zemes virsmu.	Aicina novērot tuvākajā apkārtnē zemes virsmu un uzdod atvērtus jautājumus par to. Rosina saskatīt līdzenu un nelīdzenu zemes virsmu un pastāstīt par to. Dod laiku vērot, domāt, skaidrot.
	Stāsta par atšķirīgās diennakts daļās un gadalaikos novērotajām pārmaiņām dabā un laikapstākļiem.	Saista izmaiņas dabā, piemēram, slapjas vai sausas smiltis ar konkrētu dabas parādību. Vēro un saskata izmaiņas diennaktī (gaišs/tumšs, auksts/silts, kluss/skaļš). Vēro un saskata izmaiņas dabā atšķirīgos gadalaikos. Stāsta par novērotajām pārmaiņām tuvākajā apkārtnē dažādos gadalaikos, diennakts daļās un laikapstākļos.	Organizē pastaigas dažādos laikapstākļos un diennakts daļās. Pievērš bērna uzmanību dažādiem dabas objektiem, pauž pozitīvu attieksmi pret jebkuriem laikapstākļiem. Jautā: <i>Kāpēc? Kā tu domā? Kā tu to uzini?</i> Rosina stāstīt par novēroto. Rosina radoši attēlot novēroto un pastāstīt par radošo darbu.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Visums	Novēro debess ķermeņus, stāsta par novēroto.	Novēro debess ķermeņus dažādās diennakts daļās. Raksturo novērotos debess ķermeņus dažādās diennakts daļās. Stāsta par debess ķermeņu augstumu virs horizonta un novietojumu attiecībā pret vērotāju.	Rosina vērot un raksturot debess ķermeņus. Vērojot Sauli, pievērš uzmanību tās augstumam virs horizonta dažādās diennakts daļās. Pievērš bērna uzmanību drošībai un veselībai, vērojot Sauli.
Organismi	Novērojot, salīdzinot un eksperimentējot izzina tuvākajā apkārtnē raksturīgo dzīvo organismu – augu, dzīvnieku un sēņu – pazīmes.	Saskata un novēro tuvākajā apkārtnē sastopamos gadalaikam raksturīgos augus, sēnes un dzīvniekus, stāsta par novēroto (izskats, uzvedība, augšana, barība). Salīdzinot un eksperimentējot izzina dzīvo organismu pazīmes.	Organizē pastaigas un vērojumus dabā dažādos gadalaikos. Jautā par augiem, sēnēm, dzīvnieku izskatu un uzvedību, palīdz tos raksturot, pievēršot uzmanību raksturīgākajām pazīmēm. Piedāvā materiālus (sēklas, lapas u. c.) pētīšanai un eksperimentu veikšanai. Rosina pastāstīt par novēroto un eksperimentos secināto.
	Iesaistās tuvākās apkārtnes sakopšanas darbos.	Sakārto savu darba vietu. Palīdz citiem sakārtot telpu pēc kopīgi veikta darba. Piedalās tuvākās apkārtnes sakopšanā.	Pozitīvi novērtē bērna ieinteresētību uzturēties sakārtotā vidē, bērna iniciatīvu un piedalīšanos apkārtnes sakopšanā. Veido situācijas, kurās bērns var izrādīt iniciatīvu un piedalīties vides sakopšanas darbos.
	Saprot, ka jāsaudzē daba un tās resursi.	Zina, ka dabas resursi ir augi, dzīvnieki, ieži, ūdens, no kuriem iegūst ikdienas dzīvē nepieciešamās lietas un produktus, piemēram, no koka ražo papīru. Izsaka spriedumus, savas domas par vajadzību taupīt resursus. Mācās taupīt dabas resursus un skaidro savu rīcību.	Rosina fantazēt par izmaiņām dabas resursos, piemēram, kas notiktu, ja būtu ļoti daudz ūdens, ja ūdens nebūtu vispār, ja visa zeme būtu klāta tikai ar ūdeni. Pārrunā, kāpēc jātaupa ikdienā izmantojamās lietas. Īsi pastāsta, kā iegūst papīru. Piedāvā situācijas, kurās bērns var taupīt resursus, piemēram, izvēlēties stikla glāzi vai papīra glāzi, salīmēt sabojātu grāmatu.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Ievēro un skaidro drošas uzvedības noteikumus saskarsmē ar dzīvniekiem, augiem un sēnēm.	Stāsta par savu pieredzi, droši rūpējoties par augiem un dzīvniekiem. Zina, kādi noteikumi jāievēro saskarsmē ar augiem un dzīvniekiem (neaiztiek, nekaitina, neglauda svešus dzīvniekus, neaizskar ar rokām nepazīstamus augus, nerauj lapas un ziedus apstādījumos un aizsargājamās teritorijās). Skaidro drošas uzvedības noteikumus saskarsmē ar dzīvniekiem, augiem un sēnēm.	Pievērs uzmanību drošībai saskarsmē ar augiem, sēnēm un dzīvniekiem (runā par konkrētām situācijām un bērnu pieredzi). Jautā, kāpēc jāievēro drošas uzvedības noteikumi saskarsmē ar dzīvniekiem, augiem un sēnēm, papildina bērna teikto. Ikdienā pievērs uzmanību bērna drošībai.

Matemātikas mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Matemātikas valoda	Praktiskā darbībā nosauc priekšmetu skaitu desmit apjomā.	Atrod noteikta skaita priekšmetus. Pie noteikta skaita priekšmetiem pieliek klāt vēl vienu un nosauc priekšmetu skaitu. Uzliek priekšmetus atbilstoši skaitam. Grupē priekšmetus desmit apjomā dažādos veidos. Nosauc priekšmetu skaitu katrā grupā.	Piedāvā spēles un rotaļas, kurās jāskaita objekti vai tie jāgrupē pēc noteikta skaita. Aicina ņemt, grupēt, skaitīt un nosaukt noteikta skaita priekšmetus ikdienā sadzīves situācijās.
	Skaitu apzīmē ar tam atbilstošiem cipariem, raksta ciparus.	Praktiskā darbībā turpina iepazīt ciparus. Izjūt cipara formu taustot, izstaigājot to, pēc tam attēlo ciparu ar savu ķermeni. Saskata un nosauc ciparus apkārtējā vidē. Ciparu kartīti pieliek pie atbilstošas priekšmetu kopas. Praktiskā darbībā nosauc priekšmetu skaitu. Raksta ciparus.	Izvieta telpā ciparu un noteikta skaita attēlu kartītes. Pievērš bērna uzmanību cipariem apkārtējā vidē. Jautā par ciparu, aicina parādīt un nosaukt to. Piedāvā materiālus ciparu izgatavošanai. Piedāvā apzīmēt priekšmetu skaitu ar atbilstošiem cipariem. Rosina iepazīt cipara formu, piemēram, saskatīt līdzību ar kādu priekšmetu vai dabas objektu. Piedāvā rakstīt ciparus uz dažādām virsmām (smiltīs, uz papīra, uz gaismas galda) neierobežotā laukumā.
	Praktiskā darbībā veido skaitļa sastāva dažādas variācijas desmit apjomā.	Praktiski darbojas ar skaitāmo materiālu, izzinot skaitļa sastāvu. Veido skaitli no vieniem. Praktiskā darbībā dala skaitu, divās, trīs utt. daļās. Veido skaitļa sastāva dažādas variācijas (10 sastāv, piemēram, no 4, 4, 2 vai no 1, 9).	Piedāvā veidot skaitļa sastāvu praktiskā situācijā, piemēram, grupā ir 10 bērni – 5 meitenes un 5 zēni. Rosina sadzīves situācijās saskatīt dažādas skaitļa variācijas, piemēram, cik logu mājai katrā stāvā, cik logu pavisam. Kopā ar bērniem sagatavo skaitāmo materiālu.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Sakarības starp lielumiem	Grupē priekšmetus pēc vairākām pazīmēm, piemēram, krāsas, lieluma, formas, nozīmes, materiāla.	Saskata apkārtējā vidē dažāda lieluma, formas un krāsas priekšmetus. Grupē priekšmetus pēc nosacījuma, piemēram, dzeltenās mašīnas kārtā vienā rindā, zaļās – otrā rindā. Patstāvīgi izvēlas pazīmi, pēc kuras grupēt priekšmetus.	Piedāvā dažāda lieluma un formas priekšmetus salīdzināšanai, grupēšanai. Jautā: <i>Kā var sagrupēt šos priekšmetus?</i> Rosina nosaukt dažādas pazīmes, gaida bērna atbildes. Rosina bērnu sagrupēt priekšmetus pēc savas izvēles un pamatot to.
	Salīdzina priekšmetus, priekšmetu kopas pēc skaita un lieluma, lietojot jēdzienus <i>vairāk, mazāk, tikpat, lielāks, mazāks</i> .	Salīdzina vienādas un nevienādas priekšmetu kopas pēc vienas pazīmes. Salīdzina priekšmetus, lietojot jēdzienus <i>vairāk, mazāk, lielāks, mazāks</i> . Salīdzina vienādas un nevienādas kopas pēc skaita skaitot vai neskaitot (savieto priekšmetus attiecībā viens pret vienu), lieto jēdzienus <i>tikpat, vairāk, mazāk</i> .	Uzklausa bērna teikto, apstiprina viņa paveikto. Līdzdarbojas, rosinot likt priekšmetus dažādos veidos. Aicina salīdzināt priekšmetus pēc lieluma un skaita.
	Ar nosacītiem mēriem nosaka garumu, platību, ietilpību.	Piedāvā risinājumus dažādu priekšmetu mērīšanai, izvēloties nosacītu mēru. Mēra ikdienas situācijās garumu ar dažādiem nosacītiem mēriem, piemēram, ar zīmuli, ar pēdām. Mēra platību ar nosacītu mēru, piemēram, uz šķīvja uzliekot cepumus, uz papīra lapas uzliekot klucīšus. Mēra ietilpību ar nosacītu mēru, piemēram, ar lielu vai mazu karoti, ar lielu vai mazu glāzi. Skaidro mērīšanas procesu un rezultātu.	Piedāvā problēmsituācijas, kurās nepieciešams mērīt ar nosacītu mēru. Līdzdarbojas, izliekot dažādus materiālus garuma, platības un ietilpības mērīšanai. Jautā par mērīšanas procesu un rezultātu.
	Ar lineālu mēra garumu.	Iepazīstas ar dažāda garuma un dažādu veidu lineāliem, kurus izmanto biežāk. Pēta uz lineāla centimetru iedaļas. Mēra ar lineālu garumu plaknē.	Piedāvā lineālu izpētei un mērīšanai. Aicina bērnu pastāstīt, ko viņš ir izpētījis. Papildina bērna teikto, skaidrojot, ka uz lineāla ir atzīmētas pieņemtās garuma mērvienības – centimetri. Skaidro, kā pareizi lietot lineālu, un aicina mērīt dažādu objektu garumu.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Pēc nosacījuma un radoši veido sakārtojumus, to skaitā ritmiskas rindas no priekšmetiem un ģeometriskajām figūrām.	Saskata ritmu apkārtējā vidē (tapetēs, aizkaros, apģērbā, ēkās u. c.), dabā (diena/nakts, gadalaiki), kustībās. Turpina ritmisku rindu pēc nosacījuma (skaits, krāsa, forma, lielums). Skaidro sakārtojuma sakarības. Izdomā un kārtu savu sakārtojumu, to skaitā ritmisko rindu.	Palīdz saskatīt ritmu apkārtējā vidē, dabā, kustībās. Piedāvā turpināt jau iesāktu ritmisko rindu vai citu sakārtojumu. Rosina veidot paša izdomātus sakārtojumus, to skaitā ritmiskas rindas. Aicina bērnu skaidrot izveidoto sakārtojumu.
	Izsaka pieņēmumu par skaitu attēlos un priekšmetu kopās un skaitot to pārbauda.	Vēro pieaugušā piedāvātos priekšmetus un priekšmetu kopas. Izsaka pieņēmumu par to skaitu. Skaitot pārbauda savu pieņēmumu. (ziedlapiņu skaits, bumbu skaits grozā u. c.).	Aicina bērnu ikdienas situācijās izteikt pieņēmumu par skaitu un pārbaudīt to. Rosina argumentēt izteikto pieņēmumu: <i>Kāpēc tu tā domā?</i>
Figūru īpašību, novietojuma un raksturojošo lielumu izpēte	Izzina ģeometriskās figūras, to skaitā telpiskus ķermeņus, raksturo to formu, saista ar atpazīstamiem objektiem, vēro tos no cita skatpunkta (no augšas, no sāniem).	Praktiski darbojoties, daļa figūru daļās, iegūstot jaunas figūras, piemēram, no četrstūra iegūst divus trijstūrus. Praktiski darbojoties, pēta telpiskus ķermeņus, raksturo to formu, vēro tos no cita skatpunkta. Eksperimentē ar figūrām, piemēram, tās savienojot, izveido citu figūru un saista to ar kādu pazīstamu objektu.	Piedāvā dažādu materiālu ģeometriskās figūras. Rosina eksperimentēt ar figūrām, lai iegūtu citu figūru. Lieto ģeometrisko figūru nosaukumus. Piedāvā darboties ar telpiskiem ķermeņiem. Rosina apkārtējā vidē saskatīt telpiskus ķermeņus, novērot tos no dažādiem skatpunktiem, stāstīt par novēroto.
	Nosauc objektu atrašanās vietu telpā un plaknē, lietojot jēdzienus <i>virš, zem, pie, aiz, blakus, pa labi, pa kreisi</i> .	Veic darbības ar dažādiem priekšmetiem telpā attiecībā pret sevi vai objektu – <i>novieto virs, zem, aiz, pie, blakus, pa labi, pa kreisi</i> . Nosauc objekta atrašanās vietu telpā un plaknē.	Ikdienā veicot dažādas darbības ar priekšmetiem vai pārvietojoties, nosauc objektu atrašanās vietu telpā un plaknē, lietojot vārdus <i>virš, zem, pie, aiz, blakus, pa labi, pa kreisi</i> . Aicina bērnu nolikt vai pārvietot priekšmetus telpā, norādot to atrašanās vietu, piemēram, nolikt bumbu blakus galdam (aiz galda, zem galda, pa labi no galda utt.). Aicina bērnu pateikt, kur viņš nolika bumbu. Piedāvā rotaļas, kurās izmantoti objektu atrašanās vietas raksturojumi.

Tehnoloģiju mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Vajadzību un iespēju apzināšana Risinājuma meklēšana un izvēle	Stāsta par savas ieceres nepieciešamību, risinājuma meklēšanu un izvēli.	Saskata nepieciešamību apkārtējā vidē kaut ko uzlabot vai izgatavot kādu produktu savām vai citu vajadzībām, piemēram, izgatavot dāvanu kastīti. Stāsta par sava darba ieceri (ko vēlas izgatavot). Izsaka dažas idejas savas ieceres īstenošanai. Stāsta, kādam jābūt gala produktam, lai tas atbilstu vajadzībai, piemēram, kādai jābūt kastītei, kurā ielikta nelielu dāvanu. Izsaka dažas idejas par nepieciešamajiem materiāliem un tehnoloģiskajiem paņēmieniem ieceres īstenošanai. Izvēlas vienu ideju savas ieceres īstenošanai.	Uzklausa un atbalsta bērna vajadzību uzlabot apkārtējo vidi vai radīt kādu jaunu produktu. Jautā par produkta nepieciešamību – kāds uzlabojums tiks veikts vai kā produkts noderēs. Rosina pētīt apkārtējo vidi, citus pieejamos resursus (grāmatas, internetu) un meklēt līdzīgus produktus. Noskaidro bērna pieredzi vai līdzdalību līdzīga produkta radīšanā, darba plānošanā un veikšanā. Rosina izdomāt vairāk par vienu ideju ieceres īstenošanai, piemēram, gatavot dāvanu kastīti no mīksta vai cieta materiāla, sašūt no filca vai salīmēt no papīra. Rosina izvēlēties vienu piemērotāko ideju.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Risinājuma plānošana un īstenošana	Plāno savas ieceres īstenošanas soļus, izvēlas nepieciešamos materiālus.	Stāsta par savas izvēlētās ieceres īstenošanu (ko gatavos vai darīs, kādus materiālus, palīg līdzekļus izmantos, ko un kā darīs, kādā secībā darīs, kas jāprot, lai izgatavotu plānoto, kādi drošības noteikumi jāievēro, strādājot ar izvēlētajiem materiāliem un tehnoloģiskajiem paņēmieniem, kāpēc, kāds būs labs gatavais produkts vai darbs). Pieraksta vai citādi atzīmē laba produkta kritērijus. Plāno, kā iekārtot savu darba vietu. Vai nu patstāvīgā darbībā, vai sadarbojoties ar citiem, meklē risinājumus ieceres īstenošanai.	Uzdod jautājumus par ieceres īstenošanu (ko bērns gatavos, kādus materiālus, palīg līdzekļus un tehnoloģiskos paņēmienus izmantos, ko un kā darīs vispirms, ko – pēc tam). Uzklausa bērnu un, ja nepieciešams, piedāvā dažus risinājumus vai atbalsta materiālus, piemēram, dažas piegrieztas, šablonus kastītei. Aicina atcerēties un pateikt, kādi drošības noteikumi jāievēro, strādājot ar izvēlētajiem materiāliem un tehnoloģiskajiem paņēmieniem. Ja bērnam noteikumi nav zināmi, skolotājs iepazīstina ar tiem. Aicina pašam plānot, kā iekārtot savu darba vietu. Nepieciešamības gadījumā sniedz atbalstu. Rosina izteikties un kopīgi pieņemt gala produkta vērtēšanas kritērijus, piemēram, dāvanu kastītes malas ir taisni nolocītas un precīzi salīmētas, kastītē var ievietot plānoto dāvanu.
	Īsteno savu ieceri, ievērojot drošības noteikumus attiecībā uz darba piederumu un instrumentu lietojumu.	Izvēlas ieceres īstenošanai nepieciešamos materiālus, darba piederumus un instrumentus. Īsteno savu ieceri atbilstoši plānotajiem īstenošanas soļiem, ievērojot drošības noteikumus darbā ar darba piederumiem un instrumentiem.	Novēro bērna darbību, nepieciešamības gadījumā sniedz palīdzību, padomu. Jautā par veikto darbību, izmantotajiem materiāliem un tehnoloģiskajiem paņēmieniem.
Risinājuma vērtēšana un pilnveide	Novērtē ieceres īstenošanas procesu un rezultātu.	Stāsta par savas ieceres īstenošanas soļiem (ko un kā darīja). Mācās pastāstīt citiem par ieceres īstenošanas procesu un rezultātu. Stāsta, kas izdevās, kas sagādāja grūtības, ko vajadzēja darīt citādi. Vērtē savas ieceres rezultātu (gala produktu) pēc iepriekš izvirzītajiem kritērijiem. Izsaka priekšlikumus produkta pilnveidei.	Rosina stāstīt par ieceres īstenošanas soļiem. Jautā par izmantotajiem tehnoloģiskajiem paņēmieniem, piemēram, kā bērns sastiprināja dāvanu kastītes malas. Rosina pastāstīt, kas izdevās, kas sagādāja grūtības, ko nākamreiz darītu citādi. Aicina izvērtēt gala produktu pēc iepriekš izvirzītajiem kritērijiem.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Darbs ar materiāliem un to apstrādes tehnikas	<p>Apgūst dažādus tehnoloģiskos paņēmienus un drošības noteikumus savas ieceres īstenošanai no papīra un tekstilmateriāliem: līmē patstāvīgi, izvēlas atbilstošu līmi un līmēšanas paņēmieni, ievēro drošības noteikumus; izplēš no papīra vienkāršus siluetus; loka papīru pēc nosacījuma; ar šķērēm izgriež dažādus objektu siluetus; pin pīnīti no 3 pavedieniem; sien mezglu; veido uztinumu; šuj pamatdūrienu.</p>	<p>Izvēlas papīru, tekstilmateriālus un tehnoloģiskos paņēmienus atbilstoši iecerētajam darbam. Stāsta par drošības noteikumiem. Griež ar šķērēm dažādas kvalitātes papīru un tekstilmateriālus, ievērojot drošību. Izplēš vai izgriež vienkāršas formas siluetus no papīra, kartona vai auduma. Līmē materiālu pie pamatnes, ievērojot līmēšanas secību – vienmērīgi uzklāj līmi uz līmējamā papīra, uzliek papīru uz pamatnes, piespiež, pārliecinās, vai ir stingri pielīmēts. Vīngrinās papīra locīšanā, lai locījuma līnija būtu taisna un stingra. Izvēlas paraugu, loka papīru pēc nosacījuma, rada kādu izstrādājumu no papīra (vēdekli, maku u. c.).</p>	<p>Piedāvā dažāda izmēra un kvalitātes papīru un tekstilmateriālus griešanai, līmēšanai, pīšanai, vīšanai, šūšanai. Darbojas kopā ar bērnu, demonstrē tehnoloģiskos paņēmienus, darbību secību, komentē savas darbības. Rosina radīt izstrādājumu no papīra, lokot papīru pēc nosacījumiem. Demonstrē locīšanas tehnisko paņēmieni, darbojas kopā ar bērnu. Pievērš uzmanību precizitātei. Vēro bērna darbību un, ja nepieciešams, palīdz. Paredz bērnam laiku darboties individuālā tempā, izmēģināt vairākas reizes, kamēr izdodas, uzslavē par uzmanību un mērķtiecību. Piedāvā situāciju, kurā nepieciešams salīmēt priekšmetus. Rosina patstāvīgi izvēlēties līmi un līmēšanas paņēmieni atbilstoši iecerei. Jautā par līmēšanas darbību secību, izmantojamajiem palīgmateriāliem (ota, paliktnis, drāna, salvete u. c.). Aicina bērnu radīt kolāžu, kombinējot dažādus siluetus.</p>
		<p>Izvēlas tekstilmateriālus vai dabas materiālus, kas pēc krāsas un struktūras ir piemēroti iecerei. Īsteno ieceri – rada izstrādājumu patstāvīgi vai kopā ar skolotāju. Veic atsevišķus darbības soļus – sasien pavedienu mezglā, pin pīnīti, nostiprina dzijas vai diega galu, iever diegu adatā, šuj pamatdūrienu u. c.</p> <p>Izvērtē radītā izstrādājuma nozīmību. Nosauc veiktās darbības, stāsta, kas izdevās, kas vēl jāmacās.</p>	<p>Rosina radīt funkcionālu vai dekoratīvu izstrādājumu no tekstilmateriāliem – pīt, siet, mezglot, tīt, šūt. Aicina bērnu pastāstīt par savu ieceri. Ja nepieciešams, demonstrē tehnoloģiskos paņēmienus. Darbojas kopā ar bērnu, paredz pietiekami daudz laika, lai bērns varētu darboties savā tempā, labot kļūdas.</p> <p>Rosina bērnu novērtēt savu darbu, pievērš uzmanību katra bērna darba vērtībai.</p>

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	<p>Savieno detaļas un iegūst sev vēlamo konstrukcijas formu no piedāvātajiem vai paša izvēlētajiem materiāliem.</p>	<p>Patstāvīgi atlasa materiālus noteikta objekta konstruēšanai, piemēram, dabas materiāli, konstruktori, lego u. c. Rada konstrukcijas, papildinot ar citām detaļām, paša izgatavotiem priekšmetiem vai tuvākajā apkārtnē pieejamiem priekšmetiem un materiāliem.</p> <p>Izvēlas sastiprinājumus savienošanai, piemēram, kociņus, stieples, auklas, skrūves, plastilīnu u. c.</p> <p>Stāsta par savas konstrukcijas iepējamo pielietojumu.</p> <p>Izvērtē savas prasmes un izveidoto konstrukciju, piemēram, tās oriģinalitāti, stabilitāti, savienojumu precizitāti.</p>	<p>Piedāvā izmēģināt dažādus materiālus konstrukcijas veidošanai un detaļu savienošanai, rosina izziņāt piedāvāto materiālu savienošanas iespējas.</p> <p>Rosina veidot bērna izvēlēta objekta konstrukciju.</p> <p>Atbalsta bērna darbošanos, ja nepieciešams, palīdz.</p> <p>Darbojas kopā ar bērnu, jautā un rosina nosaukt izveidoto konstrukciju.</p> <p>Sniedz atgriezenisko saikni, palīdz izvērtēt mācīšanās procesu un izveidotās konstrukcijas nozīmību sociālajā un kultūras vērtību kontekstā.</p> <p>Rosina izvērtēt, kā izveidotā konstrukcija atbilst iepriekš pārrunātajiem kritērijiem.</p> <p>Jautā bērnam, kā viņš savienoja detaļas, kas izdevās, ko nākamajā reizē darīs citādi.</p>
	<p>Veido, iegūst sev vēlamo formu no piedāvātajiem vai izvēlētajiem plastiskajiem materiāliem – veltnē starp plaukstām un ar veltnīti, noapaļo, iespiež iedobumu, izvelk, formē un savieno detaļas.</p>	<p>Mīcot, veltnējot, staipt, spiežot, veidojot dažādas formas, iepazīst veidošanas materiālus: plastilīnu, mālu, mīklu.</p> <p>Veltnē starp plaukstām vai pirkstiem vai ar veltnīti plastisku materiālu, mainot piespiediena stiprumu.</p> <p>Veido no veidošanas materiāla regulāras vai neregulāras formas.</p> <p>Izvelk detaļas no pikas, savieno atsevišķas detaļas, fakturē, iespiež iedobumu, nolīdzina virsmu.</p> <p>Izmēģina dažādu fakturētu virsmu (rupja auduma, raupjas koka mizas u. c.) nospiedumus plastiskā materiālā.</p> <p>Ievēro drošības noteikumus, darbojoties ar veidošanas palīgmateriāliem, piemēram, steku un nazīti.</p> <p>Raksturo izveidoto tēlu vai priekšmetu.</p> <p>Novērtē rezultāta izteiksmīgumu un atbilstību iecerei.</p>	<p>Nodrošina daudzveidīgus veidošanas materiālus.</p> <p>Rosina bērnu, izvelkot, saspiežot, veidojot iedobumu, savienojot atsevišķas detaļas, veltnējot ar veltnīti, veidot dažādas formas un papildināt izveidoto virsmu ar fakturējumu.</p> <p>Darbojas kopā ar bērnu, demonstrē veidošanas paņēmienus ar dažādiem veidošanas rīkiem, veltnēšanas kustības, nospieduma ieguves iespējas, iedrošinot un aicinot spēlēties un eksperimentēt.</p> <p>Iepazīstina ar drošības noteikumiem.</p> <p>Rosina izveidotajā formā saskatīt līdzību ar pazīstamiem priekšmetiem un dabas objektiem.</p> <p>Rosina bērnu pastāstīt par savu izveidoto tēlu, to raksturot.</p> <p>Sniedz atgriezenisko saikni, vērojot, jautājot, atbalstot un komentējot bērna darbību.</p>

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Tur un pareizā satvērienā lieto rakstāmpiederumus un darbarīkus.	Zina, kā pareizi turēt un lietot rakstāmpiederumus un darbarīkus. Patstāvīgi izvēlas un lieto tos atbilstoši vajadzībai.	Piedāvā bērnam daudzveidīgus rakstāmpiederumus, darbarīkus. Seko, kā bērns tos satver un lieto. Vajadzības gadījumā atgādina, kā tos pareizi satvert un lietot.
	Piedalās vienkāršu un veselīgu ēdienu pagatavošanā, iepazīstot veselīga uztura nozīmi.	Atšķir un nosauc biežāk lietojamus augu valsts produktus (graudaugi, dārzeņi, augļi), kurus ieteicams lietot uzturā. Praktiskā darbībā mācās atšķirt veselīgu uzturu no neveselīga. Skaidro, kāpēc uzturā jālieto veselīgi produkti. Griež, ziež, mizo, rīvē maisa; veido un spiež cepuma, pīrāga formas. Izkārto ēdienu uz šķīvja. Kopā ar pieaugušo klāj galdu. Mācās pareizi lietot atbilstošus galda piederumus (nazi, dakšiņu).	Iesaista bērnu vienkāršu ēdienu pagatavošanas plānošanā. Kopā ar bērnu izpēta recepti, sagādā nepieciešamos produktus. Piedāvā sadalīt darbus un iekārtot savu darba vietu. Jautā par drošības noteikumiem darbā ar nazi un rīvi un par higiēnas ievērošanu. Nodrošina drošu vidi darba veikšanai, atbalsta bērnu, parāda, kā pareizi lietot nazi, rīvi. Piedalās ēdiena pagatavošanā. Rosina bērnu veikt produktu vienkāršu apstrādi; uzziest, griezt, mizot, rīvēt produktus; veidot un spiest cepuma, pīrāga formas. Aicina izkārtot ēdienu uz šķīvja, cepumu formas uz plāts. Iesaista bērnu galda klāšanā. Jautā: <i>Kāpēc uzturā jālieto veselīgi produkti?</i> Ja nepieciešams, papildina bērna teikto.

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Fiziskās aktivitātes	Pārvietojas sev un citiem drošā veidā dažādās šķēršļu joslās un kustību rotaļās; apvieno soļošanu, skriešanu, rāpošanu, rāpšanos, notur līdzsvaru, izvēlas pārvietošanās veidu atbilstoši situācijai.	Pārvietojas, vienlaikus izpildot dažādas kustības ar rokām. Apvieno kustības nepārtrauktā ritmiskā darbībā, pārejot no vienas kustības nākamajā (skrien – lec, skrien – pārkāpj šķērslim, rāpo – izlien). Pārvietojas, turoties ar rokām (karājoties), no viena posma uz nākamo. Pārvietojas ar tehniskajiem un speciālajiem līdzekļiem. Pārvietojas dažādos veidos šķēršļu joslās un kustību rotaļās ar noteikumiem. Izvēlas sev interesējošu aktivitāti. Kopā ar citiem piedalās kustību rotaļās.	lekārto vidi, nodrošinot iespēju bērnam izvēlēties pārvietošanās un šķēršļu pārvarēšanas veidus. Piedāvā jaunus šķēršļus un aktivitātes rokas muskulatūras attīstīšanai. Vēro un piedāvā nākamo sarežģītības pakāpi. Rosina izdomāt jaunu kustību uzdevumu (šķēršļu josla, kustību rotaļa), nepiedāvājot konkrētu inventāru vai vietu. Piedāvā fiziskās aktivitātes atbilstoši bērna prasmēm – individuāli, pāros un grupās. Iedrošina bērnu darbībai – esot klāt, palīdzot izpildīt iesākto kustību uzdevumu utt.
	Pārvar šķēršļus sev un citiem drošā veidā, izvēlas darbības veidu atbilstoši situācijai.	Lec no dažādām virsmām. Uzrāpjas un prot tikt lejā. Pieturoties pārvietojas pa kustīgām virsmām. Pārvar šķēršļus kustību rotaļā ar noteikumiem un šķēršļu joslā. Veido šķēršļu joslu no piedāvātajiem resursiem. Pārvarot šķēršļus, ievēro drošības noteikumus.	
	Pārvieto priekšmetus sev un citiem drošā veidā, izvēloties darbības veidu atbilstoši situācijai: tver, padod, ripina, velk, stumj, met, sper.	Met priekšmetu horizontālā mērķī. Ripina priekšmetus joslās. Met un tver priekšmetu pāri. Met un tver priekšmetu pēc atsitiena no vertikālas vai horizontālas virsmas. Pārvietojas, vadot priekšmetu ar roku vai kāju. Pārvieto priekšmetu šķēršļu joslā un kustību rotaļā ar noteikumiem. Pārvieto priekšmetus sev un citiem drošā veidā.	lekārto vidi, nodrošinot iespēju bērnam pārvietot priekšmetus dažādos veidos. Piedāvā jaunus risinājumus priekšmetu pārvietošanai. Vēro bērna darbību un piedāvā nākamās sarežģītības pakāpes uzdevumu. Rosina izdomāt jaunu kustību uzdevumu. Iedrošina bērnu darbībai – esot klāt, palīdzot izpildīt iesākto kustību uzdevumu utt. Seko, lai bērns ievēro drošības noteikumus, pārvietojot priekšmetus.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
Drošība un veselība	Ar prieku iesaistās fiziskajās aktivitātēs un veido veselīga dzīvesveida ieradumus.	Atbild uz jautājumiem par veselīga dzīvesveida ieradumiem. Stāsta par veselīga dzīvesveida ieradumiem. Ikdiennā veido veselīga dzīvesveida ieradumus – izvēlas veselīgu uzturu, dienas režīmu, regulāri piedalās fiziskajās aktivitātēs un ģērbjas atbilstoši laikapstākļiem.	Jautā par veselīga dzīvesveida ieradumiem. Ikdiennā pats ievēro veselīga dzīvesveida ieradumus un komentē savu rīcību. Rosina pastāstīt, kā bērns veido veselīga dzīvesveida ieradumus. Aicina bērnu vērtēt, kurus ieradumus izdodas veidot viegli, kuri – sagādā grūtības. Uzslavē par veselīga dzīvesveida ieradumiem ikdienā.
	Saskata iespējamās traumu gūšanas veidus un ievēro drošības noteikumus, pārvietojoties, pārvarot šķēršļu joslu, pārvietojot priekšmetus.	Stāsta par drošības noteikumiem, kas jāievēro, pārvietojoties, pārvarot šķēršļu joslu, pārvietojot priekšmetus. Stāsta par iespējamām traumām, kuras var rasties, pārvietojoties, pārvarot šķēršļu joslu, pārvietojot priekšmetus. Ievēro drošības noteikumus, pārvietojoties, pārvarot šķēršļu joslu, pārvietojot priekšmetus.	Pastāsta par drošības noteikumiem. Jautā, kādi drošības noteikumi jāievēro konkrētās situācijās. Piedāvā situācijas un aicina tajās saskatīt traumu gūšanas riskus. Rosina dalīties pieredzē par notikumiem, kad gūtas traumas pārvietojoties, pārvarot šķēršļu joslu, pārvietojot priekšmetus. Piedāvā reālas situācijas telpās vai ārā, kur bērns pārvietoja, pārvar šķēršļu joslu, pārvieto priekšmetus. Jautā, kas jāievēro, lai izvairītos no traumām konkrētā situācijā. Vēro bērna darbību. Jautā par traumu gūšanas riskiem konkrētajā situācijā un bērna rīcību, lai izvairītos no traumām. Uzslavē bērna apzinātu rīcību.
	Apzinās savu dzimumu un ķermeņa neaizskaramību.	Saprot, kāpēc nedrīkst atļaut sevi aiztikt svešiem cilvēkiem. Saprot, ka jāparāda sava attieksme pret nepatīkamiem citu pieskārieniem. Mācās izmantot trīs soļu metodi sava ķermeņa neaizskaramībai (Saki: <i>Nē!</i> Saki: <i>Ej projām!</i> Runā ar kādu, kuram uzticies!).	Pārrunā ar bērniem, kāpēc katram jābūt jāpazīst sava ķermeni, tā neaizskaramību. Skaidro, ka ir cilvēki, kuri vēlas pieskarties bērna ķermenim. Rosina apgūt trīs soļu metodi sava ķermeņa neaizskaramībai.

Satura vienība	Plānotais bērnam sasniedzamais rezultāts	Bērna darbība plānotā rezultāta sasniegšanai	Skolotāja darbība
	Ikdienā regulāri ievēro personīgo higiēnu.	Patstāvīgi nomazgā rokas, iztīra zobus, saķemmē matus, noslauka degunu, muti. Patstāvīgi apmeklē tualeti. Izdara secinājumus, prognozē, kas varētu notikt, ja nemazgātu rokas, nesakārtotu mantas utt. Skaidro, kāpēc ir svarīga tīrība un kārtība.	Iepazīstina vecākus ar vēlamajām bērna higiēnas prasmēm. Seko, lai ikdienā bērni ievērotu personīgo higiēnu, vajadzības gadījumā sniedz palīdzību.
	Stāsta, kādi individuālie aizsardzības līdzekļi jālieto dažādās kustību aktivitātēs, piemēram, pārvietojoties ar velosipēdu.	Ievēro distanci, pārvietojoties ar velosipēdu un skrejriteni sev un citiem drošā veidā. Lieto individuālos aizsardzības līdzekļus (ķiveri, ceļu sargus, roku un elkoņu sargus). Skaidro, kāpēc aizsardzības līdzekļi nepieciešami.	Nodrošina bērnam drošu vidi telpās un ārā. Vienkārši, ar piemēriem un uzskates līdzekļiem skaidro bērnam drošības noteikumus. Organizē interaktīvas simulācijas spēles. Uzrauga, lai bērns lieto individuālos aizsardzības līdzekļus, pārvietojoties ar skrejriteni un velosipēdu. Ar bērna vecākiem/aizbildņiem pārrunā drošības noteikumus, vienojas par vienotām prasībām to ievērošanā.

7. pielikums

Mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu uzskaitījums

Mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu uzskaitījums

Izmantošanas nolūks	Mācību līdzekļa veids	Mācību līdzekļa nosaukums
Metodiskie materiāli		Dažādi metodiskie materiāli, kuri palīdz īstenot pirmsskolas izglītības vadlīnijas, to skaitā: <i>Mācību satura un pieejas plānošana. Metodiskie ieteikumi pirmsskolas skolotājiem (VISC, 2019);</i> <i>Mācību un metodiskie līdzekļi pirmsskolas mācību programmas īstenošanai (VISC, 2019).</i>
Bērniem darbam	Mācību materiāli	Dažādi mācību materiāli, kuri palīdz īstenot pirmsskolas izglītības vadlīnijas, to skaitā <i>Mācību un metodiskie līdzekļi pirmsskolas mācību programmas īstenošanai (VISC, 2019).</i>
	Darba piederumi	<p>Zīmēšanai, gleznošanai un veidošanai Zīmuļi, flomāsteri, otas, veltņi (gluds vai ar faktūru), paliktnis, lupatiņa, palete.</p> <p>Produktu apstrādei Dēlītis, nazis, dakšiņa, rīve, formas, mizotājs u. c.</p> <p>Darba vietas uzkopšanai Slotiņa, liekšķere, lupata, papīra dvielis u. c.</p> <p>Pētniecisko prasmju un pašapkalpošanās prasmju apguvei Lupas, pincetes, pipetes, dažādas apģērba aizdares uz plāksnes, apavi ar auklām, ķemme, zobu suka u. c.</p> <p>Mūzikas ritma apguvei un improvizēšanai Mūzikas instrumenti (iespēju robežās), ritma kociņi, šeikeri, zvārguliši, bundziņas u. c.</p> <p>Fiziskajām aktivitātēm Līdzsvara dēlītis, sfērisko formu komplekts kāpelēšanai, līdzsvara taciņa ar saliņām, pussfēras “eziši”, vingrošanas soli, dažāda izmēra, materiāla, faktūras un smaguma bumbas, metamie kauliņi, konusi, statīvi, vārtiņi, barjeras, tunelis, piepūšami ķermeņi (kubi u. c.), dažāda izmēra kastes, grozi, nūjas, lentes u. c.</p> <p>Daudzveidīgām darbībām Šķēres ar noapaļotiem galiem (atbilstoši bērna vadošajai rokai), lāpstīņas, grābekļi, sietiņi, piltuves, karotītes, kausiņi, spainīši, lejkannas, caurduris, siets, pinumi, režgoti paliktņi, caurumoti silueti un formas u. c.</p>

Izmantošanas nolūks	Mācību līdzekļa veids	Mācību līdzekļa nosaukums
		<p>Trauki Tilpuma mērīšanai, sēšanai, stādīšanai, aplīmēšanai u. c.</p> <p>Darba apģērbs Priekšauts, galvassega, lietusmētelis, mitrumizturīgi cimdi un apavi, apģērbs, lai darbotos ar krāsām, veidošanas materiālu, piemēram, mākslas krekls, kombinezons u. c.</p> <p>Pārvietošanās līdzekļi Slēpes, slidas, ragavas, skrejritenis u. c.</p>
	Spēles, rotaļlietas, uzskates materiāli	<p>Spēles Galda, lietīškās, didaktiskās, rūtiņspēles, skaņu un vārdu spēles, puzzles, mozaikas, konstruktori u. c.</p> <p>Rotaļlietas un citi priekšmeti Lelles, piemēram, zēns, meitene, leļļu aksesuāri, roku lelles, gērbjamas lelles, apģērbs, mēbeles, trauki, dzīvnieki, automašīnas, dažādu formu un lieluma kluči, koka ripas, kartona kastes, dēļi, ģeometriskās figūras, to skaitā telpiski ķermeņi u. c.</p> <p>Uzskates materiāli Ciparu (0–9), skaitļu (daudzuma), iespiedburtu, rakstīto burtu, emociju, vārdu (kopā ar attēlu), simbolu u. c. kartītes.</p>
	Izejmateriāli	<p>Zīmēšanai un gleznošanai Krāsas (guaša, akvareļkrāsas, pirkstiņkrāsas), krītiņi (eļļas, vaska, asfalta).</p> <p>Veidošanai Mīkla (sāls, smilšu, piparkūku), vilna, plastilīns u. c.</p> <p>Ēdiena pagatavošanai Augļi, graudaugi, dārzeņi, ogas, dzīvnieku valsts izcelsmes produkti, garšaugi, garšvielas, ārstniecības augi.</p> <p>Daudzveidīgai izmantošanai Dabas materiāli (lapas, kociņi, salmiņi, oļi, kastaņi, čiekuri u. c.), dzija, auklas, stieples (metāla, plastmasas), virves, griežamas tekstilijas (filcs, kokvilna, lins, dzija), dažādas faktūras audumi, lentes, līme (šķidrā, zīmuļa), dažādu formu un biezuma papīri, salvetes, kartons u. c.</p>

Izmantošanas nolūks	Mācību līdzekļa veids	Mācību līdzekļa nosaukums
Bērniem informācijas ieguvei	Iespieddarbi, to skaitā izziņas literatūra	<p>Bērnu grāmatas Pasakas, dzejoļi, stāsti, enciklopēdijas u. c.</p>
	Audioieraksti un videoieraksti	<p>Audioieraksti Dabas skaņas, Latvijas valsts himna, tautasdziesmas, Ziemassvētku dziesmas, bērnu dziesmas, dažādu instrumentu spēles paraugi, latviešu tautas, cittautu un literārās pasakas, dzejoļi, lugas (teksta izpildījums dažādās valodās atbilstoši grupas etniskajam sastāvam) u. c.</p> <p>Videoieraksti Bērnu izrādes, tautasdejas, mūsdienu dejas u. c.</p>
	Uzskates materiāli	<p>Attēli Dabas objekti (augi, dzīvnieki, sēnes u. c.), dabas parādības, debess ķermeņi (Saulē, Mēness, zvaigznes), diennakts daļas; priekšmeti un priekšmetu kopas (mēbeles, trauki, apģērbs, apavi, transportlīdzekļi), telpas, to iekārtojums, pilsēta; ģimene, pienākumi ģimenē, dažādu tautību, vecuma un dzimuma cilvēki, fiziskās aktivitātes dabā visos gadalaikos, profesijas, atpūtas veidi; valsts svētki, tradicionālā kultūra (tradicionālie svētki, latviešu tautastērpi, etnogrāfiskās zīmes u. c.); drošība (noteikumi, kas jāievēro, rīkojoties ar karstiem šķidrumiem vai priekšmetiem un nepazīstamām vielām u. c.), dažāda rīcība (atbalstāma, neatbalstāma); mākslas darbu attēli un gleznu reprodukcijas (mākslas darbi, kuros ir pamata un atvasinātās krāsas, izzināmajam tematam atbilstošs sižets u. c.); sižetisko attēlu komplekti (sasveicināšanās, roku mazgāšana, attēli teksta veidošanai u. c.)</p>
Drošības aprīkojums		<p>Aizsardzības līdzekļi Atstarotāji, atstarojošās vestes, ķiveres, ceļu sargi, roku un elkoņu sargi.</p>
Piederumi, iekārtas, ierīces		<p>Āra nodarbībām Apģērbu žāvēšanas iekārtas (skapji).</p> <p>Atpūtai Gultas, matračī, pufi, paklāji, spilveni u. c.</p> <p>Daudzveidīgām darbībām Daturs, projektoris, printeris, kopētājs.</p>

**DOMĀT.
DARĪT.
ZINĀT.**

Valsts izglītības satura centra īstenotā projekta "Kompetenču pieeja mācību saturā" mērķis ir izstrādāt, aprobēt un pēctecīgi ieviest Latvijā tādu vispārējās izglītības saturu un pieeju mācīšanai, lai skolēni gūtu dzīvei 21. gadsimtā nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes.

Projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē